

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2028

Aluehallitus 11.12.2025

Aluevaltuusto 17.12.2025

Sisällysluettelo

1	Talousarvion yleisperustelut.....	3
1.1	Hyvinvointialuejohtajan katsaus	3
1.2	Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys.....	4
1.3	Hyvinvointialuestrategia	11
1.4	Toiminta ja talous	15
1.4.1	Organisaatio ja toimielimet	16
1.4.2	Henkilöstö.....	16
1.4.3	Hyvinvointialuekonserni ja konsernin ohjaus	18
1.4.4	Hyvinvointialueen rahoituspohja	20
1.5	Keskeisimmät riskit	20
1.6	Alijäämän kattaminen	22
1.7	Talousarvion määrärahojen sitovuustaso	24
2	Tuloslaskelma- ja käyttötalousosa	25
2.1	Demokratiapalvelut	29
2.2	Konserni- ja strategiapalvelut	32
2.2.1	Toimialan talousarvioesitys	32
2.2.2	Toimialan perustehtävä ja keskeiset tavoitteet	36
2.2.3	Toimialan riskien arviointi.....	39
2.3	Pelastustoimi.....	39
2.3.1	Toimialan talousarvioesitys	39
2.3.2	Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus.....	42
2.3.3	Toimialan keskeiset tavoitteet toimintasuunnitelmakaudella 2026-2028	42
2.3.4	Toimialan palvelutoiminnan seurantamittarit.....	43
2.3.5	Toimialan riskien arviointi.....	43
2.4	Sosiaali- ja terveystoimi.....	44
2.4.1	Toimialan talousarvioesitys	44
2.4.2	Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus.....	48
2.4.3	Toimialan keskeiset tavoitteet toimintasuunnitelmakaudella 2026-2028	49
2.4.4	Toimialan riskien arviointi.....	49
2.4.5	Perhe- ja sosiaalipalvelut	50
2.4.6	Yhteiset terveystoimet	52
2.4.7	Erikoissairaanhoidon ohjaus	54

2.4.8 Ikääntyneiden palvelut.....	55
3 Investointiosa	57
4 Rahoitusosa	59
5 Henkilöstösuunnitelma	61

1 Talousarvion yleisperustelut

1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen talous vaatii edelleen voimakkaita sopeuttamistoimenpiteitä. On arvioitu, että kumulatiivinen alijäämä v. 2025 tulee olemaan noin 100 M€ ja positiivisen vuosikatteen aikaansaaminen vaatii merkittäviä supistuksia toimintaan. Uudella tuottavuusohjelmalla tavoitellaan 40–65 miljoonan euron säästöjä v. 2028 loppuun mennessä. Säästösummien ero johtuu erikoissairaanhoidon kustannuspaineista ja hyvinvointialueen reaalista vaikutusmahdollisuuksista maksuosuuksiin. Alkuperäisen sopeuttamisohjelman tuottavuuden parantaminen ja säästöjen toteuttaminen ei riitä talouden perusuran kääntämiseksi, vaikka kustannusten kasvu on hidastunut merkittävästi.

Palvelutuotanto on toiminut pääosin hyvin ja vakaasti, mutta rahoitukseen nähden kustannustaso on liian korkea. Hyvinvointialueen näkökulmasta valitettavasti kustannustaso on ainoa, joka joustaa, koska valtion rahoituksen määräytymisperusteet ja taso ovat ennalta määriteltäviä ja asiakasmaksujen osalta noudatamme jo maksimimääriä. Hyvinvointialue on päätynyt arviointimenettelyyn ja sen tulee esittää uskottava talouden sopeuttamisohjelma tuleville vuosille, jolla talous käännetään ylijäämäiseksi ja kertyneet alijäämät on mahdollista kattaa. Lisäaikaa vaadittaneen useita vuosia, koska taloudellinen liikkumavara lakisääteisten palveluiden järjestämisessä on äärimmäisen pieni.

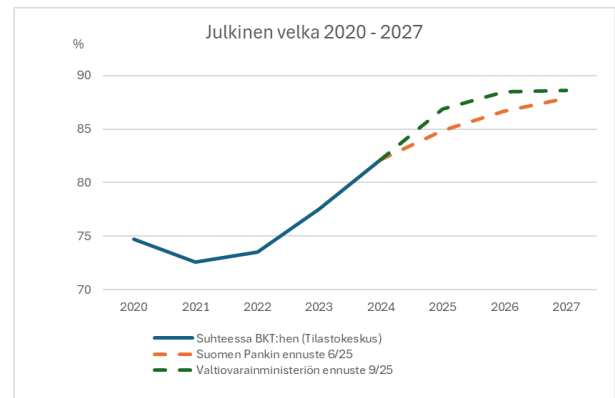
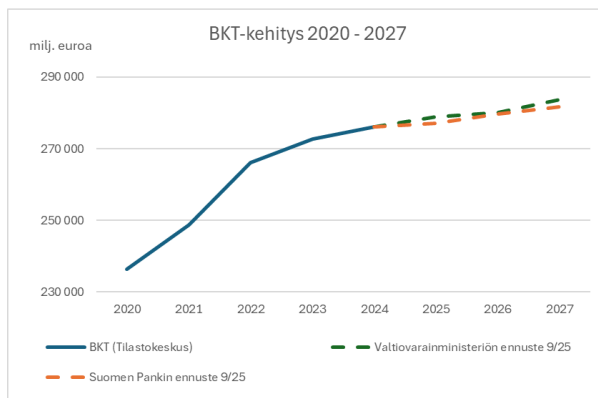
Henkilöstön rekrytointi on hieman helpottunut ja avoimiin tehtäviin saadaan melko runsaasti hakemuksia. Huolimatta yhteistoimintamenettelystä ja talouden sopeuttamistoimenpiteistä hyvinvointialueen tulee pitää huolta olemassa olevasta henkilöstöstä ja panostaa kehittämistoimenpiteisiin. Henkilöstötilanteen osalta on otettava huomioon, että tulevina vuosina eläkkeelle siirtyvien määrä kasvaa ja uuden työvoiman saaminen vaikeutuu muutaman helpomman vuoden jälkeen. Julkisen sektorin palkkaratkaisut ovat olleet työnantajan näkemyksen mukaan kalliita ja ylittävät selvästi kustannuksiltaan hva-indeksiin, jolla tarkistetaan valtion rahoitusta. Esimerkiksi vuoden 2026 palkkamenojen kasvu on noin 4 % ilman henkilöstön lisäyksiä.

Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat kasvaneet aikaisempiin vuosiin nähden maltillisesti Uudellamaalla, mutta Itä-Uudenmaan kustannusmuutos on suurempi kuin muilla hyvinvointialueilla. Tuottavuutta ja taloudellisuutta pyritään parantamaan yhteistyössä HUS-yhtymän kanssa, mutta kyse on pikemminkin kustannustason hillinnästä kuin varsinaisesta kustannusten vähentämisestä. HUS-yhtymä saavuttanee kuitenkin talouden tasapainottamistavoitteensa v. 2025 loppuun mennessä ja siltä osin tilanne on hyvä. Kustannusten näkökulmasta on kuitenkin huolestuttavaa, että hoitojonot ylittävät lain määrittelemän pituuden ja valvova viranomainen on asettanut 8,5M€:n uhkasakon ja vaatimuksen saattaa jonot lainmukaisiksi 15.5.2026 mennessä. Omistajien näkökulmasta tämä tarkoittanee, että erikoissairaanhoidon maksuosuuksia joudutaan kasvattamaan kesällä 2026 päätetystä kehyksestä. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen talouden ja tasapainottamisnäkökulmasta katsottuna lisäpanostukset eivät ole suotavia.

1.2 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

Taloudellinen kehitys

Suomen talouden elpyminen on ollut hidasta erityisesti yksityisen kulutuksen jarrutusvaikutuksen kohoamisen vuoksi. Vaikka kotitalouksien ostovoima paranee inflaation ja korkojen laskun myötä, työttömyyden pelko heikentää luottamusta ja ohjaa tuloja säästöön kulutuksen sijaan. Suomen Pankin syyskuun väliennusteen mukaan bruttokansantuotteen (BKT) kasvun ennakoidaan olevan 0,3 prosenttia. Valtiovarainministeriö ennustaa BKT:n kasvavan 1,0 %. Vuodelle 2026 Suomen Pankki ennustaa 1,3 ja vuodelle 2027 1,7 prosentin BKT-kasvua. Valtiovarainministeriö ennustaa vastaavasti 1,4 ja 1,7 prosentin BKT-kasvua vuosille 2026 ja 2027. Investoinnit energiasiirtymään ja Euroopan panostukset puolustukseen kasvavat tulevina vuosina merkittävästi, ja ne tukevat talouskasvua.

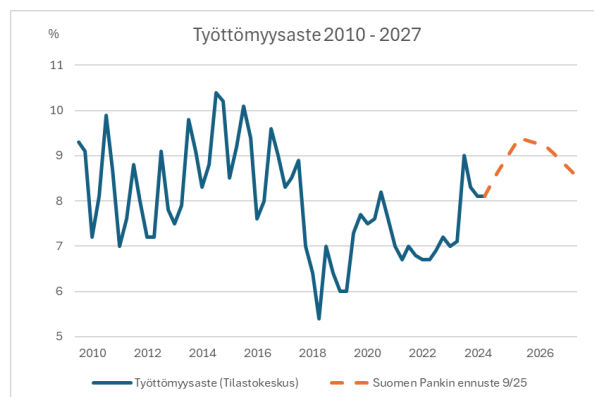
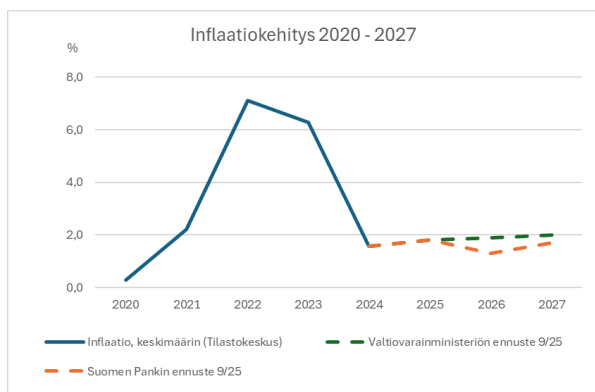

Julkisen talouden alijäämä syveni 4,5 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2024. Erityisesti hyvinvointialueilla käyttötalouden kustannukset ovat kasvaneet selvästi ennustettua suuremmiksi. Alijäämät vuonna 2023 olivat yhteensä noin 1,3 miljardia euroa ja vuonna 2024 alijäämät asettuivat 1,1 miljardin euron tasolle. Hallituksen sopeutustoimet pienentävät menoja, mutta korko- ja eläkemenojen kasvu vaikuttavat päinvastaiseen suuntaan. Valtion ja hyvinvointialueiden säästötoimenpiteiden ennakoidaan pienentävän alijäämää 3,6 prosenttiin vuonna 2026.

Valtiovarainministeriö arvioi velkasuhteen vakiintuvan lähivuosina, mutta pysyvän korkealla tasolla. Vuonna 2027 julkisen velan suhteessa bruttokansantuotteeseen ennustetaan lähestyvän 89 prosenttia. Suomen Pankin ennuste on hivenen maltillisempi, mutta saman suuntainen Valtiovarainministeriön ennusteen kanssa. EU:n ja hallituksen velkasäännöt edellyttävät julkisen talouden alijäämän pienentämistä useilla miljardeilla, jotta velka saadaan kestäväälle lasku-uralle suhteessa BKT:hen. Lähes kaikki eduskuntapuolueet ovat allekirjoittamassa velkajarrusopimuksen, jonka tarkoituksena on sitouttaa eduskuntapuolueet julkisen talouden sopeuttamiseen yli vaalikausien. Tällä hetkellä käydään neuvotteluja siitä, kuinka paljon julkista taloutta tulisi sopeuttaa tulevina vaalikausina. Neuvotteluihin osallistuvat sekä hallitus- että oppositiopuolueet. Velkajarrun tavoitteena on laskea velkasuhde 40 %:iin BKT:sta pitkällä aikavälillä.

Inflaatio on hidastunut 1,6 prosenttiin vuonna 2024 erityisesti energian hintojen laskun ja elintarvikkeiden kustannusnousun pysähtymisen myötä. Yleisen arvonlisäveron korotus on välittynyt kuluttajahintoihin, muttei kuitenkaan täysimääräisesti. Tulevina vuosina inflaation ennustetaan olevan vajaan kahden prosentin luokkaa. Euroopan keskuspankin (EKP) jo tehdyillä ohjauksien laskupäätöksillä arvioidaan olevan vaikutusta asuntomarkkinoiden piristymiseen sekä kulutuksen ja investointien elpymiseen. Suhdannenäkymien parantumisen, alhaisen inflaatioennusteen, korkojen laskun ja tuloveronalennuksien odotetaan vaikuttavan myönteisesti ostovoiman kehittymiseen.

Pitkään jatkunut heikko taloustilanne on näkynyt myös työllisyyden laskuna. Työttömyysaste on noussut 8,3 prosenttiin vuonna 2024 ja tänä vuonna Suomen Pankki ennustaa työttömyysasteen nousevan 9,4 prosenttiin. Työllisyyden ennustetaan lähtevän kasvuun ensi vuonna ja työttömyysasteen alenevan 8,6 prosenttiin vuonna 2026. Suomen ja Yhdysvaltojen sopimuksella jäänmurtajayhteistyöstä arvioidaan olevan valtava työllistävä vaikutus Suomessa. Suomessa rakennettaisiin neljä jäänmurtajaa 11 jäänmurtajan kokonaistilauksesta.

Yhdysvalloissa Trumpin hallinnon kauppapolitiikka ja tuontitullit nähdään riskinä koko maailmantaloudelle. Talouskasvuun tuovat riskejä Yhdysvaltojen kauppapolitiikan lisäksi geopolitiinen epävarmuus. Kauppasodan kärjistyminen, Euroopan puolustusmenojen kasvattaminen ja mahdollinen tulitauko Ukrainassa voivat nostaa hintoja, mutta toisaalta lisääntynyt epävarmuus heikentää kysyntää ja pikemminkin hillitsee inflaatiota. Valtiovarainministeriön syksyn 2025 taloudellisen katsauksen mukaan maailmantalous kasvaa tänä vuonna 2,9 prosenttia ja ensi vuonna kolme prosenttia. EKP:n talouskatsaus 6/2025 ennakoii euroalueen talouskasvun olevan 1,2 % vuonna 2025 ja 1,0 % vuonna 2026 sekä 1,3 % vuonna 2027.

Hyvinvointialueiden rahoitus

Hyvinvointialueilla ei ole verotusoikeutta. Valtion rahoitus jaetaan hyvinvointialueille laskennallisten sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien palvelutarvetta ja olosuhdetekijöitä kuvaavien tekijöiden perusteella, joita ovat mm. hyvinvointialueiden asukasmäärä, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarvetta kuvaavat tekijät, alueellisia olosuhteita kuvaavat tekijät, kaksikielisyys, vieraskielisyys, saamenkielisyys, asukastiheys ja saaristoisuus. Lisäksi osa rahoituksesta määräytyy hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kriteerin perusteella. Pelastustoimen rahoitukseen vaikuttavat lisäksi alueelliset riskitekijät. Hyvinvointialueiden rahoituksella tulee saada järjestettyä perustuslain edellyttämällä tavalla riittävät sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut. Rahoituksen käytöstä hyvinvointialueet saavat päättää itsenäisesti.

Hyvinvointialueiden suurimpana rahoituskriteerinä on THL:n tutkimukseen perustuva sosiaali- ja terveydenhuollon sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia yleiskatteisesta rahoituksesta. THL:n laskeman palvelutarvekertoimen mukaan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelutarve vuonna 2023 oli alle maan keskiarvon eli 0,909 (koko maa 1,0000). Asukasperusteisuuden pohjalta määräytyy 14 % Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen valtion rahoituksesta ja pelastustoimen rahoitus on noin 3 % kokonaisrahoituksesta vuonna 2026.

Hyvinvointialueiden rahoituksen turvaaminen tulee olemaan haasteellista julkisen talouden velkaantumisen myötä samalla, kun väestö ikääntyy ja palvelutarve kasvaa. Hallitusohjelmassa on linjattu hyvinvointialueiden kustannusten kasvun hillitseminen 1,4 miljardilla vuoteen 2027 mennessä, vaikka jo nyt muihin Pohjoismaihin verrattuna Suomi on käyttänyt vähemmän rahaa terveydenhuoltoon asukasta kohden.

Henkilöstön riittävyys

Sote-toimialan työvoima- ja palvelutarpeen arvioidaan kasvavan tulevina vuosina. Väestön ikääntyminen lisää palveluiden kysyntää ja vaikuttaa työvoiman saatavuuteen erityisesti julkisella sektorilla, jossa eläköityminen on merkittävää. Hallitusohjelman linjausten mukaisesti ympärivuorokautisen hoivan hoitajamitoitusta ei nosteta suunnitellusti, vaan se palautetaan 0,6:een. Tästä huolimatta hoitajien ja muun hoivahenkilöstön tarve kasvaa edelleen.

Palvelutarpeeseen vastaaminen edellyttää uusien, vaikuttavien palvelumallien kehittämistä. Näiden avulla voidaan tarjota palveluja tehokkaammin ja asiakaslähtöisemmin, ottaen huomioon henkilöstöresurssien rajallisuus.

Sote-alan työolojen ja vetovoiman parantaminen on keskeinen edellytys työvoiman saatavuuden turvaamiseksi. Työnantajan luotettavuus, vastuullisuus, hyvä työilmapiiri ja moderni johtamiskulttuuri ovat merkittäviä tekijöitä työvoiman houkuttelemisessa. Lisäksi merkityksellinen työ, ennustettavat ja joustavat työajat, urakehitysmahdollisuudet sekä kilpailukykyinen palkkataso vaikuttavat työnantajamielikuvaan.

Työvoiman saatavuutta voidaan parantaa pitkällä aikavälillä lisäämällä koulutuspaikkoja erityisesti lähihoitajille, lääkäreille ja sosiaalityöntekijöille. Hallitusohjelman mukaisesti myös

työperäisen maahanmuuton edistäminen on osa ratkaisua. Vetovoiman lisäämiseksi on tärkeää tehdä johdonmukaista työtä, jotta koulutuspaikat saadaan täytettyä motivoituneilla hakijoilla.

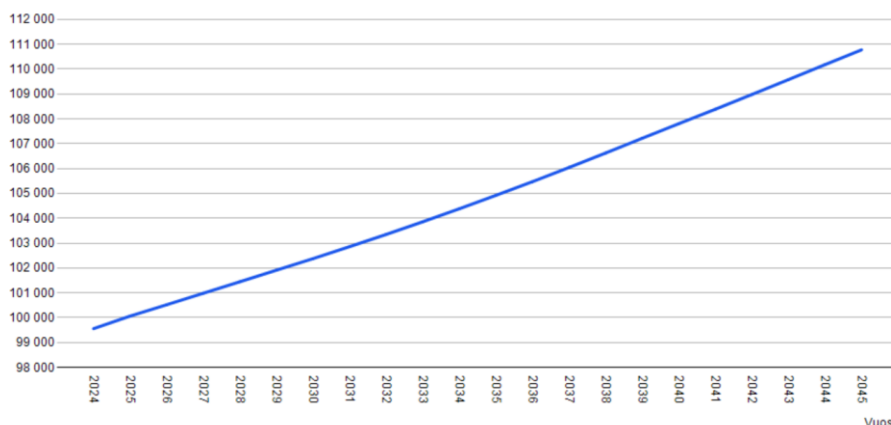
Digitaalisten työkalujen ja palveluiden kehittäminen on keskeinen osa palveluiden uudistamista. Digitalisaation avulla voidaan vähentää manuaalista työtä, tehostaa palveluiden saatavuutta ja vapauttaa henkilöstön aikaa asiakastyöhön. Tehtävien tarkoituksenmukainen jakaminen eri ammattiryhmien kesken voi sujuvoittaa työtä ja vähentää kuormitusta. Esimerkiksi avustavan henkilöstön määrän lisääminen voi vapauttaa ammattihenkilöstön aikaa vaativampiin tehtäviin.

Itä-Uudenmaan väestönkehitys, sairastavuus ja kustannukset

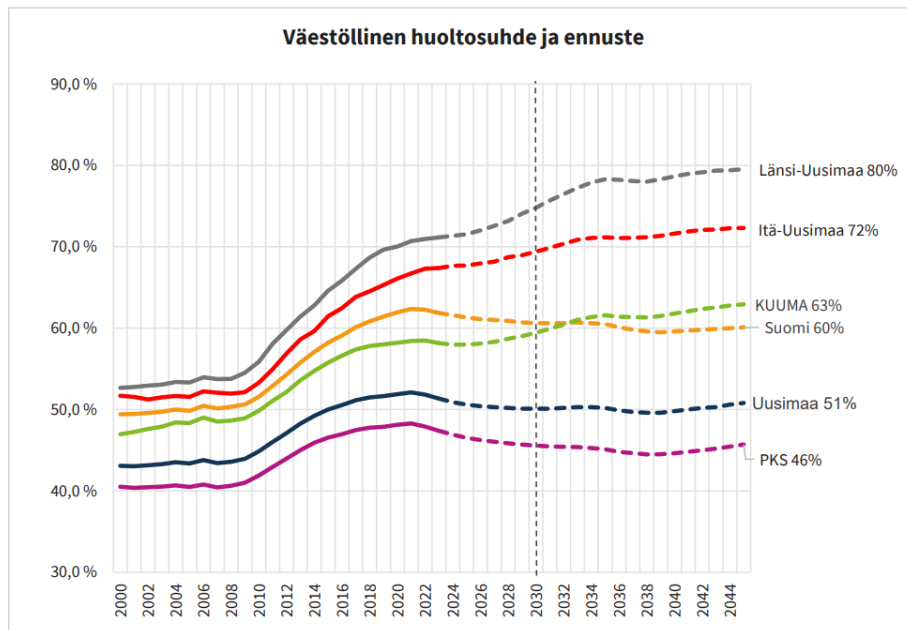
Itä-Uudellamaalla asuu 98 987 asukasta (31.12.2023). Väestön ennustetaan (Tilastokeskus 24.10.2024) kasvavan vuoteen 2030 mennessä 102 377 asukkaaseen ja hieman alle 111 000 vuoteen 2045 mennessä. Erityisesti yli 65- vuotiaiden määrä on kasvussa suhteessa muihin ikäryhmiin ja sen vuoksi palvelutarve ja kustannukset kasvavat, ellei palvelujen tuottamiseen löydetä kustannuskasvua hillitseviä tapoja. Itä-Uudellamaalla 75 vuotta täyttäneen väestön osuus on Uudenmaan maakunnan suurin. Syntyvyys on kääntynyt Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella laskuun vuoden 2021 jälkeen. Vuonna 2023 ulkomaalaistaustaisten määrä oli Itä-Uudellamaalla pienempi kuin isoimmilla Uudenmaan alueilla, mutta osuus väestöstä on kasvussa ja on kaikkien hyvinvointialueiden vertailussa kahdeksanneksi suurin. Väestöstä 28 prosenttia on ruotsinkielisiä.

Vuoden 2024 syksyllä Tilastokeskuksen julkaiseman väestöennusteen mukaan työikäisen väestön määrä tulee lisääntymään aiemmin ennakoitua enemmän erityisesti maahanmuuton ansiosta. Työperäinen maahanmuutto voi helpottaa sote-alojen työvoimapulaa.

Väestöennuste 2024: Väestö 31.12. muuttujina Vuosi. Itä-Uudenmaan hyvinvointialue, Yhteensä, Yhteensä, Väestö 31.12. (ennuste 2024).

Lähde: Tilastokeskus, 24.10.2024.

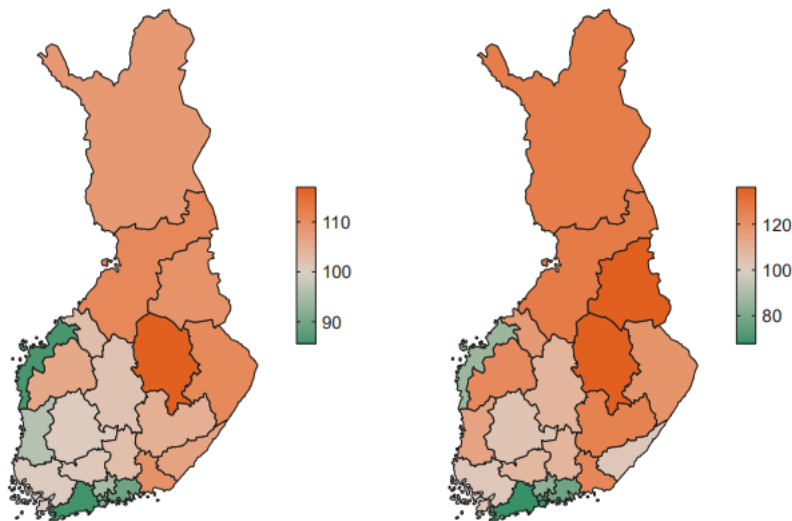
Lähde: Tilastokeskus

Sairastavuutta ja työkyvyttömyyttä esiintyy Itä-Uudellamaalla maan keskitasoa vähemmän. Itä-Uudenmaan sairastavuusindeksi on 90,4, mikä on hyvinvointialueiden vertailussa kolmanneksi pienin. Sairastavuus on laskenut kaikissa Itä-Uudenmaan kunnissa edelliseen mittaukseen verrattuna. Osaindikaattoreista huolta Itä-Uudellamaalla aiheuttavat alkoholisairastavuus ja syöpäsairastavuus, joiden ilmaantuvuus on suurempi kuin maassa keskimäärin. Tapaturmien ilmaantuvuus on myös koholla kuten muillakin Uudenmaan alueilla.

Työttömyys on alueella maan keskitasoa vähäisempää ja ennenaikainen kuolleisuus on alueella maan pienimpiä. Lasten ja nuorten hyvinvoinnissa on alueella useita huolenaiheita. Nuoret kokevat terveydentilansa maan heikoimmaksi. Huumeekokeilut, alkoholin ja tupakkatuotteiden käyttö ovat maan yleisimpiä. Lisäksi alueen nuoret kokevat eniten kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta. Väkivaltakokemukset ovat yleisiä ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten aikuisten osuus on alueella keskimääräistä suurempi. Ongelmat eivät kuitenkaan ole heijastuneet merkittävästi korjaaviin palveluihin, joiden tarve on alueella selvästi maan keskitasoa pienempi.

Sairastavuusindeksi 2021–2023

Työkyvyttömyysindeksi 2021–2023

Kuvio 1. Hyvinvointialueiden erot sairastavuudessa ja työkyvyttömyydessä 2021–2023, ikävakioidut indeksit, sukupuolet yhteensä. (Karttapohja: Tilastokeskus 2025)

Hyvinvointialueen asukaskohtainen rahoitus vuodelle 2025 on väestön matalan palvelutarpeen vuoksi selvästi alle maan keskitason (4 298 euroa/asukas, Manner-Suomi 4 711 euroa/asukas).

Vuoden 2024 nettokustannusten kasvu edellisvuodesta (6,8 %, Manner-Suomi 2,9 %) oli maan suurinta. Alueen taseeseen kertyneet asukaskohtaiset alijäämät ovat siten maan kolmanneksi korkeimmat (835 e/asukas, Manner-Suomi 431 e/asukas).

Lainsäädäntömuutokset

Hallitusohjelma painottaa ennaltaehkäiseviä palveluita ja palvelurakenteen uudistamista kohti varhaisempaa tukea. Keskeisiä teemoja ovat mielenterveyspalveluiden saatavuus, kiireettömään hoitoon pääsy, hoitotakuun toteutuminen sekä yksityisen sektorin rooli palvelujen parantamisessa. Merkittäviä muutoksia hyvinvointialueille ovat muun muassa perusterveydenhuollon hoitojonojen purkaminen uuden Kela-korvausmallin avulla, palvelusetelin ja maksusitoumusten käyttöönotto, ellei palvelua ole saatavilla hoitotakuuajan sisällä, sekä vammaispalveluissa henkilökohtaisen budjetoinnin käyttöönotto.

Hallitusohjelmaan liittyy useita lainsäädännön päivityksiä, kuten lastensuojelun, vammaispalvelulain ja terveydenhuoltolain muutokset. Hyvinvointialueiden toimintaan liittyviä lakimuutoksia toteutetaan niiden vahvistamisen jälkeen. Sidosyksikköä koskevan sääntelyn tiukennukset, jotka koskevat sidosyksiköiltä tehtäviä hankintoja, koskevat myös Itä-Uudenmaan hyvinvointialuetta.

Ikäihmisten ympärivuorokautisen hoidon toimintayksiköissä nykyinen henkilöstömitoitus on laskettu 0,6:een vuonna 2025. Asiaksmaksujen enimmäismääriä korotettiin perusterveydenhuollossa 22,5 %. Kiireettömään hoitoon pääsyn enimmäisaikojä (hoitotakuu) nostettiin

perusterveydenhuollossa 3 kuukauteen ja suun terveydenhuollossa 6 kuukauteen. Muutokset eivät koske alle 23-vuotiaita. Useat muutokset lainsäädännössä koskien erilaisia taloudellisia tukimuotoja saattavat nostaa harkinnanvaraista toimeentulotukea hakevien määrää. Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteilla kokonaislainsäädäntöuudistus sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstöä koskien. Uudistuksen tarkoituksena on päivittää ammattihenkilöitä koskevaa lainsäädäntöä siten, että jatkossa säänneltäisiin vain niitä sosiaali- ja terveydenhuollon ammatteja, joissa sääntely on välttämätöntä asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamiseksi. Uudistus tapahtuu kahdessa vaiheessa, vuosien 2025 ja 2026 aikana ja suurimmat muutokset tehdään vuoden 2026 aikana. Hyvinvointialueiden rahoitusta koskevaa lainsäädäntöä on osittain muutettu ja se astuu voimaan 2026.

Digitalisaatio

Digitalisaatiolla tarkoitetaan tiedon, palveluiden ja prosessien siirtämistä sähköiseen muotoon ja teknologisten ratkaisujen hyödyntämistä palvelujen järjestämisessä, tuottamisessa ja käytössä. Sosiaali- ja terveydenhuollossa digitalisaatio on tuonut mukanaan uudenlaisia tapoja vastata asiakkaiden tarpeisiin, tehostaa toimintoja sekä parantaa tiedonkulkua ja palvelujen saavutettavuutta. Palveluiden kehittämisessä asiakkaiden osallisuus ja palvelumuotoilu korostuvat, jotta ratkaisut ovat aidosti asiakaslähtöisiä ja helposti käyttöön otettavia. Lisäksi huomio kiinnittyy palveluiden yhdenvertaiseen saatavuuteen ja siihen, että kukaan ei jäisi digitaalisten ratkaisujen ulkopuolelle.

Digitalisaatio ei tarkoita ainoastaan paperisten dokumenttien muuttamista sähköisiksi, vaan laajempaa muutosta toimintatavoissa ja kulttuurissa. Se mahdollistaa täysin uusia palveluita ja työskentelytapoja, jotka eivät olisi mahdollisia ilman kehittynyttä teknologiaa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa digitalisaatioon kuuluu niin tiedonhallintajärjestelmät, sähköiset ajanvaraukset, etävastaanotot kuin tulevaisuudessa tekoälypohjaiset analyysit ja päätöksenteon tukijärjestelmät.

Videoyhteyksillä tapahtuvat etävastaanotot sekä chat-palvelut ovat yleistyneet. Ne mahdollistavat hoidon ja palveluiden saamisen myös silloin, kun fyysinen paikallaolo ei ole mahdollista tai välttämätöntä. Digitaaliset palvelukanavat voivat laajentaa palvelujen saatavuutta erityisesti syrjäseuduilla.

Digitaaliset työkalut, kuten erilaiset mobiilisovellukset ja verkkopalvelut, tukevat asiakkaiden omahoitoa. Ne voivat esimerkiksi auttaa seuraamaan verenpainetta, ohjata pitkäaikaissairauksen hoidossa tai tarjota tukea elintapamuutoksiin.

Digitalisaation keskeisimpiä hyötyjä ovat palveluiden saavutettavuuden, laadun ja turvallisuuden parantuminen sekä toiminnan tehostuminen. Digitalisaatio mahdollistaa myös laajan datan hyödyntämisen palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä. Data-analytiikan avulla voidaan esimerkiksi tunnistaa palveluiden tarpeen muutoksia ja suunnitella ennaltaehkäiseviä toimia.

Suomen kaltaisessa maassa, jossa väestö ikääntyy ja palveluiden tarve kasvaa, hyvinvointialueiden on ensiarvoisen tärkeää soveltaa teknologiaa ja digitaalisia ratkaisuja terveys- ja hyvinvointipalveluissa parantaakseen niiden tehokkuutta, saatavuutta ja asiakaskokemusta.

Digi-/ kyberturvallisuus

Digiturvallisuuden uhkatekijät ovat monimutkaisia ja jatkuvasti kehittyviä. Koska hyvinvointialueiden toiminnassa käytettävät tietojärjestelmät sisältävät arkaluonteisia asiakas- ja potilastietoja sekä turvallisuustietoja, on tärkeää pitää digiturvallisuus prioriteettilistalla korkealla ja toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä uhkien torjumiseksi.

Kyberhyökkäykset, kuten tietomurrot, palvelunestohyökkäykset, haittaohjelmat ja tietovuodot, ovat edelleen suurimpia digiturvallisuuden uhkia. Ne voivat mm. aiheuttaa vakavia taloudellisia vahinkoja, aiheuttaa vaaratilanteita, estää palveluiden toiminnan ja vaarantaa yksityisyyttä.

Myös merkittävästi kansalliseen turvallisuuteen vaikuttaviin valtiollisiin kyberhyökkäyksiin on syytä varautua.

1.3 Hyvinvointialuestrategia

Hyvinvointialueen strategiassa huomioidaan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestämistä ja tuottamista koskevat strategiset linjaukset, säädetyt palvelutavoitteet, omistaja- ja henkilöstöpolitiikka sekä asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet. Hyvinvointialueen strategia perustuu arvioon hyvinvointialueen tilanteesta strategian laatimishetkellä sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista hyvinvointialueen tehtävien toteuttamiseen. Strategia tarkistetaan vähintään kerran aluevaltuuston toimikaudessa ja strategian tavoitteista raportoidaan kerran vuodessa tilinpäätöksen yhteydessä.

Hyvinvointialueen strategia on laadittu vuosille 2023 – 2026. Strategiaa päivitetään vuonna 2026 tarpeellisilta osin ja päivitetty strategia ohjaa jatkossa hyvinvointialueen pitkän aikavälin toimintaa ja tavoitteita. Päivitetty strategia asettaa pitkän aikavälin, valtuustokaudet ylittävät tavoitteet vuosille 2026 – 2029. Strategiaa kuitenkin tarkistetaan ja päivitetään valtuustokausittain lyhyemmän aikavälin tavoitteiden osalta. Hyvinvointialuestrategian ja tuottavuusohjelman tukevat toisiaan.

Strategian päivityksen yhteydessä toimeenpanolle määritellään vuosittaiset tavoitteet aluevaltuustossa talousarvion vahvistamisen yhteydessä. Vuoden 2026 sitovat tavoitteet toimeenpanevat vielä meneillään olevaa strategiaa 2023 – 2026. Aluevaltuusto seuraa vuosittaisten tavoitteiden toteutumista tilinpäätöskäsittelyn yhteydessä ja laajemmin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteita hyvinvointikertomuksen käsittelyn yhteydessä.

Uudenmaan erillisratkaisu on noussut poliittiseen keskusteluun ja alueen vahvana strategisena tavoitteena on säilyttää itsenäinen asemansa. Strategian toteutuksessa huomioidaan myös hyvinvointialueneuvotteluissa annetut suositukset alueen kehityssuunnalle. Hyvinvointialueen erityispiirteinä on kaksikielisyys, joka vaatii erityistä panostusta myös strategisella tasolla.

Sitovat tavoitteet vuodelle 2026

STRATEGIAN (2023-2026) KÄRKI	SITOVAT TOIMINNAN TA- VOITTEET VUODELLE 2026	TOIMENPITEET	MITTARI JA TAVOITE- TASO	SEURANNAN VASTUUTAHO
Hallittu kustan- nuskehitys ja vai- kuttava toiminta	Talousarvion nettokasvu korkeintaan 1 %	Seurataan säännöllisesti ja reagoidaan välittömästi poikkeamiin	Osavuositarkastukset, talousarvion toteutuminen	Talousjohtaja
		Uusia tehtäviä ja virkoja ei perusteta, mikäli ne eivät tuo säästöjä tai lakisääteinen toiminta ei niitä edellytä	Uusia tehtäviä ei ole perustettu	Henkilöstöjohtaja
		Siirtoviivemaksuja vähennetään vuodesta 2025. Toteutumat 2023: 516kpl 2024: 72kpl 2025: 140kpl (ennuste)	Siirtoviivemaksuja enintään 80kpl	Sote-johtaja
		Asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotossa varmistetaan tieto- ja tilastointitarpeet sekä tiedon siirtyminen kansallisiin rekistereihin ja luodaan toimiva seurantalajärjestelmä, jolla kirjaamisen ja tiedon laatu paranee	Kirjaamiskattavuus vähintään 90 %	Digijohtaja (seuranta) Sote-johtaja (toimeenpano)
		Vastuualue reklamoi tarkastuskäynneillä havaitut sopimusrikkomukset	Tarkastuskäynneillä havaituista sopimusrikkomuksista 100 % reklamoitu	Vastuualuejohtajat
		Reklamaatioita varten luodaan seurantatyökalu Laatuporttiin	Seurantatyökalu luoto ja käytössä	Kehittämisjohtaja
Hallittu kustan- nuskehitys ja vai- kuttava toiminta	Tuottavuusohjelman päätoimintajärjestelmän ja toimenpiteiden toimeenpanoa nopeutetaan sekä varmistetaan kustannusvaikutusten toteutuminen ja palvelujen saatavuus (HVA-neuvotteluosuus)	Päätösten valmistelussa tehdään laaja tai suppea ennakkovaikutusten arviointi eri asiantuntijoiden yhteistyönä	Tehdään vakiona merkittäviin muutoksiin liittyvässä valmistelussa	Hallintojohtaja
		Kiireettömään hoitoon pääsyn määräaikoja seurataan kuukausittain ja poikkeamiin reagoidaan välittömästi	Lainmukaisen kiireettömän hoidon määräajat toteutuvat 100 % (yli 23-vuotiaat 90vrk). Poliittiseen tavoiteasetaan (30vrk) päästään 90 %.	Sote-johtaja/Digijohtaja
		Palvelutarpeen arvioinnin määräaikoja seurataan kuukausittain ja poikkeamiin reagoidaan välittömästi	Lainmukainen palvelutarpeen arvioinnin määräaika toteutuu 100 %.	Sote-johtaja
		Sosiaalipalvelujen määräraajoja seurataan kuukausittain ja poikkeamiin reagoidaan välittömästi	Lainmukaiset sosiaalipalveluiden määräajat toteutuvat 100 %	Sote-johtaja

	Palvelutarvetta vastaava henkilöstörakenne ja henkilöstön käytön oikea kohdentaminen varmistetaan (HVA-neuvottelusuositus)	Vuokratyövoiman käyttöä vähennetään vuodesta 2025. Toteumat 2023: 22milj€ 2024: 23,9milj€ 2025: 11,0milj€ (ennuste)	Osavuositarkastukset: Vuokratyövoiman käyttö 2026: korkeintaan 4milj€.	Sote-johtaja
		Henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen panostetaan	Omaehtoinen lähtövaihtuvuus pysyy alle 8 %	Henkilöstöjohtaja
			Rekrytointiprosessin läpimenoaika enintään 60 päivää (mediaani).	Henkilöstöjohtaja
		Uudelleen sijoitusten prosessi käynnistetään organisaation ohjeiden mukaisesti	Uudelleensijoitusmalli käytössä ja toteuma 100 %.	Henkilöstöjohtaja
		Raportointia automatisoidaan tiedolla johtamisen tueksi	Hyvinvointialuestrategian, sitovien tavoitteiden ja hva-neuvottelujen suositusten seurantaan on työkalu ja raportointipohja	Digijohtaja
			HR-raportoinnin automatisoinnin osa-alueista 2/4 valmiina vuoden 2026 aikana.	Digijohtaja
Palvelujen laatu, saatavuus ja jatkuvuus	Palveluiden järjestäminen perustuu lakisääteisyyteen ja vaikuttavuuteen	Palveluverkosta poistetaan ne palvelut, joiden vaikuttavuus ei ole riittävä	Arviointi on tehty	Sote- johtaja
		Etävastaanottojen ja digipalveluiden määrää lisätään ja sähköisen ajanvarauksen mahdollisuuksia parannetaan:	Digihoito- ja palvelupolkujen sekä sähköisen ajanvarauksen käyttö nousee 20 % vuoden 2025 tasosta	Digijohtaja Sote-johtaja
			Sähköisten asiointien osuus kasvaa 10 prosenttia vuodesta 2025	Digijohtaja Sote-johtaja
	Asiakaskokemus paranee	Tehostettua asiakaspalautteen keräämistä toteutetaan 4x/ vuosi	NPS 70	Kehittämisjohtaja
	Hyte-kerroin nousee yli 47	Työttömien terveystarkastuksia toteutetaan tehostetusti	Tehdään vähintään 400 työttömien terveystarkastusta vuoden 2026 aikana	Sote-johtaja
		Lastenneuvolan 4-vuotiaiden terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittämistä tehostetaan	Kaikki 4-vuotiaiden terveystarkastuksista poisjäävät kontaktoidaan.	Sote-johtaja
		Kouluterveydenhuollon 8.luokkalaisten terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittämistä tehostetaan	Kaikki 8.luokkalaisten terveystarkastuksista poisjäävät kontaktoidaan.	Sote-johtaja

Palvelujen laatu, saatavuus ja jatkuvuus		MPR-rokotteen kattavuutta lisätään neuvonnalla, ohjauksella ja terveyden edistämistyöllä	97% 11-24 kk ikäisistä lapsista on saanut MPR-yhdistelmärokotteen ensimmäisen annoksen	Sote-johtaja
		Elintapaneuvonnan toteuttamista tyypin 2 diabetesriskissä oleville toteutetaan tehostetusti Käypä hoito -suositusten mukaisesti Vuosi 2025: alueellinen tieto puuttuu, LifeCare (Porvoo, Askola) perusteella annettu 53:lle henkilölle.	Vähintään 150:lle 2 tyypin diabetesriskissä olevalle annetaan elintapaneuvontaa.	Sote-johtaja
		Alkoholin mini-interventioita toteutetaan tehostetusti, kun juomiseen liittyy haitta tai haittariski. Vuosi 2025: alueellinen tieto puuttuu, LifeCare (Porvoo, Askola) perusteella tehty 25:lle henkilölle määrääjän puitteissa.	Vähintään 100:lle tehdään mini-intervention 30vrk sisällä AUDIT- kyselyn toteuttamisesta.	Sote-johtaja
Osaava, hyvinvoiva ja riittävä henkilöstö	Henkilöstön työkykyyn ja työhyvinvointiin panostetaan	Henkilöstön työkykyä tuetaan varhaisessa vaiheessa	Varhaisen tuen keskustelujen toteuma 100 %	Henkilöstöjohtaja
		Pitkiin / usein toistuviin sairauspoissaoloihin reagoidaan ja työssä jaksamista tuetaan organisaation ohjeiden mukaisesti.	Sairauspoissaolojen kokonaismäärä laskee vähintään 5 % vuoden 2025 tasta	Henkilöstöjohtaja
			Pitkien sairauspoissaolojen (yli 30 pv) määrä vähenee vähintään 5 %	Henkilöstöjohtaja
			Henkilöstökyselyn tulokset paranevat vähintään +0,1 yksikköä vuoden 2024 tasta	Henkilöstöjohtaja
			HR-prosessikuvaukset (rekrytointi, työsuhteasiat, työkykyjohtaminen) päivitetään.	Henkilöstöjohtaja
	Opiskelijoiden harjoittelu-tyytyväisyys kasvaa	Opiskelijaohjaukseen panostetaan, työpaikkaohjaajille tarjotaan koulutusta ja tukea ja opiskelijapalautetta kerätään aktiivisesti	NPS vähintään 75 Opiskelijoiden palautteiden vastausprosentti vähintään 60 %	Kehittämisjohtaja Kehittämisjohtaja
Palvelujen laatu, saatavuus ja jatkuvuus	Kriisivalmiutta vahvistetaan	Organisaation kriisivalmiutta kehitetään harjoittelemalla	Pelastustoimi sekä sosiaali- ja terveystoimi osallistuu kaikkiin asetusten mukaisiin harjoituksiin, ja sotessa järjestetään vähintään yksi harjoitus vuodessa.	Pelastusjohtaja
		Tuetaan yksiköitä toimintakorttien tuottamisessa häiriötilanteita varten	Päivittyvä toimintakorttipohja on jalkautettu kaikkiin yksiköihin	Pelastusjohtaja
		Pelastustoiminnan toimintavalmiusajojen toteutuminen riskiluokittain (%)	Toteutuu 90 %	Pelastusjohtaja

1.4 Toiminta ja talous

Hyvinvointialuelain (611/2021) 115 § mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, sekä taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026–2028 yhteydessä laaditaan investointisuunnitelma ajalle 2026–2029.

Hyvinvointialuelain (611/2021) 115 § mukaan taseeseen mahdollisesti kertynyt alijäämä tulee kattaa kahdessa vuodessa tilinpäätöksen vahvistamisvuoden päättymisestä. Näin ollen vuonna 2023 kertynyt alijäämä tulee kattaa kolmen vuoden aikana tilinpäätöshetkestä laskettuna eli vuoden 2026 loppuun mennessä. Jos hyvinvointialueelle kertyy lisää alijäämää, uudella alijäämällä ei ole itsenäistä kattamisaikaa. Alijäämän lisäyksen kattamisen määräaika on sama kuin ensimmäisellä alijäämällä.

Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen hyvinvointialuestrategiaa toteuttavat toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio valmistellaan siten, että se sisältää tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät menomäärärahat ja tuloarviot sekä investointilaskelman. Lisäksi siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Rahoitustarvetta ei saa kattaa pitkäaikaisella lainalla.

Valtiovarainministeriö on 17.6.2025 päättänyt käynnistää arviointimenettelyn Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella. Arviointiryhmän tehtävänä on laatia yhdessä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa toimenpide-ehdotukset alueen talouden tervehdyttämiseksi ja palvelujen turvaamiseksi aluevaltuuston käsittelyä varten. Tarkempi kuvaus arviointiryhmän toimenpide-ehdotuksista on esitetty alijäämän kattamista kuvaavassa kappaleessa 1.6.

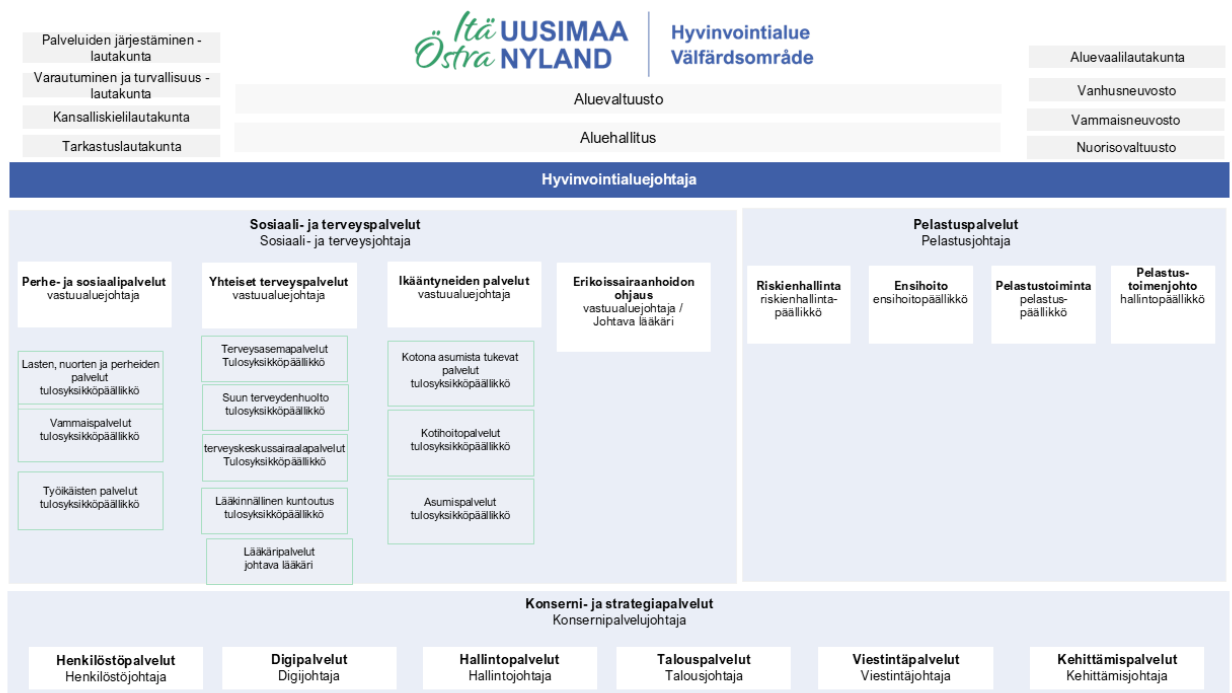
Hyvinvointialueen vuoden 2026 talousarvion laatimisessa on käytettävissä tilinpäätöstoteumatiedot vuosilta 2023–2024 sekä toteumatiedot tammi – syyskuulta 2025 ja näiden pohjalta päivitetty ennustetieto. Talousarvion laatiminen realistisempaan tietoon tukeutuen helpottaa niin tehostamistoimenpiteiden vaikutuksien taloudellista arviointia kuin edellytyksien turvaamista hyvinvointialueen tehtävien hoitamiseen.

Hyvinvointialueen taloutta ei ole mahdollista saada käännettyä ylijäämäiseksi nykyisellä valtion rahoituksen tasolla ennen vuotta 2028 ilman merkittäviä palvelutuotannon tehostamistoimenpiteitä. Aluehallitus päätti 9.10.2025 käynnistää konserni- ja strategiapalveluiden sekä sosiaali- ja terveystalouden henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut sellaisista mahdollisista talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteistä, joilla voi olla henkilöstövaikutuksia. Yhteistoimintaneuvottelut päättyivät aluehallituksen päätöksellä 27.11.2025.

Hyvinvointialueella on valmisteltu 2026 – 2029 vuosille 41,9 miljoonan euron tuottavuusohjelma, joka on tämän talousarvio- ja -suunnitelmaesityksen liitteenä. Organisaation henkilöstösuunnitelmaa päivitetään vastaamaan yhteistoimintaneuvotteluiden lopputulemaa, kun sen lopulliset henkilöstövaikutukset ovat selvinneet.

1.4.1 Organisaatio ja toimet

Hyvinvointialueen organisaatiomalli ja johtamisjärjestelmä hyväksyttiin aluevaltuustossa 14.6.2022. Aluevaltuusto hyväksyi 11.3.2025 päivitetyn hallintosäännön uutta valtuustokautta varten. Uuden aluevaltuuston toimikausi alkoi 1.6.2025. Toimielinrakennetta muutettiin siten, että Kehittäminen ja yhteistyö -lautakunta sekä Yksilöasioiden jaosto lakkautettiin.

1.4.2 Henkilöstö

Henkilöstösuunnittelun lähtökohtana vuodelle 2026 osana talousarvion valmistelua on ollut nykyinen henkilöstömäärä. Toimialoilta on voitu esittää uusia tehtäviä vain silloin, kun on voitu osoittaa, että oman henkilöstön lisääminen on kyseisen tehtävän kohdalla kokonaistaloudellisesti perusteltua. Uusista tehtävistä aiheutuvat palkkamäärärahat on sisällytetty yksiköiden talousarvioesityksiin.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella käytiin talouden tasapainottamiseen liittyvä yhteistoimintamenettely ajalla 17.10.–27.11.2025. Menettelyn johdosta uusien tehtävien täyttötarpeita arvioidaan tapauskohtaisesti. Työnantajan ensisijaisena veloitteena on tarjota avoimeksi tulevia ja täyttölupaan saavia tehtäviä työntekijöille, joiden tehtäviin kohdistuu tuotannollis-taloudellisia toimenpiteitä, sekä huomioida työsuhteen mukainen uudelleensijoittamis- ja takaisinottovelvollisuus.

Virka- ja toimipohjaluettelo toimii runkona henkilöstösuunnittelulle. Siihen on koottu kaikki hyvinvointialueelle perustetut virka- ja toimipohjat. Näin ollen se sisältää myös täyttämättä olevat virat ja toimet. Suunnitteluvuoden 2026 osalta lähtökohtana on olemassa oleva henkilöstö ja ohjeistus on, että lisäyksiä ei lähtökohtaisesti esitetä. Henkilöstösuunnitelmaan 2026 on koottu virat ja toimet, joita esitetään lakkautettavaksi tai mahdolliset uudet perustettavat virat ja toimet perusteluineen.

31.8.2025 tilanpäivän mukaan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen henkilöstömäärä yhteensä on 2889. Palvelussuhteista 79,63 % on työsopimussuhteisia ja 20,37 % virkasuhteisia. Suurin osa henkilöstöstä, eli 2297 henkilöä on vakituisessa palvelussuhteessa. 89,97 % henkilöstöstä on kokoaikaisessa palvelussuhteessa ja 6,85 % työskentelee osa-aikaisesti.

Eniten henkilöstöä on ikääntyneiden palveluissa, jossa työskentelee 900 henkilöä, sekä perhe- ja sosiaalipalveluissa 837 henkilöä. Yhteisten terveystaluiden henkilöstömäärä on 617 henkilöä. Pelastuslaitoksella työskentelee 296 henkilöä. Konserni- ja strategiapalveluiden henkilöstömäärä on 243.

Veto- ja pitovoima sekä henkilöstön saatavuus

Vuokratyövoiman kustannuksia pyritään edelleen vähentämään. Oma sisäinen sijaispooli aloitti toimintansa toukokuussa 2025. Myös sopimusteknisillä ratkaisuilla pyritään ohjaamaan entistä enemmän henkilöstöä vakituisiin palvelussuhteisiin vuokratyövoiman käytön sijaan.

Hyvään johtamiseen ja esihenkilötyöhön panostetaan. Käynnistyneitä esihenkilö- ja johtamisvalmennuksia jatketaan ja niiden painopisteitä päivitetään. Esihenkilötyön ja johtamisen onnistumista mitataan sekä vuosittaisilla työhyvinvointikyselyillä että pilottiyksiköissä käytössä olevilla jatkuvilla pulssikyselyillä. Osallistavan, arvostavan ja kannustavan johtamisen avulla tavoitellaan yhteenkuuluvuuden vahvistamista sekä työpaikan pitovoimaisuutta.

Palkankorotukset ja palkkojen harmonisointi

Palkkaharmonisaation tulee valmistua vuoden 2025 loppuun mennessä. Palkkaharmonisaation loppuun saattamisen kanssa rinnakkain valmistellaan valtakunnallisesti uutta palkkausjärjestelmää SOTE-sopimuksen ja HYVTES:n soveltamisalan piiriin. Palkkaukselliset uudistukset vaikuttavat palkkapolitiikkaa, ja osaamisen ja tehtävän vaativuuden tunnistava palkkausjärjestelmä osaltaan vaikuttaa myös Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen työnantajakuvaan positiivisesti. Uuden palkkausjärjestelmän käyttöönotto edellyttää henkilöstöpalveluilta aktiivista koordinointia, henkilöstön ohjeistusta ja järjestelmätekniistä valmistelua.

Hyvinvointialueille solmittiin vuonna 2025 uuden työ- ja virkaehtosopimukset, jotka ovat voimassa 1.5.2025-29.2.2028. Taloussuunnitelmakaudella 2026 – 2028 palkkoja korotetaan seuraavasti (Lähde: www.kt.fi/sopimukset):

		SOTE-sopimus	Lääkärisopimus	HYVTES
1.2.2026	Kehittämisojhelmaerä (keskitetty erä)	–	0,34 % (liite 3) / 0,10 % (liite 4)	-
1.8.2026	Yleiskorotus	2,27 %	2,27 %	2,27 %
1.10.2026	Paikallinen järjestely-erä	0,20 %	0,20 %	0,20 %***
1.10.2026	Kehittämisojhelmaerä (paikallinen erä)	0,40 %	0,40 % / 0,06 % / 0,30 %	0,40 %
1.4.2027	Yleiskorotus*	2,00 %	2,00 %	2,00 %
1.4.2027	Paikallinen järjestely-erä*	0,40 %	0,40 %	0,40 %***
1.4.2027	Kehittämisojhelmaerä (paikallinen erä)	0,40 %	0,40 %	0,40 %***
1.2.2028	Kehittämisojhelmaerä (paikallinen erä)	1,00 %	1,00 %	1,00 %

* Vuoden 2027 korotukset voivat muuttua perälautaratkaisun myötä.

1.4.3 Hyvinvointialuekonserni ja konsernin ohjaus

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen konserniohje on hyväksytty Aluevaltuustossa 14.6.2022. Konserniohjeella ohjataan konserniin kuuluvia yhteisöjä.

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) 118 §:n mukaan ”sellaisen hyvinvointialueen, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen hyvinvointiyhtymässä tai on edellä tässä pykälässä tarkoitettuna yhtiön osakas, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.”

Kirjanpitolain (30.12.1997/1336) 8 §:n mukaan ”osakkuusyritys on omistusyhteisyryitys, jossa kirjanpitovelvollisella on vähintään viidennes ja enintään puolet omistusyhteisyryityksen osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä.”

Itä-Uudenmaan hyvinvointialuekonserniin kuuluvat seuraavat yhtymät ja yritykset:

Yhteisön nimi	Omistusmuoto	Omistusosuus, %
HUS-yhtymä	hyvinvointiyhtymä	6,491
HPK Palvelut Oy	osakkuusyritys	45,00

HUS-yhtymä on hyvinvointialueesta annetun lain 58 §:ssä tarkoitettu hyvinvointiyhtymä.

HUS-yhtymä

HUS-yhtymä tuottaa Uudenmaan hyvinvointialueiden erikoissairaanhoidon ja yhtymän omistavat Uudenmaan neljä hyvinvointialuetta: Länsi-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Itä-Uusimaa ja Vantaa-Kerava sekä Helsingin kaupunki.

HUS tarjoaa erikoissairaanhoidon liki kahden miljoonan asukkaan Uudellamaalla ja on Helsingin kaupungin jälkeen toiseksi suurin julkinen työnantaja. Valtakunnallisesti sillä on merkittävä ja keskeinen tehtävä vaativan erikoissairaanhoidon, tutkimuksen ja opetuksen sekä valmiuden ja varautumisen osajana.

HUS-yhtymän ylin päättävä toimielin on yhtymäkokous, joka kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa. Yhtymäkokouksessa päätösvaltaa käyttävät kutakin omistajajäsentä edustava yksi yhtymäkokousedustaja. Yhtymäkokous päättää muun muassa strategiasta, hallintosäännöstä, talousarviosta ja tilinpäätöksestä. Yhtymäkokousedustajan kokouksessa käyttämä äänivalta ja kaantuu tämän edustaman jäsenen osuuteen Uudenmaan asukasluvusta.

Yhtymähallitus johtaa HUS-yhtymän toimintaa, hallintoa ja taloutta. Hallitus keskittyy erityisesti strategisten tavoitteiden toteuttamiseen ja talouden tasapainon ylläpitämiseen. Kokouksia on vähintään kerran kuukaudessa. HUS-yhtymän strategisen tason ohjausta toteutetaan lisäksi kuukausittain pidettävissä johdon yhteistyökokouksissa. HUS-yhtymän ja hyvinvointialueen välisiä operatiivisia työryhmiä on useita, joihin hyvinvointialueen viranhaltijat ja asiantuntijat osallistuvat. Tällaisia operatiivisia työryhmiä on mm. talouden johtamisen, investointien ohjauksen, sosiaali- ja terveystoimen yhteistyön ja valmiusasioiden tiimoilta. Työryhmät kokoontuvat 1–4 kertaa kuukaudessa.

Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat noin kolmannes Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen talousarviosta. Itä-Uudenmaan aluehallitus vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta.

HPK Palvelut Oy

HPK Palvelut Oy:n tuottaa talous-, henkilöstö-, ICT-perustietotekniikka- ja käännöspalveluita omistajilleen, Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle ja Porvoon kaupungille. Myös Sipoon kunta on yhtiön osakas 0,1 prosentin omistusosuudella.

HPK Palveluiden ylin päättävä elin on yhtiökokous. Yhtiön hallitus koostui vuonna 2025 asiakasorganisaatioiden luottamuselinten (hyvinvointialuehallitus, kaupunginhallitus) jäsenistä. Lisäksi jokaiselle yhtiön palvelualueelle on perustettu neuvottelukunnat, joissa molemmat asiakkaat ovat edustettuina. Näiden lisäksi on vielä yhtiön ja asiakkaiden yhteinen strateginen neuvottelukunta. Neuvottelukuntien jäsenet edustavat asiakasorganisaatioiden virkamiesjohtoa.

Vuoden 2024 aikana hyvinvointialue teetti konsulttiselvityksen, jossa esitettiin muutoksia sopimusrakenteeseen ja operatiiviseen omistajaohjaukseen. Neuvottelut palvelusopimuksen uudistamisesta yhtiön ja omistajien välillä käynnistettiin syksyllä 2024 ja uudet sopimukset allekirjoitettiin kesäkuussa 2025. Alkuvuodesta 2025 valmistui myös Porvoon kaupungin kanssa yhteinen omistajastrategia, jossa otettiin kantaa mm. yhtiön laajentumiseen. Keväällä 2025 HPK Palvelut Oy ja sen omistajat käynnistivät neuvottelut Kymenlaakson hyvinvointialueen kanssa, joka on kiinnostunut omistajaksi tulosta ja henkilöstö- ja talouspalveluiden ostamisesta yhtiöltä.

HPK Palveluiden liikevaihto vuodelta 2024 oli 15,1 miljoonaa euroa, josta yli 62 % oli markkinoilta tehtyjä ostoja ja alihankintaa. Yhtiön palveluksessa oli 31.4.2025 n. 92 henkilöä, joista täysiaikaisia 85.

1.4.4 Hyvinvointialueen rahoituspohja

Valtion rahoitus koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien rahoituksesta. Sosiaali- ja terveystalouden osalta rahoituspohjaa korotetaan vuosittain arvioituilla palvelutarpeen ja kustannustason kasvulla. Pelastustoimen osalta rahoituspohjaa korotetaan kustannustason kasvulla sekä alueen riskikertomella. Kustannustasossa huomioidaan lisäksi hyvinvointialueiden mahdolliset tehtävämuutokset.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle osoitettu valtion nettorahoituksen viimeisin tarkistus tehtiin 22.9.2025, jonka pohjalta tämä talousarvio on laadittu. Valtiovarainministeriö on myös tarkistanut tulevien vuosien arvioitua rahoitusta aina vuoteen 2028 asti. Rahoitus- ja painelaskelmissa vuodelle 2026 arvioitu rahoitus on noin 437 miljoonaa euroa, vuodelle 2027 noin 458 ja vuodelle 2028 noin 476 miljoonaa euroa.

Valtion rahoitus kattaa noin 90 % hyvinvointialueen kokonaisrahoituksesta.

1.5 Keskeisimmät riskit

Rahoitus: Taloussuunnitelmaan liittyy merkittävää epävarmuutta valtion rahoituksen riittävyyden osalta. Hyvinvointialueen omaa tuotantoa sopeuttamalla vuosien 2023 – 2025 alijäämiä ei pystytä kattamaan vuoden 2026 loppuun mennessä ja samanaikaisesti turvaamaan hyvinvointialueiden rahoituslain 11 §:ssä mainittujen perustuslain 19 §:n 3 momentissa tarkoitettujen riittävien sosiaali- ja terveystalouden tai perustuslain 7, 15 ja 20 §:ssä tarkoitettuihin perusoi-keuksiin liittyvien pelastustoimen palvelujen järjestäminen.

Valtiovarainministeriö on 17.6.2025 päättänyt käynnistää arviointimenettelyn Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella. Arviointiryhmän tehtävänä on laatia yhdessä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa toimenpide-ehdotukset alueen talouden tervehdyttämiseksi ja palvelujen turvaamiseksi aluevaltuuston käsittelyä varten. Oleellista on saada aikaiseksi uskottavat, palvelut turvaavat ja talouden tasapainoon tähtäävät toimenpide-ehdotukset, joiden toteuttamiseen alue sitoutuu. Arviointiryhmä ottaa kantaa aikatauluun, jolloin kumulatiivisten alijäämien tulee olla katettuina.

HUS-järjestämissopimuksen mukainen erikoissairaanhoidon rahoitus luo riskin sosiaali- ja terveystalouden talousarvioon vuodelle 2026. HUS-yhtymäkokouksen kesäkuussa 2025 päättämän kehityksen tasosta käydään keskustelua Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin yhteenlasketun valtion rahoituksen kasvun myötä. Lisäksi on huomioitava, että hoitojonot ylittävät lain määrittelemän pituuden, minkä vuoksi valvontaviranomainen on asettanut 8,5 miljoonan euron

uhkasakon. Omistajien näkökulmasta tämä tarkoittanee, että erikoissairaanhoidon tulee osoittaa suurempi osuus sosiaali- ja terveystoimen rahoituksesta.

Talouden tasapainottaminen: Tilastokeskuksen mukaan julkisyhteisöjen alijäämä syveni 4,4 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2024. Erityisesti hyvinvointialueilla käyttötalouden kustannukset ovat kasvaneet selvästi ennustettua suuremmiksi. Alijäämät vuonna 2023 olivat yhteensä noin 1,3 miljardia euroa ja vuonna 2024 alijäämät asettuivat 1,1 miljardin euron tasolle. Talouden tasapainottaminen tulee olemaan valtaosalle hyvinvointialueista erittäin haasteellista. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen alijäämä vuonna 2023 oli 34,6 miljoonaa euroa ja vuonna 2024 alijäämä asettui 48,5 miljoonaan euroon. Kumulatiivinen alijäämä vuosilta 2023–2024 on 83,1 miljoonaa euroa. Osavuositarkastuksessa 1–9/2025 tilikauden alijäämän ennustetaan olevan 16,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 alijäämäennuste huomioiden kumulatiivinen alijäämä vuoden 2025 lopussa hipoo 100 miljoonaa euroa.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialuevaltuuston 12.12.2023 hyväksymässä tuottavuusohjelmassa on tavoiteltu vuosina 2024 – 2026 kokonaisuudessaan 52 miljoonan euron toiminnallisia hyötyjä. Vaikka hyvinvointialueen tuottavuusohjelman toimenpiteet ovat olleet oikeansuuntaisia ja tarkoituksenmukaisia, säästövaikutukset näkyvät viiveellä ja osittain vasta tulevana vuosina. Ensimmäisen tuottavuusohjelman toimenpiteiden voidaan todeta olleen riittämättömiä.

Valtiovarainministeriö on 17.6.2025 päättänyt käynnistää arviointimenettelyn Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella. Arviointiryhmän tehtävänä on laatia yhdessä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa toimenpide-ehdotukset alueen talouden tervehtyttämiseksi ja palvelujen turvaamiseksi aluevaltuuston käsittelyä varten. Oleellista on saada aikaiseksi uskottavat, palvelut turvaavat ja talouden tasapainoon tähtäävät toimenpide-ehdotukset, joiden toteuttamiseen alue sitoutuu. Arviointiryhmä ei käytä päätösvaltaa, mutta hyvinvointialueen on käsiteltävä arviointiryhmän tekemät toimenpide-ehdotukset ja saatettava niitä koskevat päätökset valtiovarainministeriön tietoon mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten. Arviointimenettelyn aikana hyvinvointialueen päätöksentekoa on rajoitettu siten, että merkittäviä tai pitkäaikaisia talouteen negatiivisesti vaikuttavia päätöksiä ei saa tehdä. Arviointiryhmä on aloittanut työskentelynsä 10.9. Tavoitteena on, että työ saadaan päätökseen kesän 2026 alussa. Arviointiryhmän tulee ottaa kantaa aluejakoselvityksen tarpeellisuuteen toimenpide-ehdotustensa yhteydessä.

Aluehallitus päätti 9.10.2025 (§ 226) käynnistää hyvinvointialueella konserni- ja strategiapalveluiden sekä sosiaali- ja terveys toimialan henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut sellaisista mahdollisista talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteistä, joilla voi olla henkilöstövaikutuksia. Ilman uskottavaa tuottavuusohjelmaa hyvinvointialueen vuosien 2026 – 2027 tulokset tulevat olemaan alijäämäisiä ja syventävät alijäämäkertymää entisestään. Yhteistoimintaneuvottelut päättyivät aluehallituksen päätöksellä 27.11.2025.

Hyvinvointialueella on valmisteltu 41,9 miljoonan euron tuottavuusohjelma vuosille 2026 – 2029.

Henkilöstöpula ja henkilöstön vaihtuvuus: sosiaali- ja terveystoimessa on edelleen huomattava henkilöstöpula. Sosiaali- ja terveystoimesta puuttui syksyllä 2025 vähemmän omaa henkilöstöä kuin vuotta aiemmin. Tästä huolimatta henkilöstövajetta joudutaan paikkaamaan vuokrahenkilöstöllä edelleen vuonna 2026, joten taloudellinen riski vuokratyövoiman käyttöön liittyen ei ole kokonaan poistumassa. Rekrytointivaikeuksia on erityisesti hoito- ja hoiva-alan henkilöstöstä, lääkäreistä, sosiaalityöntekijöistä ja psykologeista. Henkilöstön mitoitusta määrittää lainsäädäntö ja sen toteuttamista seurataan useammalta taholta tiiviisti. Vuonna 2025 esimerkiksi

ympäri vuorokautisen palveluasumisen hoitajamitoitusta kevennettiin ja useampi vuokrahenkilöstöön liittyvä kilpailutus on saatu toteutettua. Tämä vähentää ongelmaa henkilöstön saatavuudessa ja siihen liittyvässä taloudellisista ylityspaineista vuokrahenkilöstön kuluissa.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella pelastustoimessa oman henkilöstön saatavuus on merkittävästi parantunut vuoden 2025 aikana.

Erityisesti pienissä yksiköissä henkilöstöriskit liittyvät henkilöriippuvuuteen, joka voi aiheuttaa toiminnallista haavoittuvuutta. Osaavan, ammattitaitoisen ja koulutetun henkilöstön saatavuus on keskeinen edellytys palveluiden laadun ja jatkuvuuden turvaamiseksi. Erityisesti esihenkilöiden vaihtuvuus muodostaa merkittävän riskin toiminnan johdonmukaisuudelle, tiedonkululle ja operatiiviselle jatkuvuudelle. Näiden riskien hallinta edellyttää suunnitelmallista henkilöstöressurssien johtamista, osaamisen varmistamista sekä esihenkilöiden sitouttamista ja tukemista.

Toimitilat ja vuokrasopimukset: Hyvinvointialue toimii pääosin vuokratiiloissa. Vuokrasopimukset ovat moninaisia ja vuokranantajat erilaisia. Joulukuussa 2024 aluehallitus päätti ilmoittaa alueen kunnille, että hyvinvointialue ei käytä vuokrasopimusten optiovuotta 2026. Henkilökunnan ja asiakkaiden hyvinvoinnin sekä toiminnan jatkuvuuden kannalta terveet, toimivat ja nykyaikaiset toimitilat ovat kriittisiä. Kuntien kanssa käydyt vuokraneuvottelut saatetaan loppuun vuoden 2025 aikana. Palveluverkosta mahdollisesti tehtävät linjaukset tulevat vaikuttamaan toimitilakantaan.

Kyberturvallisuus: Kiristynyt maailmanpoliittinen tilanne ja nopea teknologinen kehitys heijastuvat myös kyberturvallisuuteen. Kyberturvallisuus on hyvinvointialueen digipalveluissa huomioitu yhtenä painopisteenä. Uhkiin varaudutaan mm. HPK Palveluiden kautta hankitun tietoturvaluovomotoiminnon (SIEM/SOC) avulla, minkä lisäksi hyödynnetään kansallisen Kyberturvallisuuskeskuksen tarjoamia palveluita. Vuosina 2025 – 2027 toteuttava asiakas- ja potilastietojärjestelmien yhdistäminen parantaa myös osaltaan kriittisten järjestelmien turvallisuutta. Tietoturvaan varautumista harjoitellaan vuosittain mm. kansalliseen Taisto-harjoitukseen osallistumalla.

Jotta tunnistetut riskit eivät realisoidu, niiden hallinta edellyttää huolellista suunnittelua, seuranta ja toiminnan sopeuttamista, jotta hyvinvointialue voi tarjota laadukkaita palveluita ja turvata toimintansa jatkuvuuden. Rahoituksen riittävyys ja talouden tasapainottaminen korostuvat hyvinvointialueen kaikessa toiminnassa tulevina vuosina.

1.6 Alijäämän kattaminen

Hyvinvointialueesta annetun lain 115 §:n mukaan hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Jos hyvinvointialueelle kertyy lisää alijäämää, uudella alijäämällä ei ole itsenäistä kattamisaikaa. Alijäämän lisäyksen kattamisen määräaika on sama kuin ensimmäisellä alijäämällä. Näin ollen vuosien 2023–2025 alijäämät tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen alijäämä vuonna 2023 oli 34,6 miljoonaa euroa ja vuonna 2024 alijäämä asettui 48,5 miljoonaan euroon. Kumulatiivinen alijäämä vuosilta 2023–2024 on 83,1 miljoonaa euroa. Osavuosikatsauksessa 1–9/2025 tilikauden alijäämän ennustetaan olevan 16,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 alijäämäennuste huomioiden kumulatiivinen alijäämä vuoden 2025 lopussa on noin 100 miljoonaa euroa.

Valtiovarainministeriö on 17.6.2025 päättänyt käynnistää arviointimenettelyn Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella. Arviointiryhmän tehtävänä on laatia yhdessä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa toimenpide-ehdotukset alueen talouden tervehdyttämiseksi ja palvelujen turvaamiseksi aluevaltuuston käsittelyä varten.

Arviointiryhmälle on esitelty alueella valmisteltu tuottavuusohjelma 2026–2029. Tuottavuusohjelma muodostaa pohjan hyvinvointialuejohtajan talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitykselle 2026–2028 ja sitä käsitellään alueen toimielimissä yhtä aikaa talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen kanssa.

Arviointiryhmä pitää tuottavuusohjelmassa esitettyjä tavoitteita ja niiden toteuttamiseksi esitettyjä keinoja välttämättöminä ja oikeansuuntaisina. Arviointiryhmä tunnistaa, että tuottavuusohjelmaan sisältyy väistämättä epävarmuuksia, mutta katsoo, että ohjelmaa on välttämätöntä viedä täysimääräisesti päätöksenteossa ja toimeenpanossa eteenpäin. Arviointiryhmä korostaa, että tuottavuusohjelman tavoitteiden täysimääräinen toteutuminen edellyttää merkittävää toimintakulujen laskua jo vuosina 2026–2027. Käytännössä tämä tarkoittaa, että tarvittavat päätökset tulee tehdä mahdollisimman nopeasti, jotta päätösten toimeenpano voidaan ripeällä tahdilla aloittaa.

Edellä olevaan liittyen arviointiryhmä esittää hyvinvointialueelle hyvinvointialueesta annetun lain 122 §:n tarkoittamana toimenpide-ehdotuksena, että alue ryhtyy toteuttamaan edellä tarkoitettua tuottavuusohjelmaa vuosille 2026–2029. Käytännössä tämä edellyttää, että alue jo vuoden 2026 talousarviota käsitellessään päättää:

- viedä yt-menettelyn lopputuloksen täysimääräisesti toimeenpanoon, jotta varmistetaan, että tuottavuusohjelmassa esitetty toimintakulujen lasku verrattuna vuoden 2025 tilinpäätöksen ennakkotietoihin toteutuu vuosina 2026–2027.
- sosiaali- ja terveydenhuollon palveluverkosta niin, että siirtyminen tuottavuusohjelmassa esitettyyn kolmen sote-keskuksen malliin mahdollistuu, jotta alueen henkilöstö- ja muut resurssit ovat optimaalisessa ja tehokkaassa käytössä.
- viedä pikaisesti toimeenpanoon kaikki muut sellaiset tuottavuusohjelmassa esitetyt toiminnalliset muutokset, joilla voidaan vaikuttaa välittömästi vuoden 2026–2027 toimintakuluihin. Tällaisia ovat erityisesti mm. asumispalveluihin (esim. omana toimintana tuotetun asumispalvelun vähentäminen, ympärivuorokautisen asumisen tarpeen vähentäminen laajentamalla arviointiyksikkötoimintaa sekä lisäämällä yhteisöllistä asumista ja kotiin annettavia palveluja) sekä palvelujen tuotantotapaan ja palvelutasoon liittyvät, tuottavuusohjelmassa esitetyt muutokset.

Mikäli esitetty tuottavuusohjelma toteutuu kokonaisuudessaan, sen toimenpiteet riittäisivät kääntämään tuloksen ja vuosikatteen positiiviseksi vuodesta 2027 alkaen. Näin kertynyt

alijäämä tulisi katetuksi aikaisintaan vuoden 2029 loppuun mennessä. Koska arviointimenettely on vielä kesken, ja hyvinvointialueiden rahoituksen uudet painelaskelmat valmistuvat helmikuussa 2026, tässä vaiheessa talousarviovalmistelussa alijäämien kattamisen takarajana voidaan pitää vuosia 2029–2030. Arviointiryhmä tarkastelee asiaa uudelleen painelaskemien valmistuttua, kun saadaan alustavaa tietoa hyvinvointialueen rahoituksesta vuodesta 2029 alkaen.

Arviointiryhmä ei käytä päätösvaltaa, mutta hyvinvointialueen on käsiteltävä arviointiryhmän tekemät toimenpide-ehdotukset ja saatettava niitä koskevat päätökset valtiovarainministeriön tietoon mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten. Arviointimenettelyn aikana hyvinvointialueen päätöksentekoa on rajoitettu siten, että merkittäviä tai pitkäaikaisia talouteen negatiivisesti vaikuttavia päätöksiä ei saa tehdä. Arviointiryhmän tulee ottaa kantaa aluejakoselvityksen tarpeellisuuteen toimenpide-ehdotustensa yhteydessä.

1.7 Talousarvion määrärahojen sitovuustaso

Talousarvion sitovuus määrittelee käyttövaltuudet hyvinvointialueen toiminnan järjestämiselle. Aluevaltuustotason sitovuudet talousarvion keskeisille erille ja osille on kuvattu alla olevassa taulukossa:

Sitovuutta koskeva osa	Sitovuustaso
Hyvinvointialuestrategia ja valtuustokauden tavoitteet	Valtuustokauden tavoitteet
Käyttötalousosa	Hyvinvointialueen toimintakate
Investointiosa	Hyvinvointialueen investointimenot (brutto)
Tuloslaskelmaosa	Yleiskatteinen rahoitus, nettorahoitustuotot/-kulut
Rahoitusosa	Lainakannan muutos

2 Tuloslaskelma- ja käyttötalousosa

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue on valmistellut talousarvioesityksen vuodelle 2026 aluehallituksen 12.6.2025 päättämän kehyksen pohjalta. Pelastustoimen vuoden 2026 talousarvioesitys on käsitelty Varautuminen ja turvallisuus -lautakunnassa 23.9.2025 ja sosiaali- ja terveystoimen talousarvioesitys Palvelujen järjestäminen -lautakunnassa 30.9. ja 15.10.2025. Aluehallitus käsittelee demokratiapalveluiden sekä konserni- ja strategiapalveluiden talousarvioesitykset 30.10.2025 kokouksessaan. Aluehallitus päätti 30.10.2025 palauttaa hyvinvointialueen vuoden 2026 talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen vuosille 2026 – 2028 valmisteluun siten, että käsittely jatkui aluehallituksen kokouksessa 11.12.2025.

Hyvinvointialueen rahoitus koostuu pääosin valtion rahoituksesta, joka on noin 90 % kokonaistuloista. Talousarviossa ja -suunnitelmassa käytetty valtion rahoituksen taso perustuu Valtiovarainministeriön 22.9.2025 päivittämiin rahoitus- ja painelaskelmiin, joiden mukaan vuodelle 2026 arvioitu rahoitus on noin 437 miljoonaa euroa, vuodelle 2027 noin 458 ja vuodelle 2028 noin 476 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialueen taloutta ei ole mahdollista saada käännettyä ylijäämäiseksi nykyisellä valtion rahoituksen tasolla ennen vuotta 2028 ilman merkittäviä palvelutuotannon tehostamistoimenpiteitä. Aluehallitus päätti 9.10.2025 käynnistää konserni- ja strategiapalveluiden sekä sosiaali- ja terveystoimen palveluiden henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut sellaisista mahdollisista talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteistä, joilla voi olla henkilöstövaikutuksia. Yhteistoimintaneuvottelut päättyivät aluehallituksen päätöksellä 27.11.2025.

Ilman uskottavaa tuottavuusohjelmaa hyvinvointialueen vuosien 2026 – 2027 tulokset tulevat olemaan alijäämäisiä ja syventävät alijäämäkertymää entisestään. Vuonna 2028 olisi mahdollista päästä pienehköön ylijäämäiseen tulokseen.

Hyvinvointialueella on valmisteltu 41,9 miljoonan euron tuottavuusohjelma vuosille 2026 – 2029. Tuottavuusohjelma on tämän talousarvio- ja -suunnitelmaesityksen liitteenä. Vuodelle 2026 kohdistuu syksyn 2025 yhteistoimintaneuvotteluissa käsiteltyjen toimenpiteiden myötä vuodelle 2026 5,1 miljoonan, vuodelle 2027 3,5 miljoonan ja 1,1 miljoonan euron tulosta parantava vaikutus vuodelle 2028. Lisäksi tuottavuusohjelmaan on sisällytetty operatiivisen toiminnan tehostamisen myötä saatavia hyötyjä 5,2 miljoonaa vuodelle 2026 ja 4,1 miljoonaa euroa vuodelle 2027 sekä 1,4 miljoonalla eurolla vuonna 2028. Tuottavuusohjelmaan sisältyy suunnitelmavuosille 2027 – 2028 mm. palveluverkkosuunnitelman ja tuotantotapa-analyyysien pohjalta tehtävän valmistelun myötä vielä tarkemmin selvitettäviä ja päätöksentekoon tuotavia toimenpiteitä 13,3 miljoonan euron edestä. Vuonna 2029 arvioidaan saavutettavan 8,2 miljoonan euron tuottavuutta parantava vaikutus.

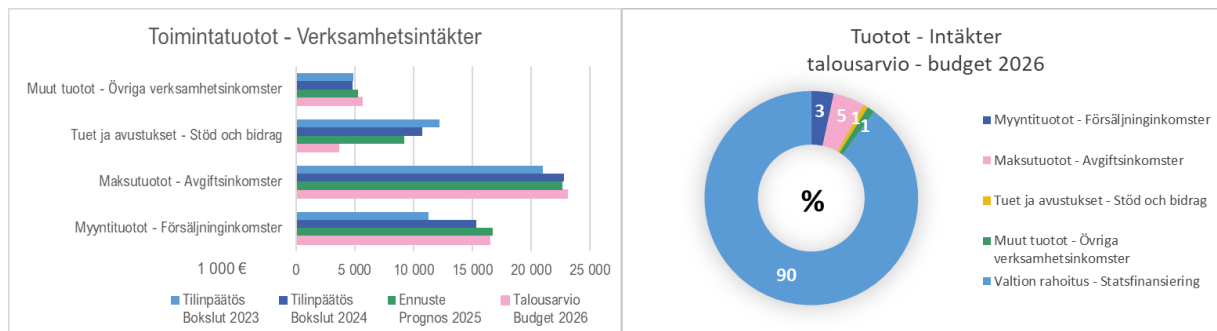
Tuottavuusohjelman toimenpiteiden sisällyttämisen jälkeen vuonna 2026 kertyisi vielä 8,3 miljoonaa euroa alijäämää. Vuonna 2027 saavutettaisiin 17,5 miljoonan ja 33,2 miljoonan euron ylijäämä vuonna 2028. Kumulatiivinen alijäämä olisi edelleen 56,7 miljoonaa euroa vuoden 2028 lopussa. Mikäli talousarvioesityksen liitteenä olevasta vuosien 2026 – 2029 tuottavuusohjelmasta saadaan päätettyä kokonaisuudessaan, hyvinvointialueen kumulatiiviset alijäämät olisi mahdollista saada katettua vuoden 2030 loppuun mennessä.

Taulukko. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen ulkoinen tuloslaskelma 2023 – 2028

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue Östra Nylands välfärdsområde 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bgp-förslag 2026	TS-esitys Bgp-förslag 2027	TS-esitys Bgp-förslag 2028
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	49 339	53 667	53 937	48 729	49 704	49 704
Myyntituotot - Försäljningsinkomster	11 241	15 334	16 737	16 493	16 823	16 823
Maksutuotot - Avgiftsinkomster	21 000	22 764	22 687	23 033	23 494	23 494
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	12 234	10 760	9 243	3 593	3 665	3 665
Muut tuotot - Övriga verksamhetsinkomster	4 864	4 809	5 269	5 610	5 722	5 722
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-458 782	-490 500	-493 454	-492 262	-488 059	-490 624
Henkilöstökulut - Personalutgifter	-135 361	-143 627	-159 286	-157 250	-151 951	-150 160
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-277 337	-293 042	-280 104	-281 621	-281 933	-285 258
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-13 925	-14 876	-14 230	-13 364	-13 665	-13 992
Avustukset - Bidrag	-10 130	-14 084	-14 039	-15 135	-15 475	-15 847
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-22 029	-24 871	-25 795	-24 892	-25 035	-25 367
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-409 443	-436 833	-439 517	-443 533	-438 355	-440 920
Valtion rahoitus - Statsfinansiering	375 324	389 349	425 398	436 918	457 675	476 133
Rahoitustuotot ja -kulut -	568	-222	-984	-623	-600	-600
Finansieringsintäkter och -kostnader	600	391	211	490	500	500
Rahoituskulut - Finansieringskostnader	-32	-613	-1 195	-1 113	-1 100	-1 100
Vuosikate - Årsbidrag	-33 552	-47 706	-15 103	-7 238	18 720	34 613
Suunnitelman mukaiset poistot - Planenliga avskrivningar	-1 017	-785	-937	-1 091	-1 200	-1 400
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-34 569	-48 491	-16 040	-8 329	17 520	33 213
Tilikauden yli-/ alijäämä - Räkenskapsperiodens över-/ underskott	-34 569	-48 491	-16 040	-8 329	17 520	33 213
Kumulatiivinen yli-/ alijäämä - det ackumulerade över-/ underskottet	-34 569	-83 060	-99 100	-107 428	-89 908	-56 695

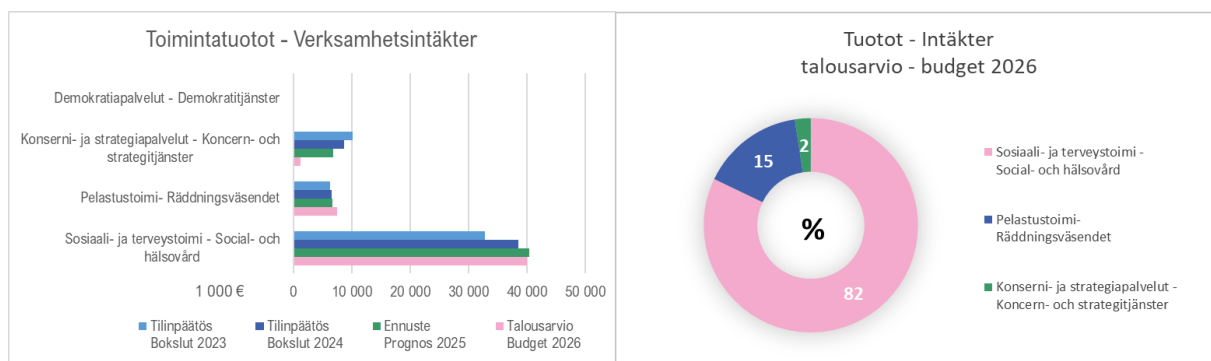
Hyvinvointialueen rahoituksesta noin 10 % koostuu myyntituotoista, maksutuotoista, avustuksista ja muista toimintatuotoista. Valtion rahoituksen osuus on 90 %. Vuoden 2026 talousarvioon on tehty asiakasmaksuasetuksen mahdollistamat korotukset maksutuottoihin sekä tarkistettu vuokratuottoja. Vuodelle 2027 on tehty 2,0 % indeksikorotukset toimintatuottoihin.

Kuva. Toimintatuottojen kehittyminen 2023 – 2026 ja tuottojen jakauma talousarviossa

Ulkoiset toimintatuotot on budjetoitu vuodelle 2026 pelastustoimessa 0,8 miljoonaa euroa (12,0 %) korkeammalle tasolle kuin vuoden 2025 ennuste. Muutos selittyy pääosin sillä, että ensihoitoon liikkeenluovutuksella HUS-yhtymästä siirtyvien kenttäjohtajien kulut laskutetaan täysimääräisesti. Sosiaali- ja terveystoimen 2026 talousarvioesitys jää vuoden 2025 ennustetta alemmalle tasolle 0,4 miljoonaa euroa (-1,0 %). Konserni- ja strategiapalveluiden ulkoinen hankerahoitus päättyy vuoden 2025 lopussa, joten tukiin ja avustuksiin on budjetoitu 4,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2025 ennuste. Sosiaali- ja terveystoimen osuus ulkoisista toimintatuotoista on 82 %, pelastustoimen 15 % ja konserni- ja strategiapalveluiden 2 %.

Kuva. Toimintatuotot toimialoittain 2023 – 2026 ja tuottojen jakauma talousarviossa

Palkkausjärjestelmien uudistaminen ja palkkojen harmonisointi aiheuttavat merkittäviä kustannusvaikutuksia myös vuonna 2026. Talousarvioesityksen läpikäynnin yhteydessä tarkistettiin henkilöstökulut ja niitä korotettiin aiemmasta esityksestä neljään prosenttiin, sillä kehyspäätöksessä ollut 2,5 % korotus alkuvuoden 2025 tasoon ei ole riittävä. Kehysvalmistelussa ei ollut täysimääräisesti huomioitu vuonna 2025 tehtyjä järjestelyvaraeräkorotuksia ja maksettua kertaerää. Lisäksi maan hallitus on esittänyt työttömyysvakuutusmaksujen korottamista 22.9.2025. Laki tulisi voimaan 1.1.2026. Tätä myötä työttömyysvakuutusmaksuja on korotettu tarkistetussa esityksessä 0,4 %. Vuoden 2026 talousarviossa henkilöstökuluista on poistettu määräaikaisten hanketyöntekijöiden palkat ja henkilösivukulut, mikä osaltaan tasapainottaa kustannuskehitystä. Lisäksi talousarvioesityksessä on huomioitu ravintopalveluiden ja laitoshuollon kokonaisulkoistuksen myötä saatavat henkilöstösäästöt. Tuottavuusohjelman toimenpiteet alentavat henkilöstökuluja 4,8 miljoonaa euroa vuonna 2026. Kokonaisuudessaan henkilöstökulut alenevat 2,0 miljoonaa euroa (-1,3 %) vuoden 2025 ennusteeseen verrattuna.

Talousarvion toimintakuluista, 492,3 miljoonasta eurosta, noin 32 % on henkilöstökuluja, 57 % ostopalveluita, joista yli puolet (161,5 miljoonaa euroa) on erikoissairaanhoidon osuus, loput 11 % jakaantuu aineisiin ja tarvikkeisiin, avustuksiin sekä muihin toimintakuluihin.

Palveluostojen vuoden 2026 talousarvioesitys on 1,5 miljoonaa euroa (0,5 %) korkeampi kuin vuoden 2025 ennuste. Erikoissairaanhoidon jälkeen ostopalvelujen suurimmat erät ovat asiakaspalveluostot yksityisiltä palveluntuottajilta ja toisilta hyvinvointialueilta, joiden kustannukset ovat talousarviossa noin 77,9 miljoonaa euroa sekä ICT-kustannukset noin 10,6 miljoonaa euroa. Rekrytointivaikeuksia on ollut erityisesti hoiva-alan henkilöstöstä, lääkäreistä, sosiaalityöntekijöistä ja psykologeista, joten puuttuvaa henkilöstöä on vuonna 2025 edelleen jouduttu korvaamaan ostohenkilöstön voimin. Vuoden 2026 talousarviossa on kuitenkin alennettu merkittävästi vuokratyövoiman käyttöä vuoden 2025 käyttöön verrattuna osana tuottavuusohjelman

toimenpiteitä. Kaikkiaan tuottavuusohjelman toimenpiteiden vaikutus vuoden 2026 talousarvioesityksen palveluostoihin on 4,4 miljoonaa euroa.

Erikoissairaanhoidon kokonaisrahoitus on talousarviossa HUS-yhtymäkokouksessa 18.6.2025 päätetyn mukainen, jonka mukaiseksi yhtymähallitus on esittänyt yhtymäkokouksessa 18.12.2025 päätettävän kehyksen vuodelle 2026. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelukäyttö on osoittautunut omistussuutta korkeammaksi, joten talousarvioesitykseen on päivitetty vuoden 2025 ennustetun palvelukäytön mukainen osuus HUS-yhtymän kehyksestä. Aluehallituksessa 30.10.2025 käsiteltyyn tasoon nähden erikoissairaanhoidon on lisätty tätä myötä 1,4 miljoonaa euroa.

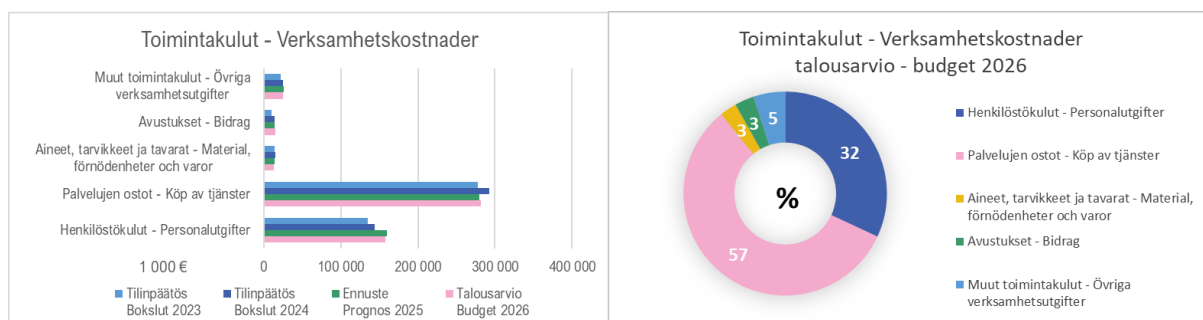
Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden talousarvioesitys on 0,9 miljoonaa euroa alhaisempi (- 6,2 %) kuin vuoden 2025 ennuste. Erityisesti tähän kustannusalenemaan vaikuttaa ruokapalveluiden ja laitoshuollon ulkoistus. Kuluryhmän suurimmat erät ovat ilmaisjakelutarvikkeet noin 6 miljoonaa euroa ja hoitotarvikkeet noin 1,5 miljoonaa euroa.

Avustusten erät koostuvat omaishoidon tuesta, täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta sekä muista avustuksista kotitalouksille. Avustuksiin on arvioitu menevän noin 15,1 miljoonaa euroa. Kasvua vuoden 2025 ennusteeseen on 1,1 miljoonaa euroa (7,7 %).

Muut toimintakulut ovat lähinnä vuokramenoja: rakennusten ja huoneistojen vuokriin on budjetoitu 20,6 miljoonaa euroa. Kustannusalenema vuoden 2025 ennusteeseen verrattuna on 0,9 miljoonaa euroa (- 3,5 %). Hyvinvointialue toimii pääosin vuokratiloissa.

Suunnitelmavuodelle 2027 henkilöstökuluihin on tehty 2 % ja muihin kuluryhmiin 2,25 % indeksitarkistus. Vuodelle 2028 kaikkiin kuluryhmiin on tehty 2,4 % indeksitarkistus. Sekä Suomen Pankki että Valtiovarainministeriö ennustavat tulevien vuosien inflaation pysyttelevän 2 % tuntemassa tai hiukan sen alle.

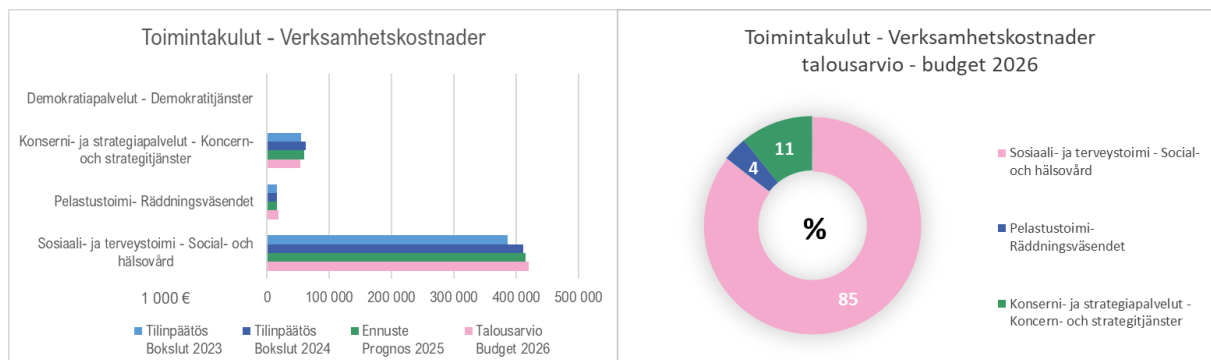
Kuva. Toimintakulujen kehittyminen 2023 – 2026 ja kulujen jakauma talousarviossa

Sosiaali- ja terveystoimen ulkoisten toimintakulujen talousarvio vuodelle 2026 on 4,4 miljoonaa euroa (1,0 %) korkeampi kuin vuoden 2025 ennuste. Konserni- ja strategiapalveluissa talousarvioesityksen ulkoiset toimintakulut jäävät 7,1 miljoonaa euroa vuoden 2025 ennustetta alhaisemmiksi (-11,8 %), mikä selittyy erityisesti hankerahoitusten päättymisillä vuoden 2025 lopussa sekä ravintopalveluiden ja laitoshuollon ulkoistamisella sekä vuokriin neuvotelluilla alennuksilla. Pelastustoimen 2026 talousarviossa on kasvua 1,7 miljoonaa euroa (10,4 %) vuoden 2025 ennusteeseen nähden. Ensihoitopalvelun talousarviossa on huomioitu HUS-yhtymän liikkeenluovutuksen seurauksena hyvinvointialueen palvelukseen siirtyvät kuusi ensihoidon kenttäjohtajaa ja heistä aiheutuvat kustannukset. Toimialoittain tarkasteltuna vuoden 2025

talousarviossa ulkoisista toimintakuluista 85 % muodostuu sosiaali- ja terveystoimissa, 4 % pelastustoimissa ja 11 % konserni- ja strategiapalveluiden toimialalla.

Kuva. Toimintakulut toimialoittain 2023 – 2026 ja kulujen jakauma talousarviossa

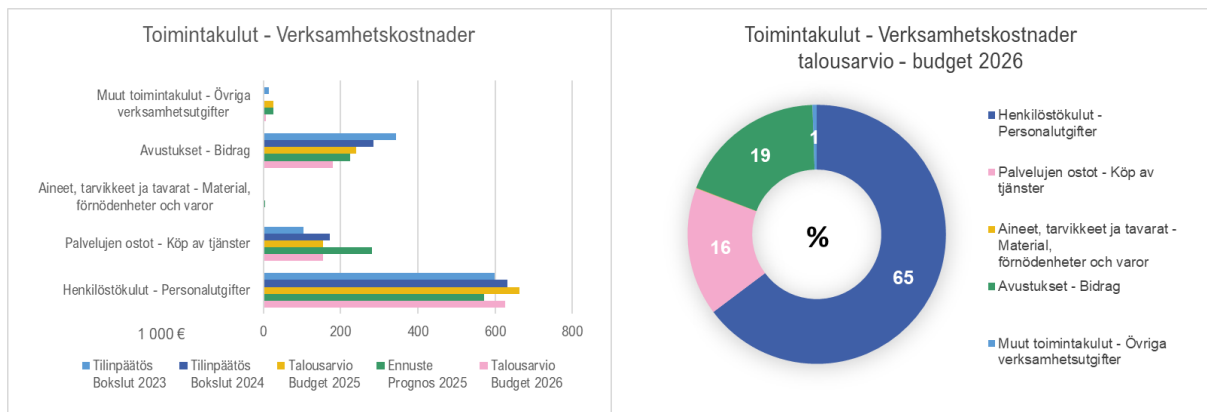
2.1 Demokratiapalvelut

Demokratiapalvelut Demokratitjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	21	0
Muut tuotot - Övriga verksamhetsinkomster	0	0	0	21	0
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-1 061	-1 092	-1 085	-1 107	-967
Henkilöstökulut - Personalutgifter	-598	-632	-664	-571	-626
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-104	-171	-155	-280	-155
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förmödenheter och varor	-1	-1	-1	-5	-1
Avustukset - Bidrag	-344	-286	-240	-224	-180
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-14	-3	-27	-26	-5
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 061	-1 092	-1 085	-1 085	-967

Demokratiapalvelujen toimialaan kuuluu aluevaalilautakunta, tarkastuslautakunta, aluevaltuusto, aluehallitus, kansalliskielilautakunta, sisäinen tarkastus, varautuminen ja turvallisuus lautakunta sekä palveluiden järjestämisen lautakunta. Tähän kokonaisuuteen kuuluu myös vaikuttamistoimielimet eli vammaisneuvosto, vanhusneuvosto ja nuorisovaltuusto.

Demokratiapalveluiden toimialan talousarvio vuodelle 2026 on valmisteltu aluehallituksen 12.6.2025 päättämän kehyksen pohjalta. Kehys ei sisällä sisäisiä eriä, joten yllä on verrattu talousarvioesityksen ulkoisia eriä aluehallituksen vahvistamaan kehykseen. Toimialan toimintakatteen talousarvio vuodelle 2026 on 143 tuhatta euroa hyväksyttyä kehystä pienempi. Tarkastuslautakunta on käsitellyt talousarviotaan vuodelle 2026 kokouksessaan 25.9.2025.

Demokratiapalveluissa sisäiset erät sisältävä talousarvio ei poikkea ulkoisesta talousarviosta. Demokratiapalveluiden vuoden 2026 talousarvion toimintakulut, noin 1,0 milj. euroa, ovat linjassa vuoden 2025 ennusteen ja vuoden 2024 tilinpäätöksen kanssa. Kehittäminen ja yhteistyölautakunnan sekä yksilöasioiden jaoston lakkauttaminen uuden valtuustokauden alkaessa 1.6.2025 on huomioitu talousarviossa, samoin valtuustoryhmien tuen leikkaaminen.

Demokratiapalveluiden toimintakuluista suurin osuus, 65 %, muodostuu kokous- ja vuosipalkkioista sekä sisäisen tarkastuksen henkilöstökuluista. Talousarvion kokouspalkkioissa on huomioitu kehittäminen ja yhteistyölautakunnan sekä yksilöasioiden jaoston lakkauttaminen. Täten henkilöstökuluihin on budjetoitu noin 41 000 euroa vähemmän kuin vuoden 2025 talousarviossa. Palvelujen ostot muodostavat noin 16 % kaikista toimintakuluista. Palvelujen ostoissa suurimmat menoerät ovat tilintarkastukseen liittyvät kulut sekä luottamushenkilöiden matkakulut. Valtuustoryhmille suunnattujen avustusten osuus toimintakuluista on 19 % ja arvoltaan 180 000 euroa. Muut toimintakulut muodostavat noin 1 % kaikista toimintakuluista.

Demokratiapalveluiden talousarvion toimintakuluista 44 % kohdistuu aluevaltuustoon, 19 % aluehallitukseen, 12 % tarkastuslautakuntaan, 11 % sisäiseen tarkastukseen ja loput 14 % kohdistuu muihin toimielimiin.

Aluevaltuusto Områdesfullmäktige 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	21	-
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-596	-560	-497	-420	-421
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-596	-560	-497	-420	-421

Aluehallitus Områdesstyrelsen 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	-	-
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-181	-180	-197	-244	-183
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-181	-180	-197	-244	-183

Sisäinen tarkastus Intern revision 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	-
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-82	-82	-102	-102	-108
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-82	-82	-102	-102	-108

Tarkastuslautakunta Revisionsnämnden 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	-
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-45	-122	-119	-119	-114
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-45	-122	-119	-119	-114

Kansalliskielilautakunta Nationalspråksnämnden 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	-
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-19	-12	-18	-29	-19
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-19	-12	-18	-29	-19

Varautuminen ja turvallisuus -lautakunta Nämnden för beredskap och säkerhet 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	-
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-31	-31	-36	-36	-37
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-31	-31	-36	-36	-37

Palveluiden järjestäminen -lautakunta Nämnden för ordnande av tjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	-
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-37	-35	-40	-40	-41
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-37	-35	-40	-40	-41

Aluevaalilautakunta Områdesvalsnämnden 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	-
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	0	-1	-20	-127	-1
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	0	-1	-20	-127	-1

Vammaisneuvosto Handikapprådet 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	-
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-12	-10	-14	-14	-15
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-12	-10	-14	-14	-15

Vanhusneuvosto Äldrerådet 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	-
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-8	-9	-12	-12	-14
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-8	-9	-12	-12	-14

Nuorisovaltuusto Ungdomsfullmäktige 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	-
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-8	-11	-14	-14	-14
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-8	-11	-14	-14	-14

2.2 Konserni- ja strategiapalvelut

2.2.1 Toimialan talousarvioesitys

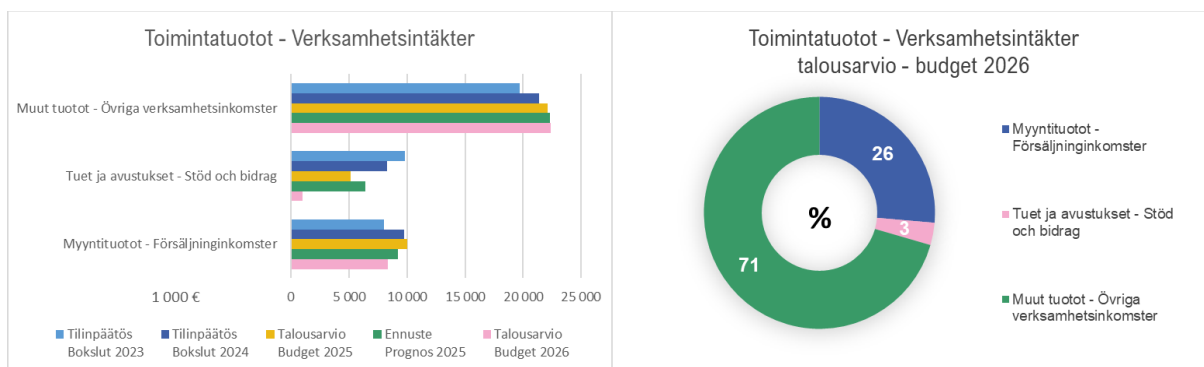
Konserni- ja strategiapalvelut Koncern-och strategitjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	37 552	39 383	37 245	37 962	31 758
Myyntituotot - Försäljninginkomster	8 018	9 732	10 010	9 239	8 374
Maksutuotot - Avgiftsinkomster	0	2	0	0	0
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	9 810	8 255	5 158	6 446	989
Muut tuotot - Övriga verksamhetsinkomster	19 723	21 394	22 077	22 277	22 395
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-55 982	-63 257	-60 852	-61 411	-54 063
Henkilöstökulut - Personalutgifter	-11 272	-14 132	-14 757	-16 318	-9 349
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-21 421	-22 661	-19 143	-18 326	-20 312
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förmödenheter och varor	-3 002	-3 610	-3 449	-3 155	-1 598
Avustukset - Bidrag	0	-104	-100	-100	-100
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-20 287	-22 750	-23 404	-23 513	-22 705
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-18 429	-23 874	-23 607	-23 449	-22 305

Konserni- ja strategiapalveluiden toimiala on valmistellut talousarvion vuodelle 2026 aluehallituksen 12.6.2025 päättämän kehityksen pohjalta.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen konserni- ja strategiapalveluiden toimialaan kuuluu hyvinvointialueen johto, hallintopalvelut, talouspalvelut, HR-palvelut, kehittämisspalvelut, viestintäpalvelut ja digipalvelut.

Konserni- ja strategiapalveluissa vuoden 2026 talousarvion toimintatuotot, 31,8 miljoonaa euroa, eroaa vuoden 2025 ennusteen ja vuoden 2024 tilinpäätöksen kanssa. Tämä toimintatuotosten eroavaisuus muodostuu valtion avustuksista, jotka päättyvät vuoden 2025 lopussa. Myös sisäisten myyntituottojen määrä laskee ravintopalveluiden ja laitoshuollon ulkoistuksesta tulevien säästöjen myötä. Toimialan talousarviossa 2026 myyntituotot muodostavat 26 %, muut tuotot 71 % sekä tuet ja avustukset 3 % kokonaisuudesta. Konserni- ja strategiapalveluiden 2026 talousarviossa toimintatuotoista 96 % muodostuu hallintopalveluista (pääasiassa sisäiset tuotot) ja 3 % HR-palveluista (työterveyshuollon Kela-korvaukset).

Kuva. Toimintatuotot 2023–2026 ja tuottojen jakauma talousarviossa

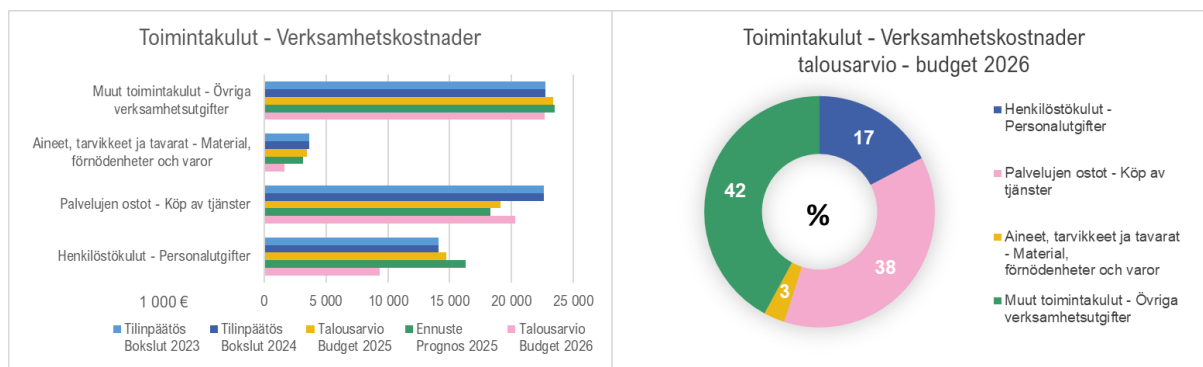

Konserni- ja strategiapalveluissa vuoden 2026 toimintakulujen talousarvio on 7,3 miljoonaa euroa alhaisempi kuin vuoden 2025 ennuste. Henkilöstökuluissa pienennys on 7 miljoonaa euroa, mikä selittyy ravintopalveluiden ja laitoshuollon ulkoistamisella vuoden 2026 ensimmäisellä vuosipuoliskolla sekä vuoden 2025 lopussa päättyvillä hankkeilla. Palveluostojen osalta talousarvioesitys on 2 miljoonaa suurempi kuin vuoden 2025 ennuste ravintopalveluiden ja laitoshuollon ulkoistamisen vuoksi. Vastaavasti tätä myötä aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin käytetään 1,5 miljoonaa euroa vähemmän. Vuokrakustannuksiin on saatu neuvoteltua 0,6 miljoonan euron kustannusalenema sekä hinnantarkistuksien että toimitiloista luopumisen myötä.

Tuottavuusohjelman toimenpiteitä on huomioitu konserni- ja strategiapalveluiden talousarvioesityksessä 2,4 miljoonan euron edestä vuodelle 2026.

Toimintakulujen 54 miljoonasta eurosta henkilöstökulut muodostavat 18 %, palveluostot 37 %, aineet, tarvikkeet ja tavarat 3 % sekä muut toimintakulut 41 %.

Kuva. Toimintakulut 2023–2026 ja tuottojen jakauma talousarviossa

Johto Ledning 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-309	-625	-314	-330	-511
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-309	-625	-314	-330	-511

Konserni- ja strategiapalveluiden toimialajohdon talousarviossa on huomioitu konsernipalvelujohtajan palkkaaminen, mikä selittää toimintakulujen kasvua vuoden 2025 ennusteeseen verrattuna.

Hallintopalvelut Förvaltningstjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	27 721	31 120	32 087	31 530	30 769
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-29 718	-33 157	-33 697	-33 501	-32 378
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 998	-2 036	-1 610	-1 971	-1 609

Konserni- ja strategiapalveluiden hallintopalvelut koostuu kuudesta kokonaisuudesta: yleishallintopalveluista, käännöspalveluista, hankintapalveluista, kiinteistöpalveluista, ravintopalveluista ja laitoshuollosta.

Aluehallituksen 8.5.2025 tekemän päätöksen mukaan hyvinvointialueen ravinto- sekä laitoshuoltopalvelut kokonaisulkoistetaan vuoden 2026 alkupuolella. Tämä näkyy vuoden 2026 talousarviossa siten, että omaan tuotantoon on varattu määrärahoja henkilöstö- ja elintarvikekuluihin 5 kuukauden osalta, ja ostopalveluun 7 kuukauden osalta. Ulkoistuksen myötä arvioidaan saavutettavan 1,5–1,7 miljoonan euron vuotuiset kustannussäästöt.

Kiinteistöpalvelut on yhdessä sosiaali- ja terveystoimen edustajien kanssa neuvotellut kunnilta vuokrattavien kiinteistöjen vuokrasopimuksista vuodesta 2026 eteenpäin. Tavoitteena on saavuttaa merkittävää säästöä vuokratuluissa myös tuottavuusohjelman toimenpitein. Rakennusten ja huoneistojen talousarvioesitys on 0,6 miljoonaa euroa vuoden 2025 alhaisempi.

Toimintakatteen 0,4 miljoonan ero ennusteen ja TA-esityksen välillä tulee 2026 Loviisan uuden pelastusaseman suunnitteluista poistoista.

Kiinteistöpalveluiden, ravintopalveluiden ja laitoshuollon osuus hallintopalveluiden kokonaisuudesta on 100 % toimintatuotoista ja 95 % toimintakuluista.

Talousspalvelut Ekonomitjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	1	2	0	1	0
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-1 870	-1 651	-1 684	-1 673	-1 702
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 869	-1 649	-1 684	-1 672	-1 702

Talousspalveluiden toimintakulujen kasvu on 1,7 % vuoden 2025 ennusteeseen nähden. Talousarvioon ei sisälly toiminnallisia muutoksia. Kulukasvua selittävät pääosin henkilöstökuluihin tehdyt korotukset sekä taloushallinnon palvelukeskuksen kustannuksien kohdistukseen tehdyt päivitykset omistajien välillä. Lisäksi on varauduttu siihen, että perintäkulut saattavat kasvaa heikon työllisyystilanteen vuoksi.

HR-palvelut HR-tjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	662	940	662	900	940
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-4 059	-4 692	-4 918	-5 189	-4 732
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 398	-3 751	-4 256	-4 289	-3 792

Henkilöstöpalveluihin kuuluvat henkilöstöhallinnon palvelut (palkka- ja palvelussuhdeasioiden neuvonta sekä virka- ja työehtosopimusten tulkinta), osaamisen kehittäminen (HRD), työsuojelu- ja työhyvinvointiin liittyvät palvelut, rekrytointipalvelut, ostot HPK Palvelut Oy:ltä ja työterveyshuolto. Henkilöstöpalveluihin sisältyvät myös yhteistoimintalain edellyttämät toiminnot.

Vuoden 2026 talousarvion toimintakulut asettuvat hyvin lähelle 2025 talousarviota, mutta eroavat vuoden 2026 ennusteesta 0,45 miljoonalla. Vuoden 2025 talousarvio sisältää säästötoimenpiteitä. Merkittävimmät erot löytyvät Aineet, tavarat ja tarvikkeesta ja palveluiden ostoista.

Kehittämispalvelut Utvecklingstjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	3 403	3 755	3 487	5 106	49
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-4 699	-4 915	-4 971	-6 420	-1 414
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 296	-1 160	-1 484	-1 314	-1 364

Kehittämispalvelut, josta hankkeet Utvecklingstjänster, varav projekt 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	3 403	3 755	3 487	5 106	49
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-3 828	-3 755	-3 487	-5 256	-49
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-426	0	0	-150	0

Kehittämispalveluiden kokonaisuus jakautuu kahteen osaan: kehittämispalveluiden ydintoimintaan ja ulkoisen rahoituksen hankkeisiin. Ydintoimintaan on 2026 talousarvioon budjetoitu 1,4 miljoonaa euroa kuluja. Ydintoimintaan budjetoitu toimintakate on noussut vuoden 2025 ennusteeseen verrattuna 3,8 %. Kulukasvua selittävät pääosin kahden ydintoimintaan kuuluvan henkilön henkilöstökustannusten siirto pois hankkeilta ja ydintoiminnan alle.

Viestintäpalvelut Kommunikation 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	0	0	0	0	0
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-681	-732	-762	-687	-743
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-681	-732	-762	-687	-743

Viestintäpalveluiden 2026 talousarvion toimintakulut ylittävät vuoden 2025 ennusteen, koska viestintä- ja markkinointikumppanin hankinta venyi alkusyksyyn. Tämän vuoksi esimerkiksi kaksi kertaa vuodessa tuotettu asukaslehti ja sen paino- sekä jakelukustannukset jäävät vuonna 2025 toteutumatta.

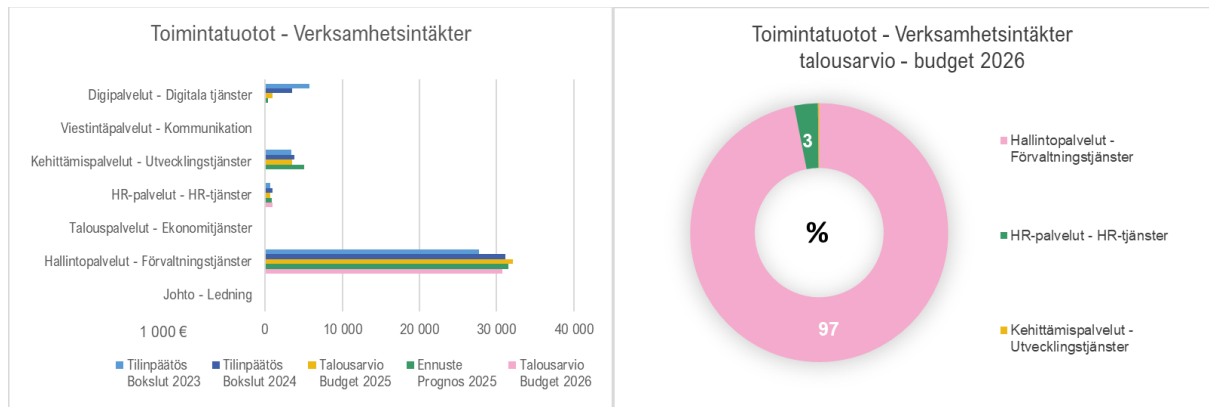
Digipalvelut Digitala tjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	5 746	3 550	1 009	425	0
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-14 645	-17 486	-14 506	-13 612	-12 583
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-8 899	-13 936	-13 497	-13 187	-12 583

ICT-valtionavustuksia ei vuoden 2025 jälkeen ole enää käytettävissä, joten vuoden 2026 talousarviossa ei enää ole toimintatuottoja aikaisempien vuosien tapaan. ICT-valtionavustus pois jätettynä toimintakulujen osalta vuoden 2026 talousarvio jää 0,6 miljoonaa euroa alhaisemmalle tasolle kuin 2025 ennuste. Vuodelle 2026 säästöt kohdistuvat ostopalveluihin, käytännössä tietojärjestelmiin, jotka ovat suurin yksittäinen kuluerä. Uusiin ICT-hankintoihin ja kehittämiseen ei voida talousarviokehyksen puitteissa allokoita rahaa käyttötaloudesta, eikä niihin ole myöskään valtionavustuksia enää käytössä. Yhtenäisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto

tuo jatkossa säästöjä, mutta aikaisintaan vuodesta 2027 eteenpäin. Asiakas- ja potilastietojärjestelmistä syntyy päällekkäisiä kustannuksia sekä uuden että käytöstä poistuvien järjestelmien vuoksi.

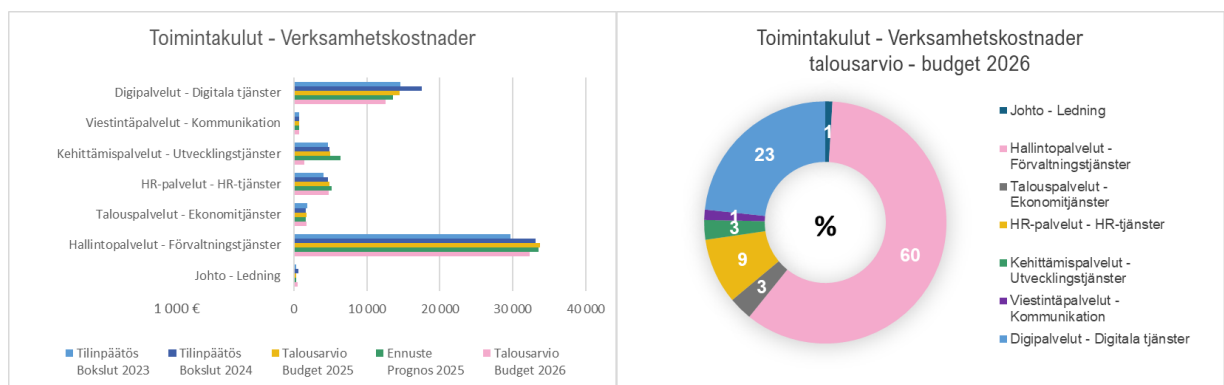
Konserni- ja strategiapalveluiden 2026 talousarviossa toimintatuotoista selvä enemmistö 97 % muodostuu hallintopalveluista (pääasiassa sisäiset tuotot), 3 % HR-palveluista (työterveyshuollon Kela-korvaukset) ja loput kehittämispalveluiden avustuksista.

Kuva. Toimintatuotot 2023–2026 ja tuottojen jakauma talousarviossa

Digipalveluiden, HR- ja hallintopalveluiden 2026 talousarvio alittaa 2025 ennusteen. Talouspalveluiden ja johdon talousarvio näyttää hienoista kasvua 2025 ennusteeseen nähden. Hallintopalveluiden toimintakulut muodostavat 60 % koko toimialan kuluista, digipalveluiden 23 %, HR-palveluiden 9 %, kehittämis- ja talouspalveluiden 3 % ja loput muodostuu toimialajohdosta ja viestintäpalveluista.

Kuva. Toimintakulut 2023–2026 ja kulujen jakauma talousarviossa

2.2.2 Toimialan perustehtävä ja keskeiset tavoitteet

Hyvinvointialuejohtaja johtaa aluehallituksen alaisena hyvinvointialueen hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa. Hyvinvointialuejohtaja mm. johtaa ja kehittää hallintoa, taloudenhoitoa,

valvontaa, ohjausta, viestintää, osallisuutta ja muuta toimintaa sekä vastaa osaltaan siitä, että aluevaltuuston ja aluehallituksen asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan.

Hallintopalveluiden vastuualue vastaa mm. hankintapalveluista, asiakirjahallinnosta, oikeudellisista tukipalveluista sekä demokratia- ja vaalipalveluista. Hallintopalveluihin sijoittuvat myös kiinteistöpalvelut sekä ravinto- ja laitoshuoltopalvelut. Hallintopalvelut vastaa mm. yleishallintotasoisesta valmistelusta ja oikeudellisesta ohjeistuksesta sekä luottamushenkilötoiminnan ja toimielinten työskentelyedellytysten yhteensovittamisesta.

Hallintopalveluiden tavoitteena on taata hyvän hallinnon periaatteiden toteutuminen koko organisaatiossa. Vuoden 2026 aikana on tavoitteena kaikki osapuolet huomioiden siirtää hyvinvointialueen ravinto- ja puhtaanapitopalveluiden henkilökunta ja toiminnot onnistuneesti uudelle toimijalle, sekä jatkaa dialogia vuokranantajien kanssa hyvinvointialueen käytössä olevista kiinteistöistä ja tiloista.

Talouspalveluiden tehtäväkenttää ovat mm. taloussuunnittelu, talouden seuranta ja ennustaminen, rahoitus ja maksuvalmiuden suunnittelu, osto- ja myyntilaskujen käsittely sekä talousjärjestelmien ja -prosessien kehittämisestä. Taloushallintopalvelut (osto- ja myyntireskontra, kirjanpito ja tilinpäätös) ostetaan HPK Palvelut Oy:ltä.

Talouspalveluiden tavoitteena on saavuttaa toimialojen sekä koko hyvinvointialueen osalta ennakoitavampaa talouden, rahoituksen ja investointien suunnittelua sekä tukea toimialoja tuottavuusohjelman tavoitteiden saavuttamisessa ja vertailulaskelmien tuottamisessa. Hyvinvointialueen talouden tasapainottaminen vuoden 2026 loppuun mennessä näyttää kertyneiden alijäämien valossa epärealistiselta. Toimialojen ja talouspalveluiden keskeinen haaste talouden johtamisessa onkin määritellä realistiset toimenpiteet toiminnan tehostamiseksi ja kustannuskehityksen hillitsemiseksi samalla, kun lakisääteisestä palvelutasosta ja palveluiden laadusta pidetään kiinni. Työ tavoitteen saavuttamiseksi jatkuu koko taloussuunnittelukauden 2026 - 2028. Asiakas- ja potilastietojärjestelmien uusimisen myötä myös asiakaslaskutus uudistuu, mikä tulee työllistämään talouspalveluiden myyntilaskutusta hoitavaa henkilöstöä vuosina 2026 – 2027.

Henkilöstöpalveluiden perustehtävänä on tuottaa keskitetysti ydintoimintaa tukevat henkilöstöhallinnolliset asiantuntijapalvelut. Henkilöstöjohtamisen kokonaisuutta suunnitellaan, kehitetään ja toteutetaan strategisten linjausten mukaisesti. Palkanlaskentapalvelut ostetaan HPK Palvelut Oy:ltä, mutta kaikki muut henkilöstöhallinnon palvelut tuotetaan omana toimintana.

Kehittämispalvelut vastaa hyvinvointialueen TKKIO-toiminnan (tutkimus, kehittäminen, koulutus, innovaatiot ja osaaminen), hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, osallisuustyön, laatutyön ja valvonnan kehittämisestä ja koordinoimisesta.

Vuoden 2026 keskeisenä tavoitteena on kohdentaa TKKIO-toimintaa, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä sekä laatutyötä erityisesti tuottavuusohjelman toteutumista tukevaan kehittämistyöhön. Hyte-kertoimeen vaikuttaminen ja hankerahoitusten kartoittaminen rahoituksen varmistamiseksi on keskeistä vuonna 2026, kun Suomen kestävän kasvun hanke ja valtionavustus toiminnan kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen ovat päättäneet. Kehittämistyön ja projektien organisaatiotasosta kokonaiskoordinoitua parannetaan vuonna 2026 vahvistamalla projektitoiminnan salkunhallintaa ja -johtamista.

Viestintäpalvelut suunnittelee, toteuttaa ja kehittää hyvinvointialueen sisäistä ja ulkoista viestintää ja brändityötä. Viestinnän tehtävänä on tukea hyvinvointialueen strategian toteutumista

viestinnän keinoin, tehdä toimintaa ja palveluja tunnetuksi ja saavutettavaksi, kertoa päätöksenteosta ja palveluista ymmärrettävästi eri kohderyhmille, tukea vuorovaikutusta ja osallistumista ja rakentaa näin luottamusta hyvinvointialueeseen.

Henkilöstöviestintä on uudessa, uudistuvassa ja muutoksessa olevassa organisaatiossa erityisen tärkeää. Viestintäpalvelut tukee tätä ammattiosaamisellaan.

Ulkoisen viestinnän keskeisiä osa-alueita ovat verkkopalvelun kehittäminen, mediapalvelu ja tiedottaminen sekä kasvava näkyvyys sosiaalisessa mediassa. Hyvinvointialueella tulee myös olla valmius tehostettuun viestintään kriisitilanteissa. Valmius ja varautumisviestintä on saanut yhä tärkeämmän roolin viestinnän tehtäväkentässä.

Mediasuhteiden ylläpitäminen ja kehittäminen on yksi onnistuneen ulkoisen viestinnän kulmakivistä.

Hyvinvointialueen brändi rakentuu sekä johdonmukaisen viestinnän ja markkinoinnin että itse toiminnan ja asiakaskokemuksen myötä ja brändin vahvistamiseen panostetaan jatkuvasti.

Viestintä vastaa hyvinvointialueen verkkosivustosta, intranetistä ja muista viestintäkanavista, joiden kehittäminen on jatkuvaa toimintaa. Vuonna 2026 jatketaan viestinnän prosessien sujuvoittamista.

Digipalvelut vastaa hyvinvointialueen järjestelmäkokonaisuudesta, siihen liittyvästä toimittaja- ja kumppaniverkostosta, tietoturvasta, ICT-hankinnoista sekä kehittämistoiminnoista. Myös tietojohdaminen kuuluu digipalveluiden vastuualueelle.

Uuden Lifecare asiakas- ja potilastietojärjestelmäkokonaisuuden käyttöönotto on aloitettu vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä ja se tulee kokonaisuudessaan kestäväksi arviolta vuoden 2027 ensimmäiselle vuosipuoliskolle. Aikataulut tulevat tarkentumaan, kun kilpailutuksen lopputulos ja järjestelmätoimittaja ovat selvillä. Vanhoja poistuvia järjestelmiä joudutaan käyttämään rinnalla, kunnes Lifecare-järjestelmäkokonaisuuden käyttöönotto koko alueella on saatu loppuun ja poistuvien järjestelmien asiakas- ja potilastiedot saatu siirrettyä uuteen järjestelmään tai arkistoitua. APTJ-järjestelmien käyttökustannukset tulevat siis kasvamaan väliaikaisesti, kunnes poistuvat järjestelmät saadaan ajettua alas. ICT-kustannukset kohoavat myös johtuen nykyisten sopimusten hinnankorotuksista, jotka aiheutuvat yleisestä kustannuskehityksestä.

Tiedolla johtamisen työkaluja kehitetään palvelemaan johdon tietotarpeita entistä paremmin. Raportointia ja analytiikkaa rakennetaan ns. tietoallasratkaisun ympärille, jossa toiminnasta ja taloudesta syntyvää dataa keskitetään yhteen paikkaan, jolloin sen analysointi on helpompaa ja tehokkaampaa.

Konserni- ja strategiapalveluiden kehystavoite vuodelle 2026 ja siitä seuraava karsiminen ICT-kustannuksista tarkoittaa käytännössä sitä, että järjestelmiin, työasemaohjelmistoihin ja laitteisiin täytyy kohdentaa säästöjä, eikä mitään uusia järjestelmiä tai asiakkaiden digitaalisia palveluita voida talousarvion puitteissa hankkia. Myös olemassa olevia sopimuksia täytyy irtisanoa, että kehyykseen päästäisiin.

2.2.3 Toimialan riskien arviointi

Konserni- ja strategiapalveluissa riskit liittyvät erityisesti pienten yksiköiden haavoittuvaisuuteen ja osaavan, ammattitaitoisen sekä koulutetun henkilöstön saatavuuteen. Huomioitavaa on myös, että moni keskeinen toiminto on edelleen yhden henkilön varassa. Henkilökunnan ja etenkin esihenkilöiden vaihtuvuus on riski toiminnan sujuvuudelle ja jatkuvuudelle. Prosessien ohjausta on kehitettävä varmistamalla jatkuvuus ja tehtävien oikea suorittaminen. Riskiä pyritään minimoimaan mm. tehtävänkuvien monipuolistamisella ja varajärjestelmien luomisella.

Sekä kestävä talouden että sosiaali- ja terveystalouden tavoitteiden toteutuminen edellyttää hyvinvointialueelta vahvempaa kyvykkyyttä alueelliseen päätöksentekoon.

Kaikessa toiminnassa pyritään välittömästi tunnistamaan mahdolliset riskitekijät ja välttämään epätarkoituksenmukainen, virheellinen tai ei-toivottu toiminta.

2.3 Pelastustoimi

2.3.1 Toimialan talousarvioesitys

Pelastustoimi Räddningsväsendet 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	6 575	6 791	7 209	6 922	7 730
Myyntituotot - Försäljninginkomster	5 274	5 418	5 827	5 440	6 263
Maksutuotot - Avgiftsinkomster	128	122	181	109	128
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	1 173	1 245	1 200	1 204	1 200
Muut tuotot - Övriga verksamhetsinkomster	0	6	1	169	140
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-18 530	-18 724	-19 990	-19 625	-21 285
Henkilöstökulut - Personalutgifter	-12 702	-12 666	-14 086	-13 273	-14 822
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-1 936	-2 043	-1 747	-1 718	-2 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-687	-743	-625	-630	-617
Avustukset - Bidrag	0	0	0	-200	0
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-3 205	-3 272	-3 531	-3 804	-3 646
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-11 955	-11 933	-12 780	-12 703	-13 555

Pelastustoimen toimiala on valmistellut talousarvion vuodelle 2026 aluehallituksen 12.6.2025 päättämän kehyksen pohjalta.

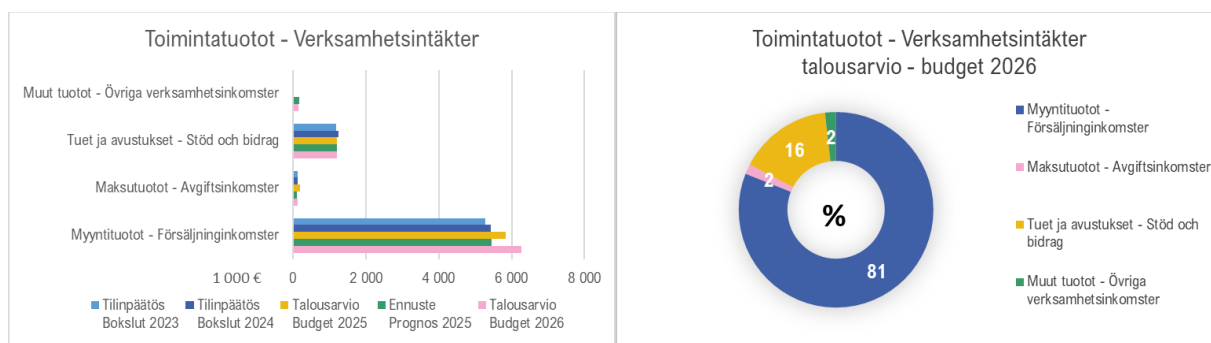
Pelastustoimen toimialan talousarvio on n. 800 tuhatta euroa kuluva vuoden talousarviota suurempi. Toimintatuotot ovat noin 0,5 miljoonaa euroa ja toimintakulut 1,3 miljoonaa euroa suuremmat kuin talousarviossa 2025.

Talousarviossa on huomioitu HUS-yhtymän liikkeenluovutuksen myötä kuuden hyvinvointialueen palvelukseen siirtyvän ensihoidon kenttäjohtajan kustannukset, jotka katetaan

myyntituottojen nousulla. Henkilöstökuluissa on huomioitu kaikki hyväksytyt virka- ja toimipohjat, myös tällä hetkellä täyttämättömät virat/toimet sekä palkankorotuksia neljä prosenttia. Lisäksi maan hallitus on esittänyt työttömyysvakuutusmaksujen korottamista 22.9.2025. Laki tulisi voimaan 1.1.2026. Tätä myötä työttömyysvakuutusmaksuja on korotettu 1,2 prosenttiin.

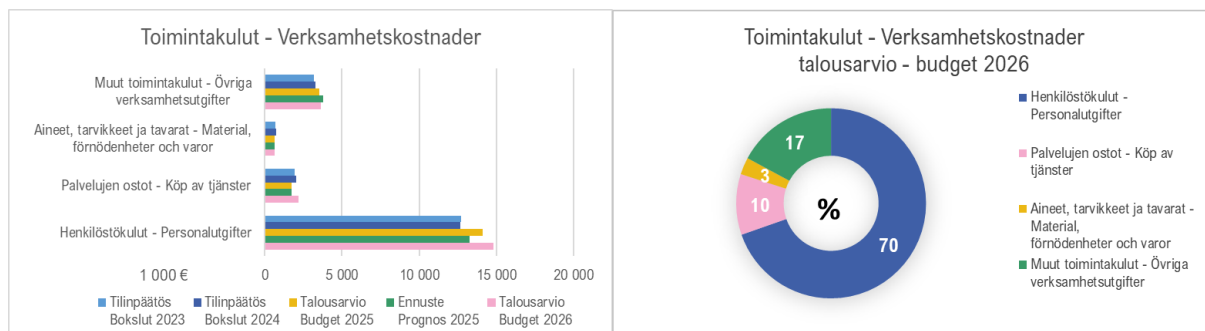
Palvelujen ostoissa on huomioitu pelastuskalustolle tehtävä suurempi, kertaluonteinen huolto, kustannusvaikutukseltaan noin 150 000 euroa.

Kuva. Toimintatuotot 2023–2026 ja tuottojen jakauma talousarviossa

Pelastustoimen talousarvio 2026 toimintatuotot muodostuvat myyntituotoista 81 %, maksutuotoista 2 %, Kelan korvauksista 16 % ja muista tuotoista 2 %. Pelastustoimen myyntituotot ovat tuloja, jotka saavutetaan myymällä sairaankuljetusta tai ensihoitopalveluita hyvinvointialueille tai kunnille ja maksutuotot syntyvät lakisääteisten tai viranomaistehtävien suorittamisesta (mm. tieliikenneonnettomuuden pelastustehtävät ja paloilmoitinlähdöt). Lisäksi toimintatuotoina saadaan tukia, jotka syntyvät Kelan korvauksista osan potilaan matkakustannuksista, ja muita tuottoja mm. sakkoina ja uhkasakkoina.

Kuva. Toimintakulut 2023–2026 ja kulujen jakauma talousarviossa

Pelastustoimen talousarvion toimintakuluista 70 % on henkilöstökuluja. Palveluostot muodostavat 10 % toimialan kuluista ja näihin lukeutuvat mm. ICT-palvelut ja lisenssit, viranomaisverkon kustannukset sekä kaluston kunnossapito. Aineet, tarvikkeet ja tavarat käsittävät 3 % toimintakuluista ja kattavat mm. ajoneuvojen polttoaineet, suojavaatteet, kalustoon liittyviä hankintoja. Muut toimintakulut muodostavat 17 % sisältäen huoneistojen, koneiden ja laitteiden vuokria.

Toimintakuluista 56 % muodostuu pelastustoiminnassa, 33 % ensihoidossa, 5 % riskienhallinnassa ja pelastustoimen johdossa 6 %. Kustannusten painoarvo vastualueiden välillä on käytännössä muuttumaton verrattaessa kuluvan vuoden talousarvioon.

Pelastustoimen johto Räddningsväsendets ledning 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	171	40	45	45	45
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-961	-1 084	-1 201	-1 203	-1 240
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-790	-1 044	-1 156	-1 159	-1 195

Pelastustoimen johdon vastuualueen vuoden 2026 talousarvion toimintakulujen kasvu vuoden 2025 talousarvioon nähden on 3,4 %.

Pelastustoiminta Räddningsverksamhet 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	128	297	189	231	151
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-10 286	-10 403	-10 898	-11 114	-11 914
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-10 158	-10 106	-10 709	-10 883	-11 763

Pelastustoiminnan vastuualueen talousarvioehdotus 2026 on toimintakuluiltaan 9,1 % korkeampi kuin kuluvan vuoden talousarvio.

Palvelujen ostoissa on huomioitu lakisääteinen nostolava-auton 10-vuotishuolto, jonka kustannus on noin 150 tuhatta euroa. Kyseistä huoltoa ei ole huomioitu kehyspäätöksessä. Sopimuspalokuntien sopimukset on uusittu 2025 aikana ja sopimuskorvauksissa on nousua noin 58 tuhatta euroa.

Pelastustoiminnan vastuualueella tehtävät karsinnat vaikuttavat toimintaan. Näillä tarkoitetaan vakinaisen pelastustoimen järjestämistä kolmella asemalla sekä näiden lisäksi sivutoimisia palokuntia ja sopimuspalokuntia, jotka tukevat pelastustoimintaa hitaammin saavutettavilla harva-alueilla. Poikkeustilanteiden ylityökielto on mahdollinen säästötoimenpide. Vuorojen täydentäminen minimivahvuuteen perustuu palvelutasopäätökseen. Ylityökielto tarkoittaa tässä tilanteessa sitä, että yksiköitä tullaan ajamaan vajaalla miehityksellä, ja tukiyksiköt (nostolava/ säiliöauto/raivausyksikkö) jäävät asemalle. Mikäli vuorosta puuttuu vaadittua kyvykkyyttä (vesisu-kellus/nostolava/merellinen valmius), vuoro ei kykene vastaamaan eri onnettomuustyyppisiin palvelutasopäätöksen mukaisesti. Aluehallintovirasto todennäköisesti tulisi puuttumaan yksiköiden alimiehitettyihin lähtiöihin.

Riskien hallinta Riskhantering 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	90	108	177	184	188
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-1 130	-1 124	-1 124	-1 110	-1 122
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 040	-1 016	-947	-926	-934

Riskien hallinnan vastuualueella ei esitetä vuoden 2026 talousarvion toimintakuluihin kasvua vuoden 2025 talousarvioon verrattaessa. Korotettujen toimintatuottojen myötä vastuualueen talousarvioesitys 13 000 euroa (1,5 %) talousarviota 2025 pienempi.

Ensihoitopalvelut Akutvård 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	6 185	6 347	6 799	6 463	7 346
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-6 153	-6 113	-6 767	-6 198	-7 009
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	32	234	32	265	337

Ensihoitopalveluiden vastuualueen toimintatuottoja on korotettu n. 550 tuhatta euroa ja toimintakuluja vastaavasti n. 240 tuhatta euroa talousarvioon 2025 verraten. Talousarviossa 2026 on huomioitu HUS-yhtymän liikkeenluovutuksen myötä kuuden hyvinvointialueen palvelukseen siirtyvän ensihoidon kenttäjohtajan kustannukset, jotka katetaan myyntituottojen nousulla.

2.3.2 Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen perustehtävänä on tuottaa pelastustoimen palvelut alueen asukkaille lakien, asetusten ja valtionhallinnon ohjeiden mukaisesti tehokkaasti ja taloudellisesti. Pelastuslaitos tuottaa myös ensihoidon palvelut Itä-Uudellemaalle HUS-yhtymän kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen perusteella. Pelastuslaitos tuottaa riskienhallinnan, pelastustoiminnan, ensihoidon, varautumisen ja turvallisuuden sekä yhteisten toimintojen palveluita.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen tuottamien palvelujen saatavuus ja taso perustuu pelastustoimen strategiaan, pelastustoimen lainsäädäntöön sekä sisäministeriön asettamiin pelastustoimen valtakunnallisiin tulos- ja palvelutavoitteisiin. Pelastuslaitoksen tuottamien palvelujen alueellinen saatavuus ja taso on määritetty yksityiskohtaisemmin Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen 2024–2026 palvelutasopäätöksessä.

Pelastuslaitoksen palvelutason perusteena on alueen riskiarvio, jonka nojalla on määritetty nykyiset resurssit alueen riskienhallinnan, ja pelastustoiminnan edellyttämien toimintojen ylläpitämiseksi. Ensihoidon palvelutasopäätöksen laatii ja hyväksyy HUS-Yhtymä.

2.3.3 Toimialan keskeiset tavoitteet toimintasuunnitelmakaudella 2026-2028

Valtakunnallisista strategisista tavoitteista ja alueellisista tarpeista on johdettu pelastuslaitoksen toimintaa ja palveluita ohjaavat konkreettisemmat tavoitteet. Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen strategiset linjaukset vuosille 2024–2026, ovat palvelutasopäätöksessä todetut seuraavat tavoitteet:

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen strategiset linjaukset vuosille 2025–2027:

- Itä-Uusimaa on turvallinen hyvinvointialue, jossa varaudutaan eri turvallisuustilanteisiin
- Itä-Uudenmaan pelastuslaitos huomioi toiminnassaan ympäristöstä nousevat tarpeet ja vastaa niihin yhdenvertaisella, tarkoituksenmukaisella ja laadukkaalla palvelulla

Työntekijöiden työhyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitämiseen panostetaan kaikessa pelastuslaitoksen toiminnassa

- Itä-Uudenmaan pelastuslaitos on kriisinkestävä organisaatio, jonka jatkuvuus kaikissa oloissa on turvattu
- Itä-Uudenmaan pelastuslaitos on muuntojoustava organisaatio, jonka toiminta on yhteisvastuullista
- Ihmisten arkielämän turvallisuutta edistetään monialaisesti panostamalla ihmisten oma-toimiseen varautumiseen sekä parantamalla väestön turvallisuuden tunnetta
- Pelastuslaitos tuottaa HUS-Yhtymän kanssa laaditun yhteistoimintasopimuksen mukaiset ensihoitopalvelut tehokkaasti, taloudellisesti ja laadukkaasti

Tavoitteet vuodelle 2026 ovat palvelutasopäätöksessä päätetyt.

Uudellamaalla tavoitteena on kehittää rauniopelastukseen soveltuvaa suorituskkyä, jota Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksella ei vielä ole. Tähän hankkeeseen on Uudenmaan pelastuslaitoksille myönnetty ISF-hankerahoitusta 2024, ja hanke käynnistettiin 2024 loppuvuodesta. Hanke johdetaan Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen hallinnoimana.

2.3.4 Toimialan palvelutoiminnan seurantamittarit

- Määräaikaisen valvonnan piirissä olevat kohteet (A1-A6 luokan kohteet ja pelastussuunnitelmavelvolliset asuinrakennukset) valvotaan täysimääräisesti Onnettomuuksien ehkäisysuunnitelman mukaisesti
- Turvallisuuskoulutuksella tavoitetaan kolme (3 %) toiminta-alueen väestöstä
- Palontutkintatason II mukainen tutkinta suoritetaan kaikissa tasokriteerin täyttävissä tulipaloissa
- Toimintavalmiusajan toteutuminen 1-riskiluokan alueilla
- Pelastustoimintaan osallistuvan sivutoimisen ja vapaaehtoisen henkilöstön kokonaismäärä
- Vaativan pelastustoimintaan (savusukellus) kykenevän henkilöstön määrä sivutoimissa ja sopimuspalokunnissa

2.3.5 Toimialan riskien arviointi

Itä-Uudenmaan suurimpia riskejä pelastustoiminnan kannalta ovat pohjoismaiden suurin petrokemian keskittymä Kilpilahdessa, Suomen suurin satama Kilpilahdessa, Loviisan ydinvoimalaitos Loviisassa, sekä Inex Partnersin logistiikkakeskus Sipoossa. Pelastustoimen rahoituksesta

30 % tulee riskeistä. Valitettavasti Itä-Uudenmaan em. riskit ovat erityisesti ydinvoimalaitoksen sekä Kilpilahden petrokemian keskittymän osalta niin isoja, että eivät sovi Sisäministeriön laskentakaavoihin, josta syystä valtion laskennallinen rahoitus ei tue em. riskien osalta rahoitusta Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Valtionhallinnon tulisi korjata annettujen lupauksen perusteella Itä-Uudenmaan pelastustoimen rahoitusta vastaamaan todellisia riskejä, sekä niiden vaikutuksia pelastuslaitoksen palvelutuotannon rahoittamiselle. Mikäli korjauksia ei tehdä, ja rahoitus palvelutuotantoon on riittämätöntä, joudutaan tekemään palvelutuotantoon sellaisia leikkauksia, jotka todennäköisesti voivat johtaa aluehallintoviranomaisen asettamaan uhkasakkoon ja vaatimukseen palvelutason palauttamisesta säädetylle tasolle.

Toisena suurena riskinä on henkilöstön saatavuus. Pelastustoimessa, erityisesti pelastustoiminnassa, on hälyttävä henkilöstöpula. Päätoimista henkilöstöä valtakunnallisesti pelastustoimessa on noin 6 000 henkilöä. Selvitysten perusteella pelastajia tulisi saada alalle vuoteen 2030 mennessä lisää noin 2 300 henkilöä. Nykyinen koulutuskapasiteetti ei tähän pysty, ja on nähtävissä, että pelkkä koulutuspaikkojen lisääminen ei johda siihen, että koulutukseen hakeutuisi tarpeeksi pääsyaatimukset täyttäviä henkilöitä.

2.4 Sosiaali- ja terveystoimi

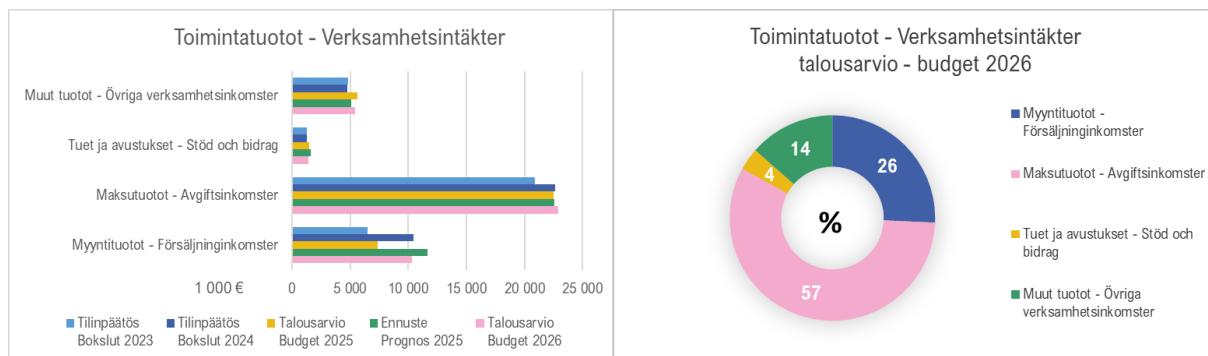
2.4.1 Toimialan talousarvioesitys

Sosiaali- ja terveysoimi Social- och hälsovård 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	33 478	39 131	37 019	40 939	40 014
Myyntituotot - Försäljninginkomster	6 520	10 453	7 387	11 677	10 281
Maksutuotot - Avgiftsinkomster	20 872	22 640	22 530	22 578	22 905
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	1 251	1 260	1 496	1 594	1 404
Muut tuotot - Övriga verksamhetsinkomster	4 836	4 777	5 607	5 091	5 424
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-411 477	-439 065	-439 563	-443 220	-446 721
Henkilöstökulut - Personalutgifter	-110 789	-116 198	-129 872	-129 124	-132 453
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-262 448	-278 437	-265 545	-269 420	-267 379
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-10 235	-10 521	-10 156	-10 441	-11 149
Avustukset - Bidrag	-9 787	-13 694	-13 699	-13 515	-14 855
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-18 218	-20 214	-20 291	-20 719	-20 885
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-377 999	-399 934	-402 544	-402 280	-406 706

Sosiaali- ja terveystoimen toimiala on valmistellut talousarvion vuodelle 2026 aluehallituksen 12.6.2025 päättämän kehyksen pohjalta.

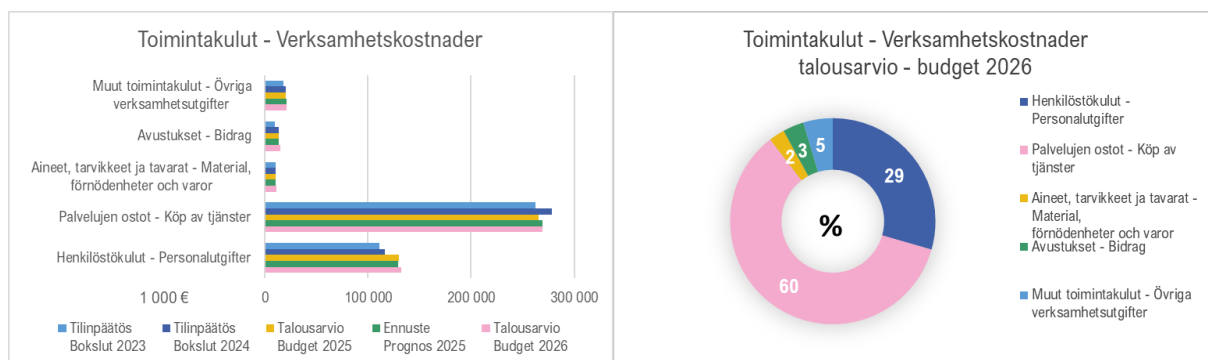
Sosiaali- ja terveystoimen toimintatuottojen talousarvio on 40,0 miljoonaa euroa eli 3,0 miljoonaa euroa vuoden 2025 talousarviota suurempi. Vuoden 2026 talousarvion mukaiset toimintatuotot jäävät 0,9 miljoonaa euroa vuoden 2025 ennustetta alhaisemmalle tasolle.

Kuva. Toimintatuotot 2023–2026 ja tuottojen jakauma talousarviossa

Toimialan toimintakulujen talousarvio vuodelle 2026 on 446,7 miljoonaa euroa, esitys on 7,2 miljoonaa euroa suurempi kuin vuodelle 2025 hyväksytty talousarvio. Erikoissairaanhoidon osuus tästä on 7,5 miljoonaa euroa ja ikääntyneiden palveluiden 1,1 miljoonaa euroa. Yhteisten terveystalveluiden toimintakulut ovat 1,4 miljoonaa euroa pienemmät kuin hyväksytty talousarvio vuodelle 2025. Perhe- ja sosiaalipalveluiden toimintakulujen talousarvio on linjassa vuoden 2025 talousarvion kanssa.

Kuva. Toimintakulut 2023–2026 ja kulujen jakauma talousarviossa

Sosiaali- ja terveystoimen vuoden 2026 talousarvion toimintakuluista 29,0 prosenttia muodostuu henkilöstökuluista. Palveluostot muodostavat 60,0 prosenttia koko toimialan kuluista – erikoissairaanhoidon yksin 36,0 prosenttia kokonaiskuluista. Lisähaasteita sosiaali- ja terveystoimen talouden tasapainottamiseen tuo HUS-yhtymän asetettua kehystä suurempi palveluiden käyttö – vuonna 2024 talousarvio ylitys oli 12,7 miljoonaa euroa ja vuoden 2025 ennusteen mukaan noin 10,4 miljoonaa euroa. Talousarviossa vuodelle 2026 erikoissairaanhoidon on varattu 161,5 miljoonaa euroa, joka on 7,5 miljoonaa euroa suurempi kuin vuoden 2025 talousarvio.

Tuottavuusohjelman toimenpiteitä on huomioitu sosiaali- ja terveystoimen talousarvioesityksessä 7,9 miljoonan euron edestä vuodelle 2026.

Vuoden 2026 talousarvioon sisältyy sisäisinä toimintakuluina keskitetysti tuotetut kiinteistö-, puhtaust- ja ruokapalvelut. Muilta osin talousarvion sekä tuotot että kulut ovat ulkoisia.

Sosiaali- ja terveysoimen johto Social- och hälsovård ledning 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-558	-675	-454	-453	-406
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-558	-675	-454	-453	-406

Sosiaali- ja terveystoimen johdon vastuualueeseen sisältyvät toimielimen hallinto. Aikaisemmin johdon alla on ollut professiojohtaminen ja Hyvä Digi -palvelut. Professiojohtaminen lakkautettiin vuoden 2025 alussa organisaatiomuutoksen myötä ja Hyvä Digi -palvelut on siirretty yhteisten terveyspalveluiden alle vastaanottopalveluihin. Tästä johtuen henkilöstökulut ovat hallinnossa 0,2 miljoonaa pienemmät kuin tilinpäätöksessä 2024 ja on linjassa vuoden 2025 ennusteen kanssa.

Perhe- ja sosiaalipalvelut Familje- och socialtjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	9 762	12 376	11 109	12 907	12 531
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-110 749	-119 838	-119 806	-121 436	-119 888
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-100 986	-107 462	-108 697	-108 529	-107 358

Perhe- ja sosiaalipalveluiden vastuualueeseen kuuluvat perhe- ja sosiaalipalvelut; lasten, nuorten ja perheiden palvelut, vammaispalvelut, työikäisten sosiaalipalvelut sekä mielenterveys-, päihde- ja asumispalvelut.

Perhe- ja sosiaalipalveluiden vastuualueen toimintatuottojen talousarvio, 12,5 miljoonaa euroa, on 1,4 miljoonaa euroa (11,3 %) kuluva vuoden talousarviota suurempi ja noin 0,4 miljoonaa euroa vuoden 2025 ennustetta pienempi. Talousarvio sisältää asukasvuokrien korotukset 1.3.2026 alkaen. Vuodesta 2025 alkaen kotoutumisen valtionkorvauksiin osuneet leikkaukset pienentävät tuottoja työikäisten palveluissa. Vastuualueen toimintatuotot koostuvat pääasiassa päihde-, mielenterveys- ja vammaistyön asumispalveluista ja päivätoiminnasta, vammaiskuljetuspalveluista sekä kotoutuskorvauksista ja vakuutusyhtiöiden maksamista korvauksista.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa toimintakulujen talousarvio, 119,9 miljoonaa euroa, on 0,1 milj. euroa (0,1 %) suurempi kuin talousarvio 2025 ja 1,5 miljoonaa euroa pienempi kuin kuluva vuoden ennuste. Perhe- ja sosiaalipalveluissa henkilöstön ei arvioida lisääntyvän vuonna 2026 vaan toiminnan kustannustehokkuutta lisätään palveluita kehittämällä ja tehostamalla. Vastuualueella on runsaasti lakisääteisiä tehtäviä ja palveluita, jotka tuotetaan pitkälti palvelujen ostoina.

Tuottavuusohjelman toimenpiteitä on huomioitu perhe- ja sosiaalipalveluiden talousarvioesityksessä 3,9 miljoonan euron edestä vuodelle 2026.

Yhteiset terveyspalvelut Gemensamma hälsovårdstjänster 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	6 230	7 102	7 391	7 839	7 501
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-64 449	-70 174	-68 130	-68 961	-66 709
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-58 219	-63 072	-60 739	-61 122	-59 208

Yhteisten terveyspalveluiden vuoden 2026 talousarviossa toimintatuotot ovat 7,5 miljoonaa euroa ja ovat kuluvan vuoden ennustetta 0,3 miljoonaa (4,3 %) euroa pienemmät, mutta ylittävät vuoden 2024 tilinpäätöksen 0,4 miljoonalla euroalla (5,6 %). Vuoden 2025 talousarviossa toimintakulut 66,7 miljoonaa euroa alittavat 3,5 miljoonaa euroa (4,9 %) vuoden 2024 tilinpäätöksen ja on 2,3 miljoonaa euroa pienempi kuin vuoden 2025 ennuste.

Yhteisten terveyspalveluiden talousarviossa on vähennetty vuokratyövoiman kustannuksia, kun on onnistuttu rekrytoimaan omaa henkilöstöä. Uuden käyttöön otettavan potilastietojärjestelmän taloudelliset vaikutukset on huomioitu talousarviossa, varsinkin terveysasemapaikatuissa. Myös hoitotarvikejakelun kriteerien päivittäminen on huomioitu terveysasemapaikatuissa talousarviossa, niin että vastaavat yhteistä Uudenmaan tasoa. Suun terveydenhuollon ostopalveluihin on lisätty määrärahoja, kun anestesiassa tehtävät hoidot ovat suun terveydenhuollossa siirtymässä hyvinvointialueelle. Lääkinnällisessä kuntoutuksessa on tulossa apuvälineiden kilpailutuksia ja niiden vaikutus talouteen on huomioitu talousarviossa.

Tuottavuusohjelman toimenpiteitä on huomioitu yhteisten terveyspalveluiden talousarvioesityksessä 3,4 miljoonan euron edestä vuodelle 2026 sisältäen 2,2 miljoonan euron sisäisen siirron ikääntyneiden palveluihin arviointi- ja kuntoutusyksikön laajentamisen myötä.

Erikoissairaanhoito Specialiserad sjukvård 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-142 173	-148 041	-154 170	-154 171	-161 646
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-142 173	-148 041	-154 170	-154 171	-161 646

HUS-yhtymän yhtymäkokouksen 17.11.2025 päättämästä kehyksestä on hyvinvointialueen talousarviossa huomioitu 6,77 % palveluiden ostoihin. Talousarvio on 7,5 miljoonaa euroa suurempi kuin kuluvan vuoden ennuste ja talousarvio. Talousarvio on 13,6 miljoonaa euroa suurempi kuin vuoden 2024 tilinpäätöstoteuma.

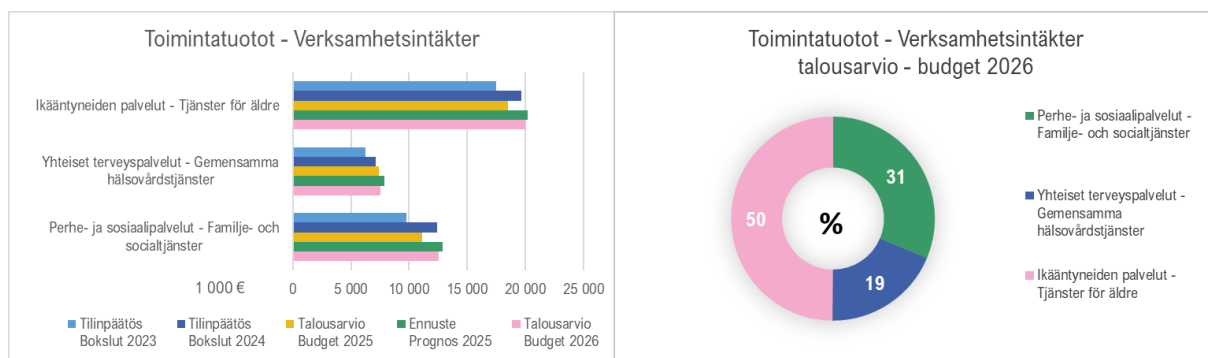
Ikäntyneiden palvelut Tjänster för äldre 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Talousarvio Budget 2025	Ennuste Prognos 2025	TA-esitys Bg-förslag 2026
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	17 486	19 652	18 519	20 193	19 982
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-93 549	-100 337	-97 004	-98 199	-98 071
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-76 063	-80 684	-78 485	-78 006	-78 089

Ikäntyneiden palveluissa talousarvion 2026 toimintatuotot, 19,9 miljoonaa euroa, ovat 0,3 miljoonaa euroa vuoden 2024 tilinpäätöstä suuremmat. Toimintakulut, 98,1 miljoonaa euroa, ovat 1,6 % pienemmät kuin vuoden 2024 tilinpäätöstoteuma. Ikäntyneiden palveluiden alaisuudessa 1.5.2025 aloittanut sijaispooli vähentää vuokratyövoiman käyttöä ja talousarviossa 2026 vuokratyövoimaan on varattu 1,1 miljoonaa euroa. Vuokratyövoimaa käytettiin vuonna 2024 10,6 miljoonaa euroa ja vuoden 2025 ennusteen mukaan käyttö vuonna 2025 on 5,8 miljoonaa euroa.

Sosiaali- ja terveystoimen 2026 talousarvion toimintatuotot alittuvat perhe- ja sosiaalipalveluissa, yhteisissä terveyspalveluissa sekä ikäntyneiden palveluissa noin 0,9 miljoonaa euroa

vuoden 2025 ennusteesta. Toimintatuotoista 50 % kertyy ikääntyneiden palveluissa, 31 % perhe- ja sosiaalipalveluissa ja loput 19 % yhteisissä terveystaloudissa.

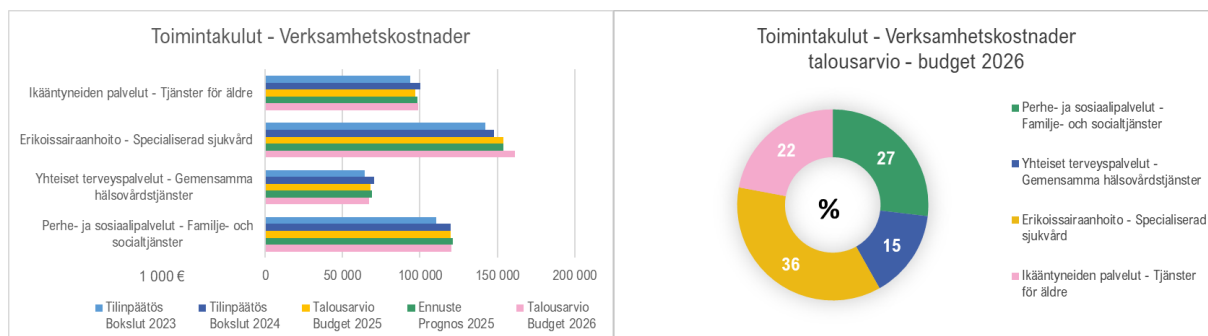
Kuva. Toimintatuotot 2023–2026 ja tuottojen jakauma talousarviossa

Toimintakulujen 2026 talousarvio on 3,5 miljoonaa euroa suurempi kuin vuoden 2025 ennuste. Perhe- ja sosiaalipalveluissa vuoden 2026 talousarvio on 1,6 miljoonaa euroa, terveystaloudissa (pl. erikoissairaanhoidon) 2,3 miljoonaa euroa ja ikääntyneiden palveluissa 0,1 miljoonaa euroa vuoden 2025 ennustetta pienempi. Erikoissairaanhoitossa vuoden 2026 talousarvio on 7,5 miljoonaa suurempi. Toimintakuluista 36 % muodostuu erikoissairaanhoitossa, 27 % perhe- ja sosiaalipalveluissa, 22 % ikääntyneiden palveluissa ja 15 % yhteisissä terveystaloudissa.

Tuottavuusohjelman toimenpiteitä on huomioitu ikääntyneiden palveluiden talousarvioesityksessä 0,8 miljoonan euron edestä vuodelle 2026. Yhteisistä terveystaloudista tehdään 2,2 miljoonan euron sisäinen siirto ikääntyneiden palveluihin arviointi- ja kuntoutusyksikön laajentamisen myötä.

Kuva. Toimintakulut 2023–2026 ja kulujen jakauma talousarviossa

2.4.2 Toimialan perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Itä-Uudenmaan sosiaali- ja terveystoimen perustehtävänä on tuottaa sosiaali- ja terveystoimen palvelut alueen asukkaille lakien, asetusten ja ohjeiden mukaisesti laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Sidosryhmien, kuten kuntien ja järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö mahdollistaa asiakkaiden tarpeisiin vastaamiseen kokonaisvaltaisesti ja vaikuttavasti. HUS-yhtymä tuottaa erikoissairaanhoitoksen palvelut HUS järjestämissopimuksen perusteella.

Itä-Uudenmaan sosiaali- ja terveystoimen tuottamien palvelujen saatavuus ja taso perustuu lainsäädäntöön, palvelustrategiaan, palveluverkkosuunnitelmaan sekä tuottavuusohjelman painotuksiin. Sosiaali- ja terveystoimen palveluiden toimeenpanon kehittämiskärjet määritellään vastuualueiden toimintasuunnitelmissa ja eri hankkeiden avulla.

Sosiaali- ja terveysjohtaja johtaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan toimintaa. Toimiala jakaantuu neljään vastuualueeseen: perhe- ja sosiaalipalveluihin, yhteisiin terveyspalveluihin, erikoissairaanhoidon ohjaukseen ja ikääntyneiden palveluihin.

2.4.3 Toimialan keskeiset tavoitteet toimintasuunnitelmakaudella 2026–2028

Sosiaali- ja terveyspalvelut tuottavat laadukkaat ja riittävät palvelut, jotka saavutetaan helposti ja tuotetaan kustannustehokkaasti. Digitaalisia palveluita ja tietoa hyödynnetään palveluita tuottaessa. Palveluiden painopistettä siirretään raskaammista palveluista kohti ennaltaehkäiseviä palveluja. Palveluiden tuottamisessa reunaehtoja määrittää myös lainsäädännön eri henkilöstömitoitukset ja hoitoon pääsyn määrääjat.

Tuottavuusohjelma edellyttää entistä kustannustehokkaampien palvelujen tuottamista. Palvelut tulee säästövaatimuksista huolimatta tuottaa laadukkaasti ja lakien edellyttämällä tavalla. Tavoitteena sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamisessa on, että alueen asukkaat saavat tarvitsemansa palvelut. Palvelujen tuotantotapaa laajennetaan esimerkiksi lisäämällä digitaalisia palveluja. Palveluja tuotetaan sekä omana toimintana että ostopalveluna. Palveluita keskittämällä on mahdollista lisätä palveluiden yhdenmukaisuutta sekä varmuutta palvelutuotantoon.

Keskeisenä tavoitteena pidetään myös tasokasta johtamista, joka on hallittua, läpinäkyvää ja ennustettavaa. Sosiaali- ja terveystoimen arvokkaimpana resurssina on henkilöstö, jonka saatavuudesta, osaamisesta ja jaksamisesta on pidettävä huolta.

2.4.4 Toimialan riskien arviointi

Suurimpina riskeinä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystoimen toiminnalle arvioidaan olevan rahoitus ja tiettyjen ammattiryhmien henkilöstön saatavuus.

Henkilöstön saatavuus on huomattavasti parantanut viimeisen vuoden aikana. Tämä näkyy suoraan hakijoiden määrässä. Tietyissä ammattiryhmissä näkyy kuitenkin edelleen saatavuuden haaste, esimerkiksi psykologeissa ja lääkäreissä. Henkilöstön saatavuuden haastetta joudutaan osittain paikkaamaan vuokrahenkilöstöllä edelleen vuonna 2026. Henkilöstön mitoitus määrittää lainsäädäntö ja sen toteuttamista seurataan useammalta taholta tiiviisti. Vuonna 2025 sijaispooli aloitti toimintansa toukokuussa. Sijaispoolin avulla voidaan vähentää lyhyisiin sairauspoissaoloihin tarvittavan vuokrahenkilöstön määrää ja sitä kautta vähentää ylityspaineita vuokrahenkilöstön kuluissa.

Tuottavuusohjelma edellyttää palvelujen tehostamista ja tämän toteuttaminen edellyttää useampia haastavia päätöksiä palvelujen tuotantotapaan sekä osittain myös siihen, mitä ja missä sosiaali- ja terveyspalveluja tarjotaan. Päätökset tulee tehdä ripeästi, jotta tavoiteltavat säästöt saadaan toteutettua ennen vuoden 2026 loppua.

HUS-yhtymän talousarvio

Erikoissairaanhoidon rahoitus HUS-järjestämissopimuksen perusteella on laadittu HUS-yhtymäkokouksessa 18.6.2025 sovitun esityksen mukaisesti. Mikäli ko. rahoitukseen tulee muutoksia, tällä on suuret vaikutukset sosiaali- ja terveystoimen talousarvioon.

Yhtymäkokous päätti, että HUS-yhtymän talousarviovalmistelua jatketaan alueiden esityksen mukaan 2 364 934 000 euron kehityksen pohjalta. Yhtymäkokous päätti myös, että kehityksen 2026 laskelmaa voidaan päivittää laskennan pohjana olevien indeksien päivittyessä sekä erikoissairaanhoidon kohdistuvien tehtävälainsäädännön muutosten vaikutusten tarkennuksilla ja että kehityksen 2026 aluekohtaisen jaon pohjana käytetään vuoden 2025 tammi-kesäkuun toteumatietojen pohjalta laadittua vuosiennustetta.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira on 8.10.2025 antanut päätöksen siitä, että HUSin on järjestettävä pääsy kiireettömään erikoissairaanhoidon lainmukaiseksi 8,5 miljoonana euron sakon uhalla. HUS-yhtymähallitus päätti 17.11.2025 kokouksessaan vuoden 2026 talousarvioesityksestä 18.12.2025 pidettävään yhtymäkokoukseen. Kehyksessä on huomioitu hoitajajonojen purkuun tarvittava määräraha 20 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialueen talousarvion laadinnan pohjana on em. päätös, josta on kohdistettu vuoden 2025 toteutuneen käytön (6,77 %) mukainen osuus. Erikoissairaanhoidon talousarvioehdotus vuodelle 2026 on 161,5 miljoonaa euroa sisältäen hyvinvointialueen osuus HUS-yhtymän jonojen purkuun 1,3 miljoonaa euroa. Yhteispäivystyksen osuus on 1,7 miljoonaa euroa. Mikäli erikoissairaanhoidon kustannuksia ei saada paremmin hallintaan, sillä on merkittävä vaikutus koko hyvinvointialueen taloudenpidolle. Erikoissairaanhoidon muodostaa noin kolmasosan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen budjetista.

2.4.5 Perhe- ja sosiaalipalvelut

Vastuualueen perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Perhe- ja sosiaalipalveluiden vastuualueen perustehtävänä on tukea yksilöiden ja perheiden arjessa selviytymistä, vahvistaa sosiaalista osallisuutta sekä ehkäistä syrjäytymistä ja eriarvoisuutta. Palvelut pyrkivät vastaamaan eri elämäntilanteissa olevien ihmisten tarpeisiin niin, että jokaisella on mahdollisuus turvalliseen ja inhimilliseen elämään.

Palvelutoiminta kattaa laajasti erilaisia tukimuotoja ja sosiaalipalveluita. Lapsiperheille on tarjolla neuvolapalveluita, perhetyötä ja lastensuojelun tukitoimia. Aikuissosiaalityössä korostuvat taloudellinen tuki, elämänhallinnan tukeminen ja työllistymistä edistävät palvelut. Vammaisille suunnatut palvelut tukevat kotona asumista, itsenäistä elämää ja arjen sujuvuutta. Maahanmuuttajien kotouttamista tuetaan sosiaalipalveluiden keinoin.

Toimintaa ohjaa asiakaslähtöisyys, ennaltaehkäisevä työote ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on tarjota oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua, joka vahvistaa yksilön omia voimavaroja ja ehkäisee ongelmien kasautumista.

Keskeiset tavoitteet ja palveluiden kehittäminen vuonna 2026

Perhe- ja sosiaalipalveluissa keskeisenä tavoitteena on lakisääteisten palvelujen tuottaminen asiakkaille kustannustehokkaasti. Oman palvelutuotannon lisääminen, palvelujen vaikuttavuuden seuranta ja ostopalvelujen maltillinen käyttö ja ohjaus korostuvat toiminnassa. Toimintaa keskitetään ja yhdenmukaistetaan. Digitalisaation edistäminen kaikissa palveluissa on keskeistä ja uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton myötä tämä kehitys myös mahdollistuu entistä paremmin. Vuoden 2026 aikana suuri ponnistus palveluissa on uuden järjestelmän käyttöönotto, joka tulee vaatimaan henkilöstöltä ja johtamiselta runsaasti aikaresurssia sekä mm. kirjaamisosaamisen vahvistamista kaikkien ammattilaisten työssä.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa ehkäisevät ja varhaiset palvelut ovat keskeisiä ja niillä voidaan ehkäistä raskaiden palvelujen kuten lastensuojelun ja erikoissairaanhoidon tarvetta. Sosiaalihuollon asiakasohjausta kehittämällä ja hoidonporrastuksen sekä palvelujen avulla pystytään tarjoamaan ja varmistamaan oikea-aikaiset sekä oikean laajuiset palvelut. Myös matalan kynnyksen neuvontaa ja ohjausta on tarve lisätä, jotta saadaan asiakkaille oikein mitoitettuja palveluita ja mm. alueella toimivien järjestöjen tarjoama tuki tulee paremmin esiin. Henkilöstöresursseja kohdennetaan perustason lasten ja nuorten psykososiaaliseen tukeen ja varmistetaan, että mm. terapiatakuun edellytykset toteutuvat ja erikoissairaanhoidon tarve vähenee. Kaikilla palvelutasoilla ehkäisevästä kuntouttavaan tasoon asti tärkeimpänä kehitettävänä asiana on erilaisten palvelujen yhteensovittaminen siten, että asiakas saa tarvitsemansa palvelun sujuvasti mutta myös oikein mitoitettuna. Eri toimijoiden yhteistyö korostuu.

Vammaispalveluiden monialaisten palvelujen kehittäminen ja yhdenmukaisten toimintatapojen vahvistaminen jatkuu oikea-aikaisten, vaikuttavien ja kustannustehokkaiden ratkaisujen varmistamiseksi. Uuden vammaispalvelulain mukaisten uusien palvelumuotojen tuottaminen kustannustehokkaasti on ensisijainen tavoite. Toimivat ja hyvin suunnitellut palvelukokonaisuudet tukevat vammaisten henkilöiden toiminnallisuutta ja itsenäisyyttä. Tavoitteena on tuottaa palvelut omaan kotiin mahdollisimman pitkään. Omaishoidontuen ja perhehoidon kehittäminen on osa kevyempien ja varhaisempien palvelujen vahvistamista. Omaishoidon tukeen on lisätty 0,5 miljoonaa euroa vuodelle 2026, kokonaisuudessaan alle 65-vuotiaille määräraha 2,6 miljoonaa euroa.

Erityisesti vammaispalvelujen tulosityksikössä palvelujen ostojen kasvu on ollut suurta uuden vammaispalvelulain voimaantulon jälkeen (1.1.2025). Kilpailutukset näiden palvelujen osalta saadaan vietyä loppuun vuoden 2026 aikana ja sopimukset solmitaan palveluntuottajien kanssa. Kustannukset erityisesti asumispalveluissa pyritään saamaan hallintaan tiukalla sopimusvalvonnalla ja arvioimalla asiakkuudet entistä tarkemmin oikeisiin palveluluokkiin. Oman tuotannon ympärivuorokautisten asumispalvelujen kustannusten suureen kasvuun ei talousarviossa varauduta, sillä mm. työvuorosuunnittelun parantamisella tavoitellaan omien palvelujen kustannustehokkuutta. Lasten kehitysvammaispalvelujen toiminnan vakiinnuttaminen ja aikuisien kehitysvammaisten asiakkaiden kuntoutussuunnitelmien ja lääkeshoidon kehittäminen ja varmistaminen hyvinvointialueella jatkuu.

Vuoden 2024 talousarviosta alkaen vammaiskuljetukset ovat budjetoituna avustuksiin ja vuoden 2023 tilinpäätöksessä ne ovat palveluiden ostoissa. Tämä noin neljän miljoonan euron suuruinen vaikutus tulee ottaa huomioon palveluostojen ja avustusten taulukoituja lukuja verrattaessa tilinpäätöksen 2023 ja myöhempien vuosien välillä. Toimintakuluja arvioitaessa kokonaisuutena tämä yksityiskohta on merkityksetön.

Työikäisten palveluissa keskitytään lakisääteisten palveluiden turvaamiseen sekä yhtenäisten käytäntöjen ja tasapuolisten palvelujen luomiseen alueen asukkaille. Työikäisten palvelujen kustannusrakennetta pyritään keventämään tehostamalla avopalvelujen sekä ennalta ehkäisevien palvelujen käyttöä ja siirtämällä asiakkaita mahdollisuuksien mukaan kevyemmän tuen piiriin. Palvelujen vaikuttavuutta seurataan aktiivisesti erityisesti toimeentulotuessa, asumispalvelussa sekä mielenterveys- ja päihdepalveluissa. Kuntouttavissa sosiaalipalveluissa painopistettä siirretään entistä enemmän sosiaaliseen kuntoutukseen vähentäen samalla ostopalvelujen osuutta. Sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen kehittäminen yli sektorirajojen jatkuu. Haittoja vähentävän työn kehittämistä jatketaan sekä yhteistyön tehostamista erityisesti osastojen kanssa, jotta ehkäistään haittaviivemaksujen sekä erityissairaanhoidon kulujen kasvua. Kolmannen sektorin kanssa tehtävän yhteistyön avulla pyritään hillitsemään ostopalvelukustannusten kasvua.

Seurantamittarit

Perhe- ja sosiaalipalveluiden toiminnan seurantamittarit:

- Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä
- Lapsiperheiden kotipalvelun saajien lukumäärä
- Kiireellisten sijoitusten lukumäärä
- Omaishoitajien lukumäärä
- Liikkumista tukevaa palvelua saavien asiakkaiden lukumäärä vammaispalveluissa
- Toimeentulotuen saajien lukumäärä työikäisten sosiaalipalveluissa
- Käyntimäärät perhesuunnittelu ja ehkäisyneuvola
- Käyntimäärät lastenneuvola
- Käyntimäärät kouluterveydenhuolto
- Käyntimäärä opiskeluterveydenhuolto

2.4.6 Yhteiset terveyspalvelut

Vastuualueen perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Terveyspalvelujen perustehtävänä on edistää ja ylläpitää väestön terveyttä sekä hyvinvointia. Perustana tälle ovat hyvin toimivat, koko väestön saatavilla olevat ehkäisevät, korjaavat ja kuntouttavat terveyspalvelut.

Yhteisten terveyspalvelujen tulosityksiköt ovat terveysasemapalvelut, suun terveydenhuolto, terveyskeskussairaalapalvelut ja lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut. Vuoden 2025 organisaatiouudistuksessa terveysasemapalveluihin siirtyi sähköinen sosiaali- ja terveyspalvelu HyVä-Digi. Erikoissairaanhoidon ohjaus siirtyi omaksi vastuualueekseen pois terveyspalveluiden vastuualueelta.

Keskeiset tavoitteet ja palveluiden kehittäminen vuonna 2026

Terveyspalveluiden tulosityksiköiden tavoitteena on tuottaa laadukkaita, yhteneväisiä ja riittäviä palveluita, jotka on tuotettu kustannustehokkaasti.

Terveysasemapalveluiden tavoitteena on turvata asiakkaille hoitoon pääsy hoitotakuun asettamissa määräaajoissa myös alle 23-vuotiailla. Etävastaanottoja pyritään lisäämään. Lisäksi

tavoitteena on mahdollistaa kuntalaisten palvelujen saatavuus yhdenmukaisilla palveluprosesseilla koko hyvinvointialueella. Yhteisen potilastietojärjestelmän myötä on mahdollista kehittää keskitetty ajanvaraus, joka yhtenäistää ja parantaa alueen hoidon tarpeen arviointia. Omatiimimallin jatkokehittämisellä pyritään parantamaan hoidon jatkuvuutta. HyVä-Digin toiminnan integroimista tiiviimmin kivijalkapalveluihin jatketaan. Kustannustehokkuuden lisäämiseksi tavoitteena on tasalaatuiset enempi keskitetyt palvelut, joka mahdollistaa vuokratyövoiman vähentämisen entisestään. Tiettyjen toimintojen ulkoistamisen mahdollisuudet selvitetään.

Suun terveydenhuollon tavoitteena on sujuva ja oikea-aikainen palvelujärjestelmä, joka mahdollistaa yhtenäisen hoitoon pääsyn hoitotakuun sisällä myös alle 23-vuotiaille. Suun terveydenhuollon palvelut pyritään vakiinnuttamaan osaksi HyVä-Digiä. Lisäksi tavoitteena on yhdenmukaiset palveluprosessit koko alueella. Yhteinen potilastietojärjestelmä mahdollistaa vielä paremmin asiakkaiden liikkumisen palveluissa yli kuntarajojen ja yhteisen ajanvarauksen käytönoton. Monialaista yhteistyötä lisätään myös eri tulosyksiköiden välillä esimerkiksi HyVä-Digi ja neuvolapalvelut. Terveyden edistämisen tiimissä lisätään yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa. Monituottajamallien mahdollisuudet selvitetään esimerkiksi erikoissairaanhoidosta siirtyvien yleisanestesiahoitojen osalta. Suun terveydenhuollossa on myös tavoitteena vähentää vuokratyövoimaa, hillitä oikomishoidon ostokustannuksia ja selvittää pystyttäisiinkö Sipoon hammashuollon palveluita keskittämään Nikkilään.

Terveyskeskussairaalapalveluiden tavoitteena on jatkaa osastojen toimintatapojen ja prosessien yhtenäistämistä ja vaihteittain ottaa omaksi toiminnaksi nyt ulkoistetut osastojen lääkäripalvelut. Lisäksi tavoitteena on jatkaa kehittämistyötä erikoissairaanhoidon, ikääntyvien palveluiden ja kuntoutuspalveluiden kanssa potilasvirtojen ohjautumiseksi oikeisiin palveluihin ja osastolta kotiutumisen nopeuttamiseksi. Tavoitteena on myös luoda kotisairaalaa ja liikkuvaa sairaalaa vahvistamalla koko alueella toimivat virka-ajan ulkopuoliset konsultaatiokäytännöt. Yhtenäinen potilastietojärjestelmä helpottaa muistipoliklinikan asiakkaiden liikkumista hyvinvointialueen eri toimipisteiden välillä. Lisäksi tarkoitus lisätä muistipoliklinikan etävastaanottoja. Yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa on tarkoitus lisätä. Terveyskeskussairaalapalveluiden tavoitteena on myös vähentää vuokratyövoiman käyttöä minimiin ja lisätä hyvinvointialueen sijaispoolin käyttöä.

Lääkinnällisen kuntoutuksen palveluiden tavoitteena on saada asiakkaiden kuntoutusketjut entistä sujuvimiksi ja saumattomiksi. Tavoitteena on hyödyntää alueella olevaa erityisosaamista laajemmin koko alueella ja mahdollistaa näin asiakkaille oikea-aikaisempi kuntoutus. Tavoitteena on mahdollistaa asiakkaiden sujuvampi liikkuminen eri palveluissa ja toimipisteissä yhteisen potilastietojärjestelmän myötä. Etäkuntoutuksen osuutta on tarkoitus kasvattaa. Lasten kuntoutuksen digitaalisten palveluiden käyttöä on tavoitteena laajentaa. HyVä-Digin fysioterapiapalveluiden vakiinnuttamista arvioidaan vuoden 2025 pilotin perusteella. Talouden tasapainottamiseksi tulosyksikkö kilpailuttaa eri apuvälinekokonaisuuksia dynaamisen hankintajärjestelmän kautta ja valmistelee palvelusetelin käyttönoton laajentamista.

Seurantamittarit

Yhteisten terveyspalvelujen toiminnan seurantamittarit:

- Terveysasemapalvelut:
 - Kiireettömän hoidon hoitotakuun toteutuminen 23 vuotta täyttäneillä
 - Kiireettömän hoidon hoitotakuun toteutuminen alle 23-vuotiailla
 - Asiakas- ja suoritemäärät
 - Hoidon jatkuvuus (COCi) lääkäreillä

- Hoidon jatkuvuus (COCi) hoitajilla
- Suun terveydenhuolto:
 - Kiireettömän hoidon hoitotakuun toteutuminen 23 vuotta täyttäneillä
 - Kiireettömän hoidon hoitotakuun toteutuminen alle 23-vuotiailla
 - Asiakas- ja suoritemäärät
- Terveyskeskussairaalapalvelut:
 - Siirtoviivemaksujen lukumäärä
 - Keskimääräinen hoitojakson pituus terveyskeskussairaalan osastoilla
 - Keskimääräinen täyttöaste terveyskeskussairaalan osastoilla

2.4.7 Erikoissairaanhoidon ohjaus

HUS-yhtymä tuottaa erikoissairaanhoidon palvelut Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Tavoitteena on jatkaa ja syventää yhteistyötä sekä alueellisesti että paikallisesti.

Uudenmaan hyvinvointialueiden ja erikoissairaanhoidon yhteisten taktisen tason segmenttiryhmiä työskenntely jatkuu suunnitellusti vuodelle 2026. Tavoitteena on muun muassa päivystyspalveluiden kehittäminen sekä maksuttomien hoitotarvikkeiden jakelukriteereiden yhdenmukaistaminen ja päivittäminen Uudenmaan tasolla.

Kotiutusprosessien kehittämistä jatketaan, ja vuoden 2026 kärkihankkeeksi on nostettu iäkkään potilaan kotiutuminen päivystyksestä. Lisäksi jatketaan osastokapasiteetin suunnittelua, jotta vuodepaikat riittävät ja vastaavat ikääntyvän väestön tuomiin haasteisiin.

Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden hoidon porrastusta yhdenmukaistetaan edelleen Uudenmaan tasoisesti. Työskenntelyssä tullaan keskittymään myös sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä erikoissairaanhoidon välisen integraation vahvistamiseen eri asiakasryhmien kohdalla, kuten esimerkiksi lastensuojelun vaativissa palveluissa.

Seurantamittarit

Erikoissairaanhoidon ohjauksen seurantamittarit:

- Erikoissairaanhoitoon lähetettyjen läheteiden määrä
- Erikoissairaanhoidosta palautettujen läheteiden määrä
- Etävastaanottojen määrä
- Hoitojaksotuotteet
- Hoitopäivät tuotteet
- Avohoitotuotteet (ml. uusintakäyntituotteet)
- Terveyskeskuspäivystyskäynnit (HUS)

2.4.8 Ikääntyneiden palvelut

Vastuualueen perustehtävä ja palvelutoiminnan kuvaus

Ikääntyneiden vastuualue koostuu kolmesta tulosityksiköstä: kotona asumista tukevat palvelut, kotihoitopalvelu ja asumispalvelut. Ikääntyneiden palvelujen järjestämisen lähtökohtana on tukea kotona asumista ja omatoimista suoriutumista. Ennaltaehkäisevien, hyvinvointia ja kuntoutumista edistäviä palvelujen tavoitteena on tukea asiakkaita yksilölliseen, aktiiviseen ja turvalliseen arkeen.

Kotona asumista tukevien palveluiden tavoitteena on ennaltaehkäisevien palveluiden avulla tukea asukkaiden omatoimisuutta. Asiakasohjauksen, palvelutarpeen arvioinnin ja gerontologisen sosiaalityön lisäksi palveluihin kuuluu eri tukipalvelut. Kotihoitopalvelujen lähtökohtana on asiakkaan kotona-asumisen tukeminen oikea-aikaisilla ja tarpeenmukaisilla palveluilla. Asumispalvelut sisältävät ympärivuorokautisen palveluasumisen lisäksi perhehoidon palvelut ja yhteisöllistä asumista.

Keskeiset tavoitteet ja palveluiden kehittäminen vuonna 2026

Tavoitteena on tukea ikääntyneiden turvallista, osallistavaa ja mahdollisimman omatoimista arkea kevyempien palvelujen periaatteella. Ikääntyneiden kotona asumista tukevia kustannusvaikuttavia tukipalveluita vahvistetaan vastaamaan ikääntyneiden palvelutarpeeseen ja ikääntyneiden lisääntyvään määrään Itä-Uudenmaan alueella. Samalla kehitetään ennaltaehkäisevän ja etsivän vanhustyön palveluita ja saatavuutta. Laadukkaan ja yhdenmukaisen ohjauksen ja neuvonnan avulla pyritään vastaamaan 90 prosenttiin saapuneista yhteydenotoista. Laaja-alaiset palvelutarpeen arvionnit käynnistetään lakisääteisessä määrääjassa.

Vuoden 2025 aikana ikääntyneiden palveluissa jalkauduttiin yhdessä aikuissosiaalityön etsivän lähityön toimijoiden kanssa kohtaamaan tuen tarpeessa olevia ikääntyneitä. Etsivän työn toimintamallilla tavoitellaan palveluiden ulkopuolella olevia avun ja tuen tarpeessa olevia ikääntyneitä, jotka eivät eri syistä kykene itsenäisesti saavuttamaan sopivaa palvelua. Etsivän työn toimintamalli pyritään vuoden 2026 vakiinnuttamaan osaksi kotona asumisen tuen palvelukokonaisuutta.

Sijaispooli aloitti toimintansa toukokuussa 2025, kun aiemmat varahenkilöstöresurssit yhdistettiin yhdeksi alueelliseksi kokonaisuudeksi. Poolin tavoitteena on tarjota lyhytaikaisiin sijaistarpeisiin vakituista henkilöstöä kotihoitoon, asumispalveluihin sekä terveyskeskuksen osastoille. Tällä pyritään vähentämään ulkopuolisen vuokratyövoiman käyttöä ja siihen liittyviä kustannuksia. Vuonna 2026 sijaispoolin toimintaa kehitetään edelleen ja laajennetaan vastaamaan entistä paremmin hyvinvointialueen sijaistarpeita. Tavoitteena on vakiinnuttaa poolin toiminta osaksi alueen pysyvää henkilöstörakennetta ja varmistaa sen vaikuttavuus sekä kustannustehokkuus.

Asumispalveluissa jatketaan kevyempien palvelumuotojen kehittämistä. Säännöllistä perhehoitoa on lisätty, mukaan lukien kiertävä perhehoito ja perhekotitoiminta. Perhehoitajia koulutetaan lisää vuoden 2026 aikana. Perhehoidon avulla voidaan tukea kotona asumista ja ehkäistä raskeampien palveluiden tarvetta. Vuonna 2025 aloitettua ikääntyneiden etäpäivätoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta laajennetaan edelleen. Iäkkäiden määrän kasvaessa nopeasti alueen tulisi vahvistaa kevyempiä palvelumuotoja, kuten omaishoitoa.

Arviointi- ja kuntoutusyksikkö Sateenkaaren toimintamallia kehitetään systemaattisesti vuoden 2026 aikana. Kehittämistyö sisältää mallin jalkauttamisen käytännön toimintaan sekä sen syventämisen osana yksikön arkea. Tavoitteena on vahvistaa toimintamallin vaikuttavuutta ja yhtenäisyyttä eri palveluissa. Vuoden aikana kartoitetaan ja arvioidaan mahdollisuuksia laajentaa arviointi- ja kuntoutusyksikön toimintaa, mikä tukee strategista päätöksentekoa ja palveluiden kehittämistä asiakaslähtöisesti.

Vuoden 2026 aikana kehitetään uusia kevyemmän tuen palveluja ikääntyneille, joiden tuen tarve ei edellytä ympärivuorokautista palveluasumista tai sairaalahoitoa. Osana tätä kehittämistyötä käynnistetään uusi palvelumuoto: lyhytaikainen yhteisöllinen asuminen. Palvelun tarkoituksena on vastata ikääntyneiden henkilöiden tilapäisen kuntoutumisen tarpeisiin kodinomaisessa, turvallisessa ja yhteisöllisessä ympäristössä. Palvelu toimii välimuotoisena ratkaisuna terveyskeskuksen vuodeosastojen, sairaalan ja kodin välillä. Tavoitteena on asiakkaan kuntoutuminen kotiin lyhytaikaisen kuntoutusjakson jälkeen tukemalla ja vahvistamalla hänen toimintakykyään.

Vuoden 2026 aikana selvitetään mahdollisuuksia muuttaa asumispalveluiden oman tuotannon paikkoja yhteisölliseksi asumiseksi. Kartoituksen tavoitteena on tunnistaa, missä määrin nykyisiä palvelurakenteita voidaan keventää ja kehittää vastaamaan paremmin ikääntyneiden tarpeita yhteisöllisessä ja kodinomaisessa ympäristössä. Muutoksen myötä lisätään kevyempää yhteisöllistä asumista ilman merkittäviä investointeja, hyödynnetään olemassa olevaa tilakapasiteettia tehokkaammin ja vastataan kasvavaan tarpeeseen kodinomaisista, yhteisöllisyyttä tukevista asumisratkaisuista.

Vuonna 2026 kotihoidossa vahvistetaan tiedolla johtamista hyödyntämällä RAI-arviointien tuloksia. Tavoitteena on varmistaa, että asiakkaat saavat oikea-aikaisia ja tarkoituksenmukaisia palveluja heidän yksilöllisten tarpeidensa mukaan.

Toiminnallista tehokkuutta parannetaan keskittämällä pienimpien alueiden toimistotilat suurempiin yksiköihin. Tämä edistää tiimien välistä yhteistyötä ja mahdollistaa henkilöstöresurssien joustavamman käytön yli tiimirajojen, mikä puolestaan vähentää sijaistarvetta.

Kotihoito ottaa käyttöön resurssityökalun vuoden 2026 aikana. Työkalun avulla voidaan arvioida päivittäinen henkilöstötarve ja kohdentaa resurssit tasapainoisesti asiakastyöhön. Lisäksi työkalun avulla voidaan huomioida hoitajien ammatillinen erityisosaaminen entistä tarkemmin.

Kotihoidossa tehdään yhteistyötä kuntouttavan työtoiminnan kanssa. Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat tukevat kotihoidon asiakkaita kotona asumisessa tekemällä pienimuotoisia koti- ja pihatöitä, mikä osaltaan edistää ikääntyneiden arjessa selviytymistä.

Seurantamittarit

Ikääntyneiden palveluiden seurantamittarit:

- Asiakasohjauksen kaikista yhteydenotoista palvelutarpeen arvioon siirtyneiden asiakkaiden määrä/%
- Ikääntyneiden huoli-ilmoitusten lukumäärä
- Kotihoidon peittävyys / % (yli 75-v)
- Yhteisöllisen asumisen peittävyys / % (yli 75-v)
- Ympäri vuorokautisen palveluasumisen peittävyys / % (yli 75-v)
- Omaishoitajien määrä ikääntyneiden palveluissa yli 65-v

3 Investointiosa

Hyvinvointialue laatii vuosittain investointisuunnitelman seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista investoinneista ja investointeja vastaavista sopimuksista sekä niiden rahoituksesta. Investointeja voidaan rahoittaa tulorahoituksella, kertyneillä rahavaroilla sekä lainanottovaltuuden mukaisesti pitkäaikaisella lainalla. Investointisuunnitelma koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen osasuunnitelmista. Aluevaltuusto hyväksyi vuosien 2026 – 2029 investointisuunnitelman 10.12.2024 § 102.

Vuodelle 2026 myönnetty lainanottovaltuus on 19 771 850 euroa. Investointisuunnitelmaa on tarkennettu vuoden 2026 osalta, sillä hyvinvointialueen maksukyky on korkean kustannustason vuoksi liian heikko. Pysyvien vastaavien investointisuunnitelmaesityksen suunnitelmavuodet 2027 – 2029 on päivitetty vastaamaan 2027 – 2030 investointisuunnitelman hankkeita.

Investointisuunnitelmaesitys

Sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelman investoinnit Investeringar i social- och hälsovårdens delplan 1 000 €	Alkuper. Suunn. 2026	Muutettu suunn. 2026	2027	2028	2029	Yhteensä Totalt
Rakennukset - Byggnader	495	0	0	0	0	0
Laite- ja kalustohankinnat - Anskaffning av maskiner och inventarier	25	25	0	80	0	105
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet - IKT och övriga immateriella tillgångar	5 550	7 100	3 550	3 600	550	14 800
Investointimenot yhteensä - Investeringsutgifter totalt	6 070	7 125	3 550	3 680	550	14 905

Pelastustoimen osasuunnitelman investoinnit Investeringar i räddningsväsendets delplan 1 000 €	Alkuper. Suunn. 2026	Muutettu suunn. 2026	2027	2028	2029	Yhteensä Totalt
Rakennukset - Byggnader	180	34	0	0	0	34
Laite- ja kalustohankinnat - Anskaffning av maskiner och inventarier	1 460	1 960	3 560	1 800	1 730	9 050
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet - IKT och övriga immateriella tillgångar	0	0	0	200	0	200
Muut investoinnit - Övriga investeringar	311	283	576	100	100	1 059
Investointimenot yhteensä - Investeringsutgifter totalt	1 951	2 277	4 136	2 100	1 830	10 343
Investointituet - Stöd för investeringar	-158	-683	-476	0	0	-1 159
Investointien luovutusvoitot - Överlåtelsevinster från investeringar	-40	-40	-48	-32	-24	-144
Investointimenot yhteensä - Investeringsutgifter totalt	1 753	1 554	3 612	2 068	1 806	9 040

Investoinnit yhteensä molemmat osasuunnitelmat huomioiden Investeringar totalt med beaktande av både delplanerna 1 000 €	Alkuper. Suunn. 2026	Muutettu suunn. 2026	2027	2028	2029	Yhteensä Totalt
Rakennukset - Byggnader	675	34	0	0	0	34
Laite- ja kalustohankinnat - Anskaffning av maskiner och inventarier	1 485	1 985	3 560	1 880	1 730	9 155
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet - IKT och övriga immateriella tillgångar	5 550	7 100	3 550	3 800	550	15 000
Muut investoinnit - Övriga investeringar	311	283	576	100	100	1 059
Investointienot yhteensä - Investeringsutgifter totalt	8 021	9 402	7 686	5 780	2 380	25 248
Investointituet - Understöd för investeringar	-158	-683	-476	0	0	-1 159
Investointien luovutusvoitot - Överlåtelsevinster från investeringar	-40	-40	-48	-32	-24	-144
Investointienot yhteensä - Investeringsutgifter totalt	7 823	8 679	7 162	5 748	2 356	23 945

Sosiaali- ja terveystoimen alkuperäisessä investointisuunnitelmassa omaan taseeseen tehtävät rakennusinvestoinnit suunnittelukaudella 2026–2029 olivat 106,4 miljoonaa euroa, josta vuodelle 2026 kohdistui 0,5 miljoonaa euroa. Muutetussa investointisuunnitelmassa omaan taseeseen tehtäviä rakennushankkeita ei ole, vaan rakennushankkeet toteutetaan investointien kaltaisina pitkäaikaisina sopimuksina.

Vuonna 2023 myönnetty lainanottovaltuus sisälsi asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinnan, jonka käyttöönotto on käynnissä ja päättynee kesällä 2027. Suunnitelmakaudelle varataan ICT-investointeihin asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoa varten 10,5 miljoonaa euroa ja arkiston hankintaan 2 miljoonaa euroa. Muita suunniteltuja investointeja kuten kansalaisten digitaalisten palveluiden, hallinnollisten järjestelmien, kyberturvan tai integraatioalustan kehittämiseen ei näillä näkymin tulla säästöjen vuoksi toteuttamaan vuonna 2026.

Hyvinvointialue tarjoaa jatkossa liikkuvien palveluiden (sote-auton) avulla ainakin kiireettömiä perusterveydenhuollonpalveluita erityisesti alueilla, jossa ei sijaitse fyysistä terveysasemaa tai josta kivijalkatoimipisteen saavutettavuus on heikkoa. Sote-auton hankinnasta ja toiminnan käynnistämisestä tuodaan laaja esitys aluehallitukselle 28.2.2026 mennessä siten, että sote-auto voidaan ottaa käyttöön viimeistään 1.9.2026. Investoinnin kooksi arvioidaan 150 000 euroa.

Pelastustoimen alkuperäisessä investointisuunnitelmassa omaan taseeseen tehtävät rakennusinvestoinnit suunnittelukaudelle 2026 – 2029 olivat 7,8 miljoonaa euroa, josta vuodelle 2026 kohdistuisi 0,2 miljoonaa euroa. Muutetussa investointisuunnitelmassa omaan taseeseen tehtävät rakennushankkeita on karsittu 34 tuhanteen euroon investointikaudella 2026 – 2029. Muutetussa investointisuunnitelmassa on vuodelle 2026 huomioitu öljytorjuntavaraston hanke Sipoon Kalkkirintaan.

Pelastustoimen laite- ja kalustohankintoihin on muutettuun suunnitelmaan lisätty uusiutuvien polttoaineiden keräyskalusto, joka rahoitetaan valtion avustuksella. Pelastustoimen merkittävimmät laite- ja kalustohankinnat ovat pelastuslaitoksen ajoneuvot ja öljytorjuntaan liittyvä kalusto.

Muissa investoinneissa on käynnissä oleva raivausyksikön hankinta. Sen hankkimiseen on myönnetty EU-avustusta siten, että omavastuuosuus on 75 % hankintahinnasta. Hanke toteutetaan yhteistyössä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen sekä Helsingin kaupungin pelastuslaitosten kanssa. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen omavastuuosuus on 175 000 euroa. Hanke toteutetaan ilman pitkäaikaista lainaa.

Hyvinvointialueen tulee investointisuunnitelmassa esittää investointeja vastaavat sopimukset, vaikka niitä ei käsitellä talouden suunnittelussa investointeina. Hyvinvointialueista annetun lain (611/2021) 16 §:n 1 momentissa tarkoitettuja investointeja vastaavia sopimuksia ovat muun muassa pitkäaikaiset toimitilojen vuokrasopimukset sekä muut sopimukset, joissa sitoudutaan

useampaa vuotta koskevaan sopimukseen, esimerkkinä tietojärjestelmähankkeet. Vuokrasopimukset esitetään sen vuoden investointisuunnitelmaan, kun niistä tehdään sitoumus.

Sosiaali- ja terveystoimen suunnittelukauden 2026 – 2029 investointeja vastaavia sopimuksia on yhteensä 161,6 miljoonalla eurolla ja siitä vuoden 2026 osuus on noin 3,2 miljoonaa euroa. Uusia pitkäaikaisia vuokrasopimuksia on 2,04 miljoonan sekä laite- ja kalustohankintoja 1,14 miljoonan euron edestä.

Sipoon Söderkullaan rakennettava pelastus- ja ensihoitoasemahanke on siirretty vuodella eteenpäin ja käsitellään uudestaan vuosien 2027 – 2030 investointisuunnitelmassa. Sipoon hammashuoltoyksikön muutostyöt eivät toteudu alkuperäisen suunnitelman mukaan. Samoin muut suunnitelmavuosien 2027 – 2029 investointeja vastaavat sopimukset käsitellään tarkemmin vuosien 2027 – 2030 investointisuunnitelmassa.

Pelastustoimen suunnittelukauden 2026 – 2029 investointeja vastaavia sopimuksia on yhteensä 7,9 miljoonalla eurolla ja siitä vuoden 2026 osuus on noin 0,2 miljoonaa euroa leasingautojen hankintaan.

Sipoon Söderkullaan rakennettava pelastus- ja ensihoitoasema hanke siirretään vuodella eteenpäin ja käsitellään uudelleen vuosien 2027 – 2030 investointisuunnitelmassa. Hinthaaran palovarikon rakentaminen ja Porvoon pelastusaseman lunastaminen eivät toteudu investointikaudella 2026 – 2029.

Investointeja vastaavat sopimukset sisältävät uusia leasingsopimuksia sekä toimitiloihin kohdistuvia vuokravastuiden muutoksia. Vuosien 2027 – 2029 investointeja vastaavia sopimuksia käsitellään uudelleen vuosien 2027 – 2030 investointisuunnitelmassa.

Investointeja vastaavat sopimukset Avtal som motsvarar investeringar 1 000 €	Alkuper. Suunn. 2026	Muutettu suunn. 2026	2027	2028	2029	Yhteensä Totalt
Rakennukset - Byggnader	5 800	2 038	26 350	138 500	0	166 888
Laite- ja kalustohankinnat - Anskaffning av maskiner och inventarier	1 310	1 310	519	370	320	2 519
Investointimenot yhteensä - Investeringsutgifter totalt	7 110	3 348	26 869	138 870	320	169 407

4 Rahoitusosa

Hyvinvointialueen toiminnan pitkäjänteiseen kehittämiseen tuo lisähaasteita tarkasti säädelty investointisuunnittelu ja lainanottovaltuus. Valtioneuvosto päättää vuosittain hyvinvointialueen valtuudesta pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän investointisuunnitelmaan sisältyvien investointien rahoittamiseksi. Negatiivisten vuosikatteiden pohjalta lainanottovaltuutta ei muodostu, koska lainojen enimmäismäärä saadaan kertomalla hyvinvointialueen vuosikate kymmenellä. Tämä perustuu oletukseen, että hyvinvointialueen keskimääräinen lainojen jäljellä oleva maksuaika on kymmenen vuotta.

Rahoituslaskelmassa rahavirrat jaetaan toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtoihin. Rahoituslaskelma antaa kuvan tulo-rahoituksesta, investoinneista, antolainauksesta, lainakan-
nan muutoksista sekä muista maksuvalmiuden muutoksista. Rahoituslaskelma perustuu tuloslaskelman eriin sekä taseen erien muutoksiin.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen rahoituslaskelma on esitetty seuraavassa taulukossa.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue Östra Nylands välfärdsområde 1 000 €	Tilinpäätös Bokslut 2023	Tilinpäätös Bokslut 2024	Muutettu TA Ändrad budget 2025	Ennuste Prognos 2025	Talousarvio Budget 2026	Talous- suunnitelma Budgetplan 2027	Talous- suunnitelma Budgetplan 2028
Toiminnan rahavirta - Verksamhetens penningflöde	-26 455	-45 370	-22 700	-22 281	-9 308	18 720	34 613
Vuosikate - Årsbidrag (-/+)	-33 552	-47 706	-15 603	-15 103	-7 238	18 720	34 613
Tulorahoituksen korjauserät - Rättelseposter till internt tillförda medel (-/+)	7 097	2 336	-7 097	-7 178	-2 070	0	0
Investointien rahavirta - Investeringsmedelsflöde	-1 279	-7 435	-7 501	-6 828	-8 608	-7 162	-5 748
Investointimenot - Investeringsutgifter (-)	-1 937	-7 467	-7 700	-7 091	-9 402	-7 686	-5 780
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar för investeringsutgifter (+)	658	30	199	183	723	524	32
Pysyvien vastaavien luovutustulot - Inkomster från försäljning av bestående aktiva (+)	0	2	0	81	72	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringsmedelskassaflöde	-27 734	-52 805	-30 201	-29 109	-17 916	11 558	28 865
Rahoituksen rahavirta - Finansieringskassaflöde							
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånestocken	8 006	41 845	39 200	39 200	14 915	-10 458	-26 872
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån (+)	0		17 200	17 200	3 415	5 162	4 248
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån (-)	0		0	0	0	-2 120	-2 120
Lyhytaikaisten lainojen muutos - Förändring av kortfristiga lån (-/+)	8 006	41 845	22 000	22 000	11 500	-13 500	-29 000
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-15 082	13 540	-3 500	-6 350	0	0	0
Saamisten muutokset - Förändring av fordringar (-/+)	-25 303	11 486	-2 000	-3 500	0	0	0
Korottomien velkojen muutos - Förändring av räntefria skulder (-/+)	10 221	2 054	-1 500	-2 850	0	0	0
Rahoituksen rahavirta - Finansieringskassaflöde	-7 076	55 385	35 700	32 850	14 915	-10 458	-26 872
Rahavarojen muutos, vaikutus maksuvalmiuteen - Förändring av likvida medel	-34 809	2 580	5 499	3 741	-3 001	1 100	1 993
Rahavarojen muutos - Förändring av likvida medel	-34 809	2 580	5 499	3 741	-3 001	1 100	1 993
Rahavarat - Likvida medel 31.12.	28	2 608	6 349	6 349	3 348	4 448	6 441
Rahavarat - Likvida medel 1.1.	34 837	28	850	2 608	6 349	3 348	4 448

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin hyvinvointialueelle kertyy sen toiminnan tuotto- ja kulueristä rahavirtaa. Rahavirran tulee olla lähtökohtaisesti positiivinen, koska se kuvaa sellaista tulorahoituksen määrää, jossa on huomioitu ainoastaan lyhytvaikutteiset menot. Investointien rahavirta kuvaa rahavarojen käyttöä pitkävaikutteisiin menoihin eli investointimenoihin. Investointien rahavirta on tavallisesti negatiivinen. Rahoituslaskelmassa esitetään välituloksena toiminnan rahavirran ja investointien rahavirran yhteenlaskettu määrä.

Rahoituksen rahavirtaan sisällytetään antolainauksen muutokset, lainakannan muutokset sekä muut maksuvalmiuden muutokset tilikauden aikana. Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa rahavarojen muutosta. Rahavaroihin kuuluvat rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Pitkäaikainen rahoitustarve investointeihin järjestetään ensisijaisesti lainanottovaltuuden puitteissa. Vuodelle 2026 valtioneuvosto on myöntänyt Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle lainanottovaltuutta.

Vuoden 2026 osalta Itä-Uudenmaan rahoituslaskelmaesityksessä arvioidaan pysyvien vastaavien hankkeiden rahoitustarpeeksi noin 9,4 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisen lainakannan arvioidaan kasvavan 3,4 miljoonalla eurolla vuonna 2026. Pitkäaikainen rahoitustarve investointeihin järjestetään ensisijaisesti lainanottovaltuuden puitteissa. Tuottavuusohjelman toimenpiteiden myötä vuodesta 2027 alkaen vuosikate saadaan käännettyä positiiviseksi, jota myötä hyvinvointialueen kyky hoitaa pitkäaikaisia lainoja mahdollistuu. Vuosina 2023–2026 toiminnan rahoittamiseksi tarvitaan lyhytaikaista nk. syömävelkaa. Vuodesta 2027 alkaen lyhytaikaista velkaa on mahdollista pienentää.

5 Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnittelun lähtökohdat ja menettely

Henkilöstösuunnittelun lähtökohtana vuodelle 2026 osana talousarvion valmistelua on ollut nykyinen henkilöstömäärä. Toimialoilta on voitu esittää uusia tehtäviä vain silloin, kun on voitu osoittaa, että oman henkilöstön lisääminen on kyseisen tehtävän kohdalla kokonaistaloudellisesti perusteltua. Uusista tehtävistä aiheutuvat palkkamäärärahat on sisällytetty yksiköiden talousarvioesityksiin.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella käytiin talouden tasapainottamiseen liittyvä yhteistoimintamenettely ajalla 17.10.–27.11.2025. Menettelyn johdosta uusien tehtävien täyttötarpeita arvioitiin tapauskohtaisesti. Työnantajan ensisijaisena veloitteena on tarjota avoimeksi tulevia ja täyttöluvan saavia tehtäviä työntekijöille, joiden tehtäviin kohdistuu tuotannollis-taloudellisia toimenpiteitä, sekä huomioida työsopimuslain mukainen uudelleensijoittamis- ja takaisinottovelvollisuus.

Vuoden 2026 henkilöstösuunnitelma on laadittu yhteistyössä henkilöstöpalveluiden, taloushallinnon ja vastuualueiden kanssa. Suunnittelun lähtökohtana on ollut vuoden 2025 toteutunut henkilöstörakenne sekä virka- ja toimiluettelo, jota on pidetty talousarviovalmistelun yhteydessä. Vuoden 2026 keskeiset muutokset on valmisteltu erillisellä pohjalla, johon on koottu kaikki esitetyt virka- ja toimipohjien lisäykset sekä vähennykset perusteluineen. Tämä on mahdollistanut esitettyjen muutosten systemaattisen tarkastelun ja priorisoinnin. Henkilöstösuunnitelmaan on koottu tiedossa olevat muutokset palvelutoiminnassa sekä esitykset uusista ja lakautettavista virka- ja toimipohjista. Tavoitteena on varmistaa, että henkilöstörakenteen kokonaisuus vastaa vuoden 2026 palvelutarpeita ja taloudellisia reunaehtoja.

Yhteensä henkilöstösuunnitelmassa on 2 645,8 virka- ja toimipohjaa, joista 511,2 on virkapohjia ja 2 134,6 toimipohjia. Lukumäärä ei kuvaa varsinaista henkilöstömäärää, sillä kaikkia virka- ja toimipohjia ei ole täytetty kokoaikaisesti.

Konserni- ja strategiapalveluiden henkilöstösuunnitelma tukee hyvinvointialueen strategista johtamista, talouden ja hallinnon kokonaisohjausta sekä henkilöstövoimavarojen suunnitelmallista kehittämistä. Suunnitelman tavoitteena on varmistaa palvelukokonaisuuden toimivuus ja riittävä osaaminen siten, että kokonaisvaikutus talousarvion raamiin on kustannusneutraali. Esitetyt muutokset toteutetaan pääosin sisäisin järjestelyin, eläköitymisten yhteydessä vapautuvia toimia hyödyntäen sekä toimintaa uudelleenorganisoimalla.

Henkilöstösuunnitelman mukaiset muutokset tukevat toiminnan kehittämistä, palvelun laadun parantamista ja tehtävärakenteen ajantasaistamista vastaamaan nykyisiä vaatimuksia erityisesti lähidemokratian, talousohjauksen, henkilöstöjohtamisen ja viestinnän alueilla.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue Östra Nylands välfärdsområde	2025		Muutos / Ändring 2026		TAE BGF 2026
	Virka Tjänst	Toimi Befattning	Virka Tjänst	Toimi Befattning	
Demokratiapalvelut Demokratitjänster	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Konserni- ja strategiapalvelut Koncern- och strategitjänster	16,0	216,6	0,0	-123,0	109,6
Pelastustoimi Räddningsväsendet	119,0	160,0	0,0	0,0	279,0
Sosiaali- ja terveystoimi Social- och hälsovård	371,2	1750,0	4,0	8,0	2133,2
Yhteensä - Totalt	507,2	2126,6	4,0	-115,0	2522,8

Keskeiset esitetyt muutokset:

- **Sisäisen tarkastajan** nimike muutetaan johtavaksi sisäiseksi tarkastajaksi. Uusi esitetty nimike kuvaa paremmin tämän asiantuntijatehtävän sisältöä ja vastuuta, ilman kustannusvaikutusta. Palvelussuhteen muut ehdot eivät muutu.
- **Lähidemokratiakoordinaattorin** vakituinen toimi perustetaan 1.1.2026 alkaen. Tehtävä vastaa kolmen vaikuttamistoimielimen sihteerin- ja koordinaatiotehtävistä, jotka ovat tähän asti hoituneet hajautetusti muun työn ohessa. **Aulaemännän** toimen jäädessä ilman hoitajaa, toimi lakkautetaan ja uusi lähidemokratiakoordinaattorin toimi täytetään. Lisäksi vuoden 2024 yhteistoimintaneuvottelun tuloksena on todettu, että **toimistosihteerin/asianhallintasihteerin** mahdollisesti vapautuvaa toimipohjaa ei täytetä. Näin ratkaisu voidaan toteuttaa kustannusneutraalisti / kustannuksissa säästäen.
- **Taloussihteerin** toimipohja lakkautetaan, ja vastaavasti perustetaan **taloussuunnittelijan** toimi. Tehtävän vaatavuus kasvaa hankeseurannan ja controller-sijaisuuden vuoksi. Osa palkasta kohdistuu hankerahoitukseen, jolloin talouspalveluiden kokonaiskustannukset eivät kasva.
- **Riskienhallinnan erityisasiantuntijan** täyttämätön toimipohja muutetaan **controlleerin** vakituiseksi toimeksi. Muutos toteutetaan sisäisin palkkasiirtoin opinto- ja perhevapaiden ajaksi vapautuvista palkoista, eikä sillä ole kustannusvaikutusta.
- **HR-asiantuntijan** vakituinen tehtävä täytetään uudelleen vuoden 2026 aikana 1.6.2026 lukien. Tehtävä on sisällytetty talousarvion raamiin, ja se palauttaa henkilöstöhallinnon henkilöstöresurssit suunnitellulle tasolle henkilöstöstrategian toimeenpanon, HRD-prosessien toimivuuden sekä johtamisen ja osaamisen kehittämisen tueksi.
- **Työkykykoordinaattorin** avoin tehtävä vakinaistetaan, jotta työkykyjohtamisen ja työkyvyttömyyteen liittyvien prosessien asiantuntemus voidaan turvata pysyvästi ja pystytään ennakoivasti puuttamaan sairaspotilaisiin ennen tilanteiden pitkittymistä ja näin säästämään kustannuksissa.

Kokonaisuutena konserni- ja strategiapalveluiden henkilöstösuunnitelman vaikutus on **kustannusneutraali**: uudet tehtävät perustetaan pääosin lakkautettavien tai eläköitymisen myötä vapautuvien toimien kustannuspohjalle, ja osa palkkakustannuksista kohdistuu hankerahoitukseen tai katetaan toimintamenojen uudelleenkohdentamisella.

Suunnitelma vahvistaa konserni- ja strategiapalveluiden kykyä vastata alueen hallinnon, talouden ja henkilöstöjohtamisen kasvaviin vaatimuksiin sekä varmistaa toiminnan jatkuvuus ja laadukas palvelutuotanto ilman lisäkustannuksia hyvinvointialueen talousarvion raamiin.

Demokratiapalvelut Demokratitjänster	2025		Muutos / Ändring 2026		TAE BGF 2026
	Virka Tjänst	Toimi Befattning	Virka Tjänst	Toimi Befattning	
Sisäinen tarkastus - Intern revision	1	0	0	0	1
Yhteensä - Totalt	1	0	0	0	1

Konserni- ja strategiapalvelut Koncern- och strategitjänster	2025		Muutos / Ändring 2026		TAE BGF 2026
	Virka Tjänst	Toimi Befattning	Virka Tjänst	Toimi Befattning	
Konserni- ja strategiapalveluiden johto Koncern- och strategitjänsternas ledning	2,0	1,0	0,0	0,0	3,0
Hallintopalvelut - Förvaltningstjänster	7,0	142,0	0,0	-124,0	25,0
Josta ravinto- ja laitoshuolto Varav kosthåll- och renhållningstjänster	0,0	123,0	0,0	-123,0	0,0
Talouspalvelut - Ekonomitjänster	1,0	14,4	0,0	0,0	15,4
HR-palvelut - HR-enheten	2,0	16,2	0,0	1,0	19,2
Kehittämispalvelut - Utvecklingstjänster	2,0	16,0	0,0	0,0	18,0
Viestintäpalvelut - Kommunikation	1,0	5,0	0,0	0,0	6,0
Digipalvelut - Digitala tjänster	1,0	22,0	0,0	0,0	23,0
Yhteensä - Totalt	16,0	216,6	0,0	-123,0	109,6

Konserni- ja strategiapalveluiden hallintopalveluiden ravinto- ja laitoshuollon kokonaisulkoistuksen arvioidaan toteutuvan huhtikuun alkupuolella ja se on huomioitu yllä olevassa henkilöstösuunnitelmassa.

Pelastustoimen toimialalle ei esitetä uusia toimia tai virkoja 2026 aikana.

Ensihoidon kenttäjohtajat siirtyvät HUS-yhtymältä pelastuslaitoksen palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteella 2026. Kenttäjohtajat olivat jo vuoden 2025 henkilöstösuunnitelmassa, mutta siirto HUS-yhtymästä on viivästynyt. HUS-yhtymä korvaa kustannukset siirtyvien henkilöiden osalta täysimääräisesti.

Pelastustoimi Räddningsväsendet	2025		Muutos / Ändring 2026		TAE BGF 2026
	Virka Tjänst	Toimi Befattning	Virka Tjänst	Toimi Befattning	
Pelastustoimen johto Räddningsväsendets ledning	4,0	5,0	0,0	0,0	9,0
Pelastustoiminta - Räddningsverksamhet	95,0	97,0	0,0	0,0	192,0
Riskien hallinta - Riskhantering	12,0	0,0	0,0	0,0	12,0
Ensihoitopalvelut - Akutvård	8,0	58,0	0,0	0,0	66,0
Yhteensä - Totalt	119,0	160,0	0,0	0,0	279,0

Sote-palveluiden henkilöstösuunnitelma tukee hyvinvointialueen strategisia tavoitteita palvelujen jatkuvuuden, laadun ja kustannustehokkuuden varmistamisessa. Suunnitelman lähtökohdiana on vahvistaa omaa henkilöstöä ja vähentää ostopalveluiden käyttöä, mikä tukee pitkän aikavälin kustannusten hallintaa sekä osaamisen säilymistä omassa organisaatiossa. Muutokset toteutetaan vaiheittain ja pääosin vuoden 2026 aikana siten, että kokonaisvaikutus on talousarvion raamin mukainen ja pääosin kustannusneutraali.

Tavoitteena on varmistaa riittävät resurssit lakisääteisten palvelujen järjestämiseen, parantaa hoitoon ja palveluihin pääsyä sekä vahvistaa palvelujen vaikuttavuutta. Samalla turvataan henkilöstön työssä jaksaminen ja osaamisen kehittäminen, kun toiminta siirtyy yhä vahvemmin oman henkilöstön varaan.

Keskeiset muutokset ja painotukset:

- **Ostopalvelujen vähentäminen ja oman henkilöstön vahvistaminen:**
Useita määräaikaista, hankerahoituksella toimineita tehtäviä vakinaistetaan, jotta palvelutuotanto voidaan jatkossa toteuttaa omana toimintana. Näitä ovat muun muassa seuraavat asiakasrajapinnan tehtävät kotiutushoitajan, avopäihdekuntoutuksen ja sosiaalisen kuntoutuksen sosiaaliohjaajan tehtävät. Näillä ratkaisulla vähennetään ulkoisten palveluntuottajien tarvetta ja saavutetaan merkittäviä kustannussäästöjä ostopalveluissa.
- **Lääkäripalvelujen omavaraisuuden vahvistaminen:**
Kolme uutta terveyskeskuslääkärin virkaa perustetaan kattamaan osastojen 2 ja 3 vastuulääkäripalvelut, joista luovutaan ostopalveluina. Ratkaisulla saavutetaan noin 55 000 euron vuotuinen säästö ja varmistetaan toiminnan jatkuvuus. Lisäksi vammaispalveluihin lisätään 0,8 terveyskeskuslääkärin resurssi palvelutarpeen kasvaessa.
- **Sairaanhoitajien ja lähihoitajien tehtävärakenteen vahvistaminen:**
Hyvinvointialueen omia hoitopalveluita vahvistetaan vakinaistamalla määräaikaista tehtäviä ja lisäämällä resursseja kotihoitoon ja osastohoitoon (kotiutushoitaja). Hyvinvointialueen kotihoitoon lisätään neljä lähihoitajaa vastaamaan kasvaneeseen

palvelutarpeeseen. Digitaalista sosiaali- ja terveyspalvelua (HyVä-digi), keskitettyä hoitotarvikejakelua ja apuvälinepalveluita kehitetään sisäisin siirtein, ilman lisäkustannuksia.

- **Terveydenhuollon erityispalveluiden saatavuus ja terapiatakuun toteutus:**
Alle 12-vuotiaiden palveluiden vahvistamiseksi perustetaan kaksi uutta sairaanhoitajan vakituista tointa. Lisäksi suun terveydenhuollossa luovutaan erikoishammaslääkäripalvelujen ostosta ja perustetaan oma terveystieteidenhammaslääkärin toimi, jolla saavutetaan vuositasolla noin 25 000 euron säästö.
- **Sosiaalipalveluiden rakenteellinen vahvistaminen:**
Ikääntyneiden asiakasohjauksessa lisätään sosiaalityöntekijäresurssia vastaamaan laiskäasteisten palvelujen kysynnän kasvuun. Päihdetyön päiväkeskustoiminta ja valmennuspalvelut järjestetään jatkossa omana toimintana Sotek-säätiön ja Valo-hankkeen päättyessä. Digitaaliseen sosiaali- ja terveyspalveluun (HyVä-digi) vakiinnutetaan mahdollisuuksien mukaan hankerahoituksella ollut sosiaaliohjaajan tehtävä.
- **Porrastettu toteutus ja kustannusneutraali kokonaisuus:**
Muutokset toteutetaan vaiheittain vuoden 2026 aikana. Osa uusista toimista käynnistyy alkuvuodesta, osa syksyllä 2026. Henkilöstölisäykset rahoitetaan pääosin ostopalveluista luopumisesta, hankerahoitusten päättymisen jälkeisestä resurssien vakinaistamisesta sekä sisäisistä siirroista. Näin varmistetaan, että kokonaisuus pysyy talousarvion raamin puitteissa.

Yhteenvetona:

Sote-palveluiden henkilöstösuunnitelma vahvistaa hyvinvointialueen kykyä järjestää palvelut kustannustehokkaasti ja asiakaslähtöisesti. Ostopalveluiden vähentäminen ja oman henkilöstön lisääminen parantavat palvelujen laatua, jatkuvuutta ja työnantajakuva. Suunnitelma tukee strategista tavoitetta rakentaa kestävä ja vaikuttava palvelurakenne, jossa henkilöstöresurssit kohdennetaan tarkoituksenmukaisesti ja kustannusneutraalisti

Sosiaali- ja terveystoimi Social- och hälsovård	2025		Muutos / Ändring 2026		TAE BGF 2026
	Virka Tjänst	Toimi Befattning	Virka Tjänst	Toimi Befattning	
Sosiaali- ja terveystoimen johto Social- och hälsovårds ledning	1,0	2,0	0,0	0,0	3,0
Perhe- ja sosiaalipalvelut	215,0	539,0	0,0	6,0	759,0
Yhteiset terveyspalvelut	94,2	456,5	3,8	2,0	557,7
Ikääntyneiden palvelut	60,0	752,5	1,0	4,0	812,5
Erikoissairaanhoidon ohjaus	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Yhteensä - Totalt	371,2	1750,0	4,8	12,0	2138,0